

ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก
ของประเทศไทย

Factors Affecting to Rubber Production of Farmers on the Eastern
Coast of Southern Thailand

กุลธิดา ตันสกุล

Kuntida Tansakul

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Science in Agricultural Development
Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ฝั่ง
 ตะวันออกของประเทศไทย
 ผู้เขียน นางสาวกุลธิดา ตันสกุล
 สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวิติ เวทย์ประสิทธิ์)

.....ประธานกรรมการ
 (ศาสตราจารย์ ดร. บัญชา สมบูรณ์สุข)

.....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวิติ เวทย์ประสิทธิ์)

.....กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สายัณห์ สดุดี)

.....กรรมการ
 (ดร. เชิดศักดิ์ เกื้อรักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวัติ เวทย์ประสิทธิ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....
(นางสาวกุลธิดา ตันสกุล)
นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวกุลธิดา ตันสกุล)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย
ผู้เขียน	นางสาวกุลธิดา ต้นสกุล
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ศึกษาปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างหนึ่งในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนยางพารา วิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างหนึ่งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา และเสนอแนะแนวทางการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางพารา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต 1 นครศรีธรรมราชเขต 2 พัทลุง สงขลาเขต 1 สงขลาเขต 2 ยะลา นราธิวาส และปัตตานี รวมจำนวน 375 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ(Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) การวิเคราะห์ Factor analysis และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)

ผลการศึกษา พบว่า ส่วนที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพาราพบว่า ด้านสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร แรงงานครัวเรือน โดยส่วนใหญ่แรงงานทั้งหมดอยู่ในช่วง 1-2 คน มีการจ้างแรงงานแบบจ้างประจำในการจ้างกรีดยางพารา พื้นที่ถือครองทั้งหมดอยู่ในช่วง 26-45 ไร่ รายได้ทั้งหมดเฉลี่ย 267,196.04 บาท รายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ย 187,823.13 บาท ด้านสภาพทางสังคมของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี เฉลี่ยอยู่ที่ 46.60 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา อาชีพหลัก คือการทำสวนยางพารา ประสบการณ์ในการทำเกษตรอยู่ในช่วง 11-20 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในช่วง 3-4 คน ด้านการผลิตยางพาราของเกษตรกร ช่วงที่ 1 กิจกรรมการปลูกยางพารา (0-1 ปี) พบว่าพื้นที่ปลูกยางที่ได้รับการสงเคราะห์มีพื้นที่เฉลี่ย 11.31 ไร่ พันธุ์ยางส่วนใหญ่ใช้ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 ช่วงที่ 2 กิจกรรมการจัดการสวนยางพารา (2 ปี-เปิดกรีดยาง ปัจจุบัน) พบว่า เลือกใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-8-20 และ 15-15-15 โดยส่วนใหญ่ ส่วนที่ 2 ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างหนึ่งในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนยางพาราพบว่า ปริมาณผลผลิตน้ำยางสดเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างหนึ่ง (% DRC) อยู่ที่ 234.08 กก./ไร่/ปีของ% DRC ปริมาณผลผลิตยางแผ่นดิบเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างหนึ่ง (% DRC) อยู่ที่ 359.18 กก./ไร่/ปีของ% DRC ปริมาณผลผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างหนึ่ง

(% DRC) อยู่ที่ 230.98 กก./ไร่/ปีของ% DRC และปริมาณผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีของเกษตรกร เท่ากับ 268.36 กก./ไร่/ปีของ% DRC ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อ ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีนี้อย่างหนึ่ง พบว่า มีตัวแปรที่มีนัยสำคัญทั้งหมด 6 ตัวแปร โดยตัวแปรเพศ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรอาชีพหลักและขนาดพื้นที่ปลูกยางพารามีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 และตัวแปรอายุ ประสบการณ์ในการทำการเกษตร การปลูกยางพารามีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.001 ดังสมการปริมาณผลผลิตนี้อย่างหนึ่งต่อไร่ต่อปี = $21.525 + 0.012\text{อายุ} - 0.774\text{เพศ} - 1.005\text{อาชีพหลัก} + 0.054\text{ประสบการณ์ในการทำการเกษตร} + 0.565\text{ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา} + 0.219\text{การปลูกยางพารา}$ ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ พบว่า ด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนยาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 อยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย ด้านการกรีดยางพารา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 อยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย และด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 อยู่ในเกณฑ์ปัญหาบ้าง

Thesis Title	Factors Affecting to Rubber Production of Farmers on the Eastern Coast of Southern Thailand
Author	Miss Kuntida Tansakul
Major Program	Agricultural Development
Academic Year	2016

ABSTRACT

This study aimed to find out factors affected rubber production of rubber farmers on the Eastern Coast of Southern Thailand. This study was a quantitative research with objectives to investigate economic and social characteristics of rubber farmers. The study also looked at the amount of rubber production/rai/year with various forms of dry rubber content (DRC) and analysis related to economic and social factors. Then guidelines for increasing rubber production/rai/ year were suggested. A sample of 375 rubber farmers from 8 provinces on the western area in the South was included for this study. Those provinces were Chumphon, Surat Thani, Nakhon Si Thammarat Region 1, Nakhon Si Thammarat Region 2, Phattalung, Songkhla Region 1, Songkhla Region 2, Yala, Narathiwat, and Pattani. Simple random sampling and structured instrument were used for the interview. Mean, Percentage, Standard Deviation (SD), Factor Analysis, and Multiple Regression were used for statistical analysis of data.

The studied results for Part 1 related to economic and social characteristics and rubber production of farmers indicated that most of economic and social characteristics of farmers and household labor had 1-2 labor with regularly hiring for rubber tapping. Most of them had land holdings for 26-45 rai with an average income for 267,196.04 baht and an average expense for 187,823.13 baht. For social characteristics of farmers, the study found that farmers were at ages of 41-50 years with an average age of 46.60 years. Most of farmers were male, finished primary school, had main occupation by working with rubber plantation, had 11-20 years for farming experiences, and had 3-4 family members in their households. For rubber production of farmers during the 1st period for rubber planting activities (0-1 year), the study found that an average of 11.31 rai of planting areas received replanting aid fund and the most

of rubber clones used were RRIM 600. During the 2nd period for rubber plantation management activities (2 years – start tapping at present) the study found that most farmers used chemical fertilizers with formulas 20-8-20 and 15-15-15. Part 2 for the amount of rubber production/rai/year with various forms of dry rubber content (DRC), the study found that an average of fresh latex/rai/year gave DRC for 234.08 kg/rai/year, an average of raw rubber sheet gave DRC for 359.18 kg/rai/year, cup lumps gave DRC for 230.98 kg/rai/year, and an average of total rubber production was 268.36 kg/rai/year. Part 3 for economic, social, and production factors affected amount of DRC production/rai/year, the study found that there are significant variables all 6 variables. The sex was statistically significant at the level of 0.05 variable main occupation and farmers satisfaction level 0.01 variables and age. Experience in farming. Plantation was higher 0.001. The following equation yield dry rubber content per acre per year = $21.525 + 0.012 \text{ age} - 0.774 \text{ sex} - 1.005 \text{ occupation} + 0.054 \text{ experience in farming} + 0.565 + \text{farmers} + 0.219 \text{ planting rubber}$. Part 4 for problems and hindrance that affected production/rai/year of farmers not to serve the strategy, the study found that production technology and rubber plantation management and rubber tapping had average of low overall images at 1.74 level and 1.84 level, respectively. For weather condition affected rubber production with some problems, the study found that an average of overall images equated to 2.78 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวัติ เวทย์ประสิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร. บัญชา สมบูรณ์สุข รองศาสตราจารย์ ดร. สายัณห์ สดุดี และอาจารย์ ดร. เชิดศักดิ์ เกื้อรักษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ รวมถึงการตรวจทานแก้ไข ข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ครีวเรือนเกษตรชาวสวนยางพาราใน 8 จังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออก ทั้ง 375 คน ที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติและ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในงานด้านธุรการต่างๆ ให้ คำปรึกษาชี้แนะในการทำวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดา ที่ได้สนับสนุนเงินทุนในการศึกษา และเป็นกำลังใจที่ดีให้กับข้าพเจ้ามาโดยตลอด จนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบแต่บุพการีและผู้มีพระคุณทุกท่าน

กุลธิดา ตันสกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	(5)
ABSTRACT	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญ.....	(10)
รายการตาราง	(12)
รายการภาพ	(14)
บทที่1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่2 การตรวจเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ระบบเกษตรและระบบการทำฟาร์ม	5
ระบบการผลิตทางการเกษตร	13
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตยางพารา.....	29
สถานการณ์ยางพาราในภาคใต้ฝั่งตะวันออก	31
สถานการณ์ยางพาราไทย.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
กรอบแนวคิดในการวิจัย	44
บทที่3 วิธีการวิจัย	46
สถานที่ทำการวิจัย	46
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การตรวจสอบเครื่องมือ	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่4 ผลการศึกษา	51
สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพารา.....	51
ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนยางพารา.....	98
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง..	103
ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่ เป็นไปตามยุทธศาสตร์	107
บทที่5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	120
สรุปผลการวิจัย.....	120
อภิปรายผล.....	124
ข้อเสนอแนะ	128
เอกสารอ้างอิง	130
ภาคผนวก.....	134
ภาคผนวก ก : ผลการศึกษาเพิ่มเติม	135
ภาคผนวก ข : แบบสัมภาษณ์	140
ภาคผนวก ค : การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน.....	147
ประวัติผู้เขียน	159

รายการตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	ลักษณะพันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251)..... 13
ตารางที่ 2	ลักษณะพันธุ์ RRIM 600 14
ตารางที่ 3	ลักษณะพันธุ์สถาบันวิจัยยาง 226 (RRIT 226)..... 14
ตารางที่ 4	ลักษณะพันธุ์ BPM 24..... 15
ตารางที่ 5	ลักษณะพันธุ์ PB 235..... 15
ตารางที่ 6	ลักษณะพันธุ์ PB 255..... 16
ตารางที่ 7	ลักษณะพันธุ์ PB 260..... 16
ตารางที่ 8	ลักษณะพันธุ์ RRIC 110 17
ตารางที่ 9	ลักษณะพันธุ์ฉะเชิงเทรา 50 (RRIT 402)..... 17
ตารางที่ 10	ลักษณะพันธุ์ AVROS 2037..... 18
ตารางที่ 11	ลักษณะพันธุ์ BPM 1 18
ตารางที่ 12	พันธุ์ยางที่แนะนำให้ปลูกแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการปลูก 19
ตารางที่ 13	การตีเปอร์เซ็นต์ความชื้นของยางก้อนถ้วยระบบกรีต 2 วัน เว้น 1 วัน 29
ตารางที่ 14	เนื้อที่กรีตได้ ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปี 2555 – 2557..... 32
ตารางที่ 15	ราคายางพาราปีพ.ศ. 2556 และพ.ศ. 2557..... 35
ตารางที่ 16	ปริมาณการส่งออกยางพารา (แยกประเภท) ปี พ.ศ. 2550-2557 37
ตารางที่ 17	ข้อมูลจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 48
ตารางที่ 18	ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 8 จังหวัด..... 57
ตารางที่ 19	ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 8 จังหวัด 83
ตารางที่ 20	ระบบการผลิต และการจัดการสวนยางพาราในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออก ของประเทศไทย..... 92
ตารางที่ 21	ผลผลิตน้ำยางสดเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนือยงแห่งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา 98
ตารางที่ 22	ผลผลิตยางแผ่นดิบเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนือยงแห่งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา 99
ตารางที่ 23	ผลผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนือยงแห่งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา..... 100
ตารางที่ 24	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนือยงแห่งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา 8 จังหวัด ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 101
ตารางที่ 25	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อ ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนือยงแห่ง 104
ตารางที่ 26	ปัจจัยปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตาม ยุทธศาสตร์..... 114

รายการภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 วงจรการปลูกพืชแบบย้ายที่ หรือการทำให้เคลื่อนลอย.....	6
ภาพที่ 2 ระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็ก.....	10
ภาพที่ 3 การผลิตน้ำยาง.....	25
ภาพที่ 4 เนื้อที่กรีตได้และผลผลิตยางพาราภาพรวมปี 2557.....	34
ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ.....	45
ภาพที่ 6 พื้นที่ศึกษา 8 จังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออก	46
ภาพที่ 7 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนืออย่างแห้งของเกษตรกรชาวสวนยางใน 8 จังหวัดภาคใต้ ฝั่งตะวันออกของไทย	102
ภาพที่ 8 ค่าเฉลี่ยปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนที่เป็นสาเหตุ ที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์	116
ภาพที่ 9 ค่าเฉลี่ยปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านดำเนินการเก็บเกี่ยวผลผลิต (กรีดยาง)ที่เป็นสาเหตุ ที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์	117
ภาพที่ 10 ค่าเฉลี่ยปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพาราที่เป็นสาเหตุ ที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์	118

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

"ยางพารา" เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย และเป็นสินค้าส่งออกที่สร้างรายได้เข้าประเทศจำนวนมากปีละหลายล้านบาท จากการที่ไทยเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกยางพาราเป็นอันดับ 1 ของโลกมากกว่า 20 ปี โดยในปี 2557 ประเทศไทยมีเนื้อที่กรีดยางได้ 17.40 ล้านไร่ ปริมาณการผลิต 4.57 ล้านตัน มีการคาดการณ์ปริมาณการส่งออกไว้ที่ประมาณ 3.70 ล้านตัน (สมาคมยางพาราไทย, 2557) การส่งออกยางธรรมชาติของไทยส่วนใหญ่ส่งออกในรูปของวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์ยาง ไม้ยางพาราแปรรูปและผลิตภัณฑ์ไม้ (สุจินต์ แม้นเหมือน, 2556) นอกจากนี้ยางพารายังมีความสำคัญในด้านอื่น ๆ อีกหลายด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรอยู่แล้ว ยางพาราจึงเป็นพืชที่ทำให้เกิดการสร้างงานและอาชีพในพื้นที่ ด้านสภาพแวดล้อม ภายในสวนยางพาราสามารถปลูกพืชร่วมยางได้หลายชนิดจึงทำให้เกิดความหลากหลายทางด้านชีวภาพมากขึ้น ด้านอุตสาหกรรม เนื่องจากยางพาราสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้หลายชนิด เช่น ยางรถยนต์ เครื่องมือทางการแพทย์ ถุงมือยาง (สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน), 2554) ซึ่งอุตสาหกรรมยางพาราของไทยมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง ตามทิศทางราคายางและความต้องการใช้ยางทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการจากตลาดจีนและอินเดียที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว (วิชชุดา ชุ่มมี, 2555)

ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2545 สถานการณ์ราคายางพาราได้มีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้ยางธรรมชาติของโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี คิดเป็นร้อยละ 4.9 ส่งผลให้สต็อกซึ่งเคยอยู่ที่ มากกว่าร้อยละ 35 ของปริมาณการผลิตของโลกในช่วงก่อนหน้านี้อันปรับตัวลดลงเหลือเพียงประมาณร้อยละ 26 ของปริมาณการผลิตของโลก ทำให้ราคายางของโลกมีการปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งในตลาดสิงคโปร์ ตลาดโตเกียว รวมถึงตลาดกรุงเทพฯ (ราคาส่งออก FOB) การปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคายางในตลาดสำคัญ ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อเนื่องให้ราคายางธรรมชาติชนิดต่าง ๆ ของเกษตรกร และราคาของตลาดกลางยางพาราของไทยได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วยเช่นเดียวกัน จากสถานการณ์ราคายางพาราที่เพิ่มสูงขึ้น รวมไปถึงผลจากการเพิ่มของราคาน้ำมันซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตยางสังเคราะห์ ทำให้ต้นทุนยางสังเคราะห์เพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้ความต้องการใช้ยางธรรมชาติทดแทนยางสังเคราะห์เพิ่มสูงขึ้น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549) นอกจากนี้การสนับสนุนจากทางภาครัฐที่ส่งเสริมให้มีการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ เป็นโครงการที่ภาครัฐต้องการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาความยากจน และเพื่อให้มีผลผลิตยางสอดคล้องกับความต้องการของโลก เป็นเหตุให้เกษตรกรในหลายพื้นที่เปลี่ยนมาปลูกยางพารา จากเดิมที่ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพาราเดิมจำนวน 15,676,691 ไร่ ประกอบด้วยภาคใต้ 14 จังหวัด ได้แก่

ชุมพร กระบี่ นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ระนอง สตูล สงขลา สุราษฎร์ธานี ตรัง ยะลา และภาคตะวันออก 3 จังหวัด ได้แก่ ระยอง จันทบุรี ตราด ต่อมาประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพาราใหม่จำนวน 6,509,625 ไร่ ประกอบด้วยภาคเหนือ 17 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ ตาก พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด ได้แก่ หนองคาย นครพนม เลย หนองบัวลำภู สกลนคร มุกดาหาร อุบลราชธานี อุดรธานี อำนาจเจริญ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ สурินทร์ ศรีสะเกษ ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม บุรีรัมย์ ชัยภูมิ นครราชสีมา บึงกาฬ และภาคตะวันออก 11 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราณบุรี ราชบุรี สระแก้ว ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สุพรรณบุรี สระบุรี ลพบุรี จนทำให้ในปีพ.ศ. 2556 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารารวมทั้งสิ้น 22,186,316 ไร่ (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2557)

ภาคใต้ เป็นแหล่งปลูกยางพาราที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากมีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่ราบและทิวเขา ประกอบกับมีลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้น จึงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกยางพาราเป็นอย่างมาก ในปี พ.ศ. 2555 ภาคใต้มีเนื้อที่กรีดยางทั้งหมด 9.9 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 72 ของเนื้อที่กรีดยางทั้งหมด มีผลผลิตยางพาราทั้งสิ้น 2.7 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 75 ของผลผลิตทั้งหมด สำหรับในพื้นที่ภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่การปลูกยางพารามากที่สุดจะอยู่ทางฝั่งภาคตะวันออก ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ยะลา นราธิวาส ปัตตานี โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสัดส่วนพื้นที่การปลูกยางพารามากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นจังหวัดสงขลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามลำดับ (ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย, 2556)

จากการที่ประเทศไทยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ยางพารา พ.ศ. 2552-2556 โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ 5 ส่วน ซึ่งหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในประเทศต่อหน่วยพื้นที่เป็น 306 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ภายในปี พ.ศ.2556 (มนต์ชัย พินิจจิตรสมุทร, 2557) แต่ในความเป็นจริงนั้นปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยสามารถผลิตได้เพียงแค่ 300 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี (บุญส่ง นันทอง, 2556) เท่านั้น ซึ่งไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ยางพาราของประเทศไทยที่ได้กำหนดไว้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนการผลิตยางพารามากที่สุดในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อให้เกษตรกรมีแนวทางในการเพิ่มปริมาณผลผลิตยางพาราของเกษตรกรให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพารา
2. เพื่อศึกษาปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่อจากแห่งในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อผลผลิตต่อไร่ต่อปี
เนื้อยางแห้งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตต่อไร่ ซึ่งนำไปสู่การกำหนดแผนและกลยุทธ์ในการเพิ่มผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรในอนาคต
2. สามารถนำผลการศึกษาไปกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการสวนยางของเกษตรกรในพื้นที่ทำการศึกษา
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนายางพาราไทยทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้านี้ประกอบการกำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตยางพาราไทยในอนาคตได้

สมมติฐานของการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 : ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง ประสบการณ์การทำเกษตร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

สมมติฐานข้อที่ 2 : ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำสวนยางพารา ขนาดพื้นที่ทั้งหมด ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา มีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

สมมติฐานข้อที่ 3 : ปัจจัยระบบการผลิต ได้แก่ เทคโนโลยี การกรีดยางพารา ภูมิอากาศ มีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การศึกษานี้มุ่งศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย
2. **ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา** ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในพื้นที่ 8 จังหวัดทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกของไทย ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ยะลา นราธิวาส และปัตตานี
3. **ขอบเขตด้านประชากร** ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เกษตรกรชาวสวนยางพาราตามบัญชีรายชื่อจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จำนวน 375 ราย
4. **ขอบเขตด้านเวลา** คือ เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในความหมายของคำที่ใช้ในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. เกษตรกรชาวสวนยางพารา หมายถึง เกษตรกรเจ้าของสวนยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 8 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ยะลา นราธิวาส และปัตตานี

2. ผลผลิตยางพารา หมายถึง สิ่งที่ได้จากต้นยางพารา ทั้งในรูปแบบของน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย

3. รูปแบบผลผลิตยางพารา หมายถึง ผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ แบ่งเป็น 3 แบบหลักๆ ได้แก่ ยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วย

4. ผลผลิตต่อไร่ต่อปียางพารา หมายถึง ปริมาณของรูปแบบผลผลิตยางพาราที่ได้ในพื้นที่ 1 ไร่ ในระยะเวลา 1 ปี

5. เนื้อยางแห้ง หมายถึง ค่าหรือปริมาณจริงของผลผลิตยางพารา โดยทั่วไปเรียกว่า %DRC (Dry Rubber Content)

6. ระบบการผลิตยางพารา หมายถึง การดูแล และการจัดการสวนยางพาราทั้งหมด โดยเริ่มตั้งแต่ พันธุ์ยางพารา สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการปลูกยางพารา เทคโนโลยีการผลิตยางพารา วิธีการปลูกยางพารา การดูแลรักษา และการกรีดยางพารา

7. เทคโนโลยีการผลิตยางพารา หมายถึง การวางแผน ขั้นตอนและเทคนิคในการเริ่มปลูกยางพารา แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา และการวางแผนปลูก เพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับต้นยาง ป้องกันการชะล้างผิวดิน สอดคล้องในการกรีดยางและการเก็บน้ำยาง

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าตรวจเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แยกการตรวจเอกสารเป็นส่วนต่างๆ ได้แก่ ระบบเกษตรและระบบการทำฟาร์ม ระบบการผลิตทางการเกษตร สถานการณ์ยางพาราในภาคใต้ฝั่งตะวันออก สถานการณ์ยางพาราไทย และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนดังนี้

ระบบเกษตรและระบบการทำฟาร์ม

1. ระบบเกษตร

ระบบเกษตร (Agricultural system) หมายถึง ระบบนิเวศของไร่นา ณ ช่วงเวลาหนึ่งที่ประกอบด้วย ปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านกายภาพ (ดิน น้ำ อากาศ แสงแดด) ชีวภาพ (พืช สัตว์ จุลินทรีย์ ฯลฯ) และเศรษฐกิจ สังคม (ราคาพืชผล ต้นทุนการผลิต ความมั่นคงทางอาหาร สุขภาพ ฯลฯ) ทั้งที่เกิดจากมนุษย์ได้กระทำขึ้นและที่มีเกิดขึ้นอยู่แล้วในธรรมชาติที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

1.1 ระบบเกษตรในอดีตจนถึงปัจจุบัน

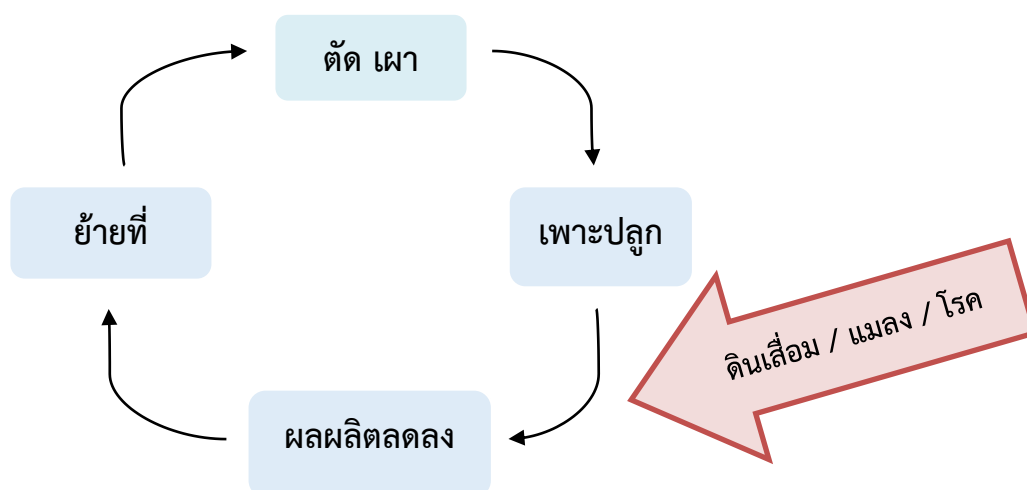
มนุษย์ได้เรียนรู้ประสบการณ์จากชีวิตประจำวันจากสิ่งที่มีและเกิดขึ้นในระบบนิเวศตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพอย่างผสมผสานและสมดุล โดยนำประสบการณ์เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการระบบเกษตรเพื่อผลิตอาหารเลี้ยงชีพอย่างอุดมสมบูรณ์ตลอดมา จนกระทั่งมีการคิดค้นเครื่องจักร ต่อเนื่องมาถึงยุคที่มนุษย์ได้ผลิตปุ๋ยเคมี และสารเคมีสังเคราะห์กำจัดศัตรูพืชเพื่อใช้ในการเกษตร ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตรไปจากเดิมบวกกับแรงผลักดันจากนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางการค้าเสรี ทำให้เกษตรกรไทยหันมาผลิตเพื่อการหวังกำไรแล้วนำกำไรส่วนนั้นไปซื้ออาหารและปัจจัยการดำรงชีพ ฉะนั้น ระบบการเกษตรซึ่งจากเดิมที่มีความหลากหลายผสมผสานเพื่อการพึ่งตนเอง ได้ถูกปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยเพื่อการผลิตที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ชนวน รัตนวราหะ, 2556)

1.2 ลำดับการพัฒนาของระบบการเกษตรของไทย

เนตรนภา อินสูลุด (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของระบบการเกษตรของไทยออกเป็น 3 ชั้น คือ การปลูกพืชแบบย้ายที่ ระบบการเกษตรเพื่อยังชีพ และระบบการเกษตรแบบเข้มข้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การปลูกพืชแบบย้ายที่ หรือการทำไร่เลื่อนลอย (Shifting Cultivation) เป็นระบบแรกของมนุษย์ ซึ่งเป็นการทำการเกษตรแบบตัด ฟัน โคน และเผา เมื่อเศษพืชแห้งก็เผาเพื่อหอยอดเมล็ดพืชปลูก ในประเทศไทยมีการกล่าวถึงการทำไร่เลื่อนลอยอย่างจริงจังเมื่อประมาณ พ.ศ. 2490 เกษตรกรรมแบบไร่เลื่อนลอยนี้เป็นระบบการทำเกษตรของเกษตรกรชาวเขา โดย

เกษตรกรจะเลือกพื้นที่ที่เป็นป่าปฐมภูมิ (Primary forest) โดยเกษตรกรกลุ่มนี้จะเป็นเกษตรกรชาวเขา ได้แก่ ม้ง เย้า ลีซอ มูเซอ และอีก้อ ซึ่งมีที่ตั้งบ้านเรือนอยู่บนที่สูง เหมาะแก่การปลูกฝิ่นซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจในขณะนั้น ป่าที่ถูกถางเพื่อทำเกษตรของเกษตรกรกลุ่มนี้มักเป็นป่าดิบเขา (Hill evergreen forest) และป่าดิบแล้ง (Dry evergreen forest) (ภัทรพล ทินรา, 2555)

ภาพที่ 1 วงจรการปลูกพืชแบบย้ายที่ หรือการทำไร่เลื่อนลอย
ที่มา : ดัดแปลงจากเนตรนภา อินสฤต, ม.ป.ป.

2) ระบบการเกษตรเพื่อยังชีพ (Subsistence Farming) เป็นระบบเกษตรที่มีความหลากหลายของระบบ มีการพัฒนาเทคโนโลยีระดับหนึ่ง ให้ความสำคัญกับสมดุลของระบบนิเวศ ผลผลิต คุณภาพที่ดี และเพียงพอต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการพึ่งพาตนเอง รวมทั้งการให้ความสำคัญกับชุมชนท้องถิ่น หลักการสำคัญที่สุดของระบบเกษตรนี้คือ การผลิตอาหารและปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากกว่าผลิตเพื่อการส่งออก (เกษตรกรจึงไม่ต้องวิ่งตามกระแสของตลาด) มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยไม่เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ระบบการผลิต การบริโภค และการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมีความสมดุล อาหารที่ผลิตได้เป็นอาหารที่มีคุณภาพปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง และเปิดโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวสามารถทำงานร่วมกันได้ ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืน ทำให้ระบบเกษตรระบบนี้ดำเนินต่อเนื่องได้นานที่สุด โดยที่ไม่มีผลกระทบด้านลบต่อระบบนิเวศวิทยา และไม่เกิดปัญหาทั้งด้านสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งระบบการเกษตรเพื่อยังชีพนี้เป็นพื้นฐานของระบบเกษตรยั่งยืนในปัจจุบัน (ทัศนีย์ เศรษฐบุญสร้าง, 2555)

3) ระบบการเกษตรแบบเข้มข้น (Intensive Farming) เป็นระบบเกษตรที่เน้นการผลิตเพื่อขาย ต้องการผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ในอัตราสูงโดยใช้วิชาการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีทางการเกษตรที่ค่อนข้างสูงเข้าช่วย ไม่ว่าจะเป็นเครื่องจักร สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มผลผลิต หรือการใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเป็นระบบที่ต้องการปัจจัยในการผลิตสูง โดยระบบ

การเกษตรแบบเข้มข้นนี้เริ่มในประเทศตะวันตกจากการพัฒนาอุตสาหกรรมในอังกฤษสู่ประเทศต่างๆ ในยุโรป และอเมริกา (ภักถิณ ศรีคล้าย, 2558)

2. ระบบการทำฟาร์ม

2.1 ความหมายของระบบการทำฟาร์ม

ระบบการทำฟาร์ม เป็นระบบเกษตรที่มีขอบเขตการดำเนินการของเกษตรกรในระดับครัวเรือน เพื่อจัดการผลผลิตทางการเกษตรให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของฟาร์ม โดยการใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ชีวภาพ สังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรที่มีอยู่ในครัวเรือน ฟาร์มที่มีวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมที่คล้าย ๆ กันอาจจัดอยู่ในฟาร์มประเภทฟาร์มเดียวกันซึ่งแต่ละกิจกรรมจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และหากมีการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งก็จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน (สมยศ พุ่มหว่า, 2535 อ้างโดย อาแว มะแส และคณะ, 2550)

การวิเคราะห์ระบบการทำฟาร์มส่วนใหญ่จึงเน้นที่ระบบฟาร์ม-ครัวเรือน (farm-household) เพราะเป็นหน่วยในการตัดสินใจ ควบคุมการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตเพื่อผลิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงจำเป็นที่จะต้องเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และมาตรการที่ฟาร์ม-ครัวเรือนนั้น ๆ กำหนด แต่การที่เกษตรกรจะสามารถทำกิจกรรมฟาร์มได้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่เกษตรกรมีอยู่ และสภาพแวดล้อมที่เกษตรกรเกี่ยวข้องด้วย แสดงให้เห็นว่าระบบการทำฟาร์มของเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามการปรับตัวของเกษตรกรเพื่อให้วิธีการปฏิบัติเข้ากับสภาพแวดล้อม และเงื่อนไขของตัวเกษตรกรเอง ระบบการทำฟาร์มเป็นหน่วยทางสังคมเศรษฐกิจพื้นฐาน มีองค์ประกอบของโครงสร้างฟาร์มที่สำคัญ 4 อย่าง คือ 1) เงื่อนไขทางสังคมของการผลิต หรือที่เรียกว่า ความสัมพันธ์ทางการผลิต ความสามารถในการมีที่ดิน ความสัมพันธ์ทางการตลาด และการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานในหน่วยการผลิตนั้น ๆ เช่น การแบ่งแรงงาน ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ บทบาทของสมาชิก อำนาจการตัดสินใจ เป็นต้น 2) เงื่อนไขทางนิเวศเกษตร 3) พลังการผลิต ได้แก่ ปัจจัยการผลิต รวมทั้งที่ดิน ซึ่งต้องทราบว่าใครเป็นเจ้าของ และผลิตเพื่อใคร เพราะในหน่วยการผลิตอาจจะมีการแบ่งการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ผลผลิตและการใช้แรงงานในหน่วยผลิตเดียวกัน 4) วัตถุประสงค์ของระบบ ซึ่งเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางของผลผลิต (สมยศ พุ่มหว่า, 2541 อ้างโดย บัญชา สมบูรณ์สุข และคณะ, 2548)

2.2 องค์ประกอบของระบบการทำฟาร์ม

อรรถชัย จินตะเวช (2531) ได้จำแนกองค์ประกอบของระบบการทำฟาร์มออกเป็น 3 องค์ประกอบได้แก่

1) องค์ประกอบทางกายภาพ เป็นปัจจัยที่มีผลอย่างมากต่อระบบเกษตรในแต่ละพื้นที่ เช่น เกษตรกรในเขตพื้นที่ที่มีน้ำชลประทานและไม่มีน้ำชลประทานจะมีการจัดการทรัพยากรที่แตกต่างกัน ปัจจัยทางกายภาพในแต่ละพื้นที่นอกจากมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนแล้วยังเป็นปัจจัยที่มนุษย์ต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างมากในการดัดแปลงแก้ไข ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัย

เหล่านี้มีข้อจำกัดสูง มักจะมีการเปลี่ยนแปลงน้อยและควบคุมยากในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ดังนั้นโดยส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพทางกายภาพของแต่ละพื้นที่ องค์ประกอบทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่ควรนำมาพิจารณาในการวิเคราะห์พื้นที่ในการศึกษาระบบการทำฟาร์มได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ สภาพน้ำเพื่อการเกษตร ลักษณะดิน โครงสร้างด้านการคมนาคม ระบบการชลประทาน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยย่อย ๆ ที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาด้วยในบางครั้ง เช่น ปริมาณน้ำฝน ปริมาณแสงแดด อุณหภูมิ ลม รวมไปถึงจนถึงภัยธรรมชาติ

2) องค์ประกอบทางชีวภาพ เป็นปัจจัยที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมักจะผันแปรไปตามปัจจัยกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ องค์ประกอบทางชีวภาพของระบบเกษตรในพื้นที่ยังขึ้นอยู่กับทัศนคติของประชากรในพื้นที่อื่น ๆ อีกด้วย ข้อมูลทางชีวภาพที่ควรนำมาศึกษาในการวิเคราะห์พื้นที่ได้แก่ ชนิดของพันธุ์พืชที่ปลูก การผันแปรตามฤดูกาลของพืชที่ปลูก หรือระบบการปลูกพืชที่นิยมปฏิบัติของพื้นที่นั้น ๆ รวมทั้งการใช้ปัจจัยในการผลิต ชนิดและพันธุ์สัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยง

3) องค์ประกอบทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นปัจจัยที่มีความแปรปรวนตลอดเวลา และมีความซับซ้อนมาก โดยเฉพาะในทางเศรษฐกิจ เช่น ราคาผลผลิตชนิดต่าง ๆ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ควรนำมาพิจารณาในการวิเคราะห์พื้นที่ได้แก่ แรงงานที่สามารถประกอบกิจกรรมการเกษตร ทัศนคติของตัวเกษตรกรเอง สภาพสังคมในพื้นที่ การตัดสินใจประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของเกษตรกร ขนบธรรมเนียมประเพณี การครอบครองและเข้าถึงที่ดินและทุน โครงสร้างการตลาด รวมไปถึงโครงสร้างการกระจายผลผลิตในระดับต่าง ๆ

องค์ประกอบทั้งสามมององค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีความซับซ้อน ผลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จะปรากฏออกมาในรูปแบบของกิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำฟาร์มของครัวเรือนเกษตรกร หรือระบบการทำฟาร์มนั่นเอง

2.3 การจำแนกระบบการทำฟาร์ม

ระบบการทำฟาร์มเป็นระบบเกษตรที่เกษตรกรมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อทำกิจกรรมการผลิตในภาคเกษตร ตลอดจนกิจกรรมนอกภาคเกษตรซึ่งต้องสัมพันธ์กับทรัพยากรและครัวเรือนของเกษตรกร นอกจากนี้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของเกษตรกรยังเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการตัดสินใจเลือกการผลิตต่าง ๆ ในระบบการทำฟาร์ม ทำให้ระบบการทำฟาร์มมีหลายรูปแบบและหลายระบบ โดยวิทยา อธิปอนันต์ (2542) ได้กล่าวถึงการจำแนกระบบการทำฟาร์มไว้ดังนี้

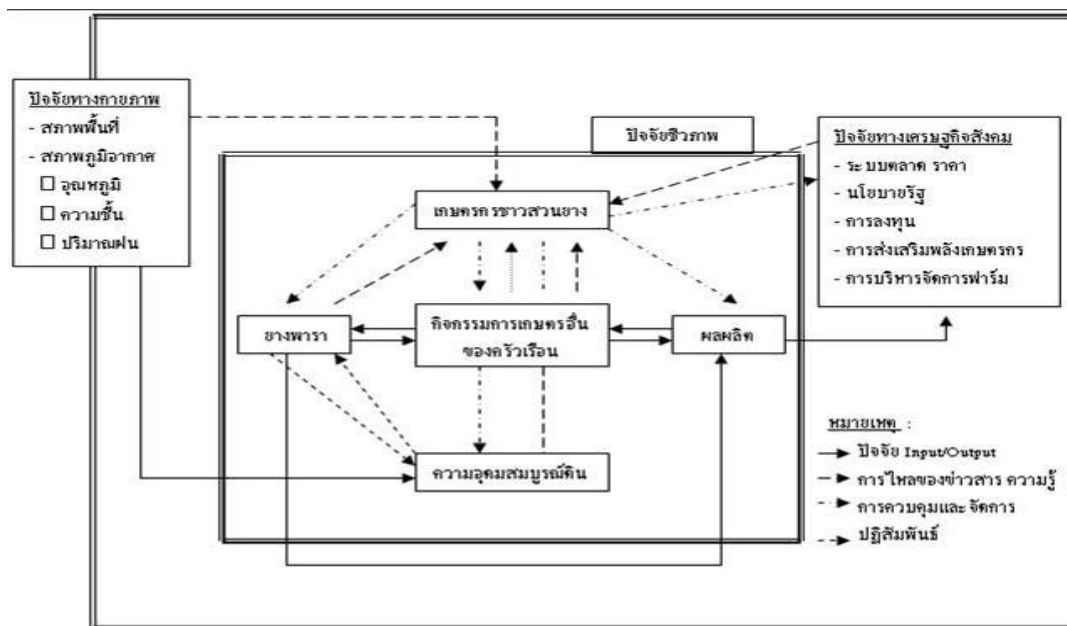
1) ระบบการทำฟาร์มตามวัตถุประสงค์ของฟาร์ม แยกได้เป็น 2 ประเภท คือ (1) ระบบการทำฟาร์มเพื่อยังชีพ เป็นการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีพ โดยเฉพาะปัจจัยสี่ ลักษณะการผลิตแบบนี้เกษตรกรมักจะทำในพื้นที่ และใช้ทรัพยากรที่จำกัดอีกทั้งยังมีวิธีการผลิตแบบง่าย ๆ (2) ระบบการทำฟาร์มเพื่อการค้า เป็นการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อตอบสนองด้านเศรษฐกิจ การผลิตจึงมีการใช้ทุน ที่ดิน แรงงาน และการจัดการค่อนข้างสูง ด้วยเหตุนี้กิจกรรมการผลิตภายในฟาร์มมักมีไม่กี่ชนิด เพื่อความสะดวกในการจัดการให้มีประสิทธิภาพและควบคุมการผลิตทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

2) ระบบการทำฟาร์มตามกิจกรรมภายในฟาร์ม แยกได้เป็น 2 ประเภท คือ (1) ระบบการทำฟาร์มกิจกรรมเดียว เป็นระบบที่มีการผลิตพืชเพียงชนิดเดียว (monocropping) การผลิตประเภทนี้ต้องใช้พื้นที่จำนวนมากและต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะด้าน (2) ระบบการทำฟาร์มที่มีหลายกิจกรรม หรือการทำฟาร์มผสมผสาน (integrated farming) คือ ระบบที่มีการผลิตสินค้าเกษตรหลาย ๆ ชนิดพร้อมกัน อาจเป็นการปลูกพืชหลายชนิด หรือในลักษณะการปลูกพืชควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์ วิธีการผลิตโดยทำกิจกรรมหลายชนิดจำเป็นต้องจัดระบบและมีการจัดการในลักษณะการทำฟาร์มแบบไร่นาสวนผสม (mixed farming) ส่วนใหญ่จะพิจารณาจำแนกจากจำนวนกิจกรรมที่ทำ และรายได้เงินสดจากการทำฟาร์มมาเป็นตัวกำหนดประเภทฟาร์ม ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ประเภทฟาร์มเดี่ยว ประเภทฟาร์มผสม 2 กิจกรรม ประเภทฟาร์มผสม 3 กิจกรรม และประเภทฟาร์มผสมมากกว่า 3 กิจกรรม

3) ระบบการทำฟาร์มที่มีกิจกรรมหลัก ในระบบทำฟาร์มแต่ละระบบ โดยทั่วไปมักจะมีกิจกรรมหลัก กิจกรรมรอง และกิจกรรมเสริม เพื่อตอบสนองความต้องการของเจ้าของฟาร์ม และให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ดังนั้นการกำหนดชนิดของกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นกิจกรรมหลักในระบบการทำฟาร์ม และขอบเขตของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินไป ควรชัดเจนว่า กิจกรรมใดเป็นกิจกรรมหลักในแต่ละระบบการผลิตหรือระบบการทำฟาร์ม หรือกิจกรรมหลักเป็นกิจกรรมที่ทำอย่างสม่ำเสมอทุกปีทุกฤดูกาล มีการเอาใจใส่ดี เป็นกิจกรรมที่อาจมีการใช้พื้นที่มากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ในระบบหรือรูปแบบการผลิต เป็นกิจกรรมที่ให้ผลตอบแทนเป็นรายได้สูง และมีการลงทุนเพื่อปรับปรุงให้มีผลตอบแทนสูงขึ้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของตลาด และความพึงพอใจของเกษตรกร ดังนั้นหากจำแนกตามลักษณะพืชที่ปลูกเป็นกิจกรรมหลักในระบบการผลิตของเกษตรกรไทย สามารถจำแนกระบบการทำฟาร์มที่มีกิจกรรมหลักได้เป็น 4 ระบบย่อย คือ ระบบการทำฟาร์มที่มีข้าวเป็นพืชหลัก ระบบการทำฟาร์มที่มีพืชไร่เป็นพืชหลัก ระบบการทำฟาร์มที่มีพืชสวนเป็นพืชหลัก และระบบการทำฟาร์มเกษตรผสมผสาน

3 ระบบการทำฟาร์มสวนยางพารา

ในมุมมองเชิงระบบ (System Approach) พบว่า ระบบการทำสวนยางพาราไทยมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคม เป็นองค์ประกอบภายนอก (Exogenous Component) และองค์ประกอบภายใน (Endogenous Component) ที่มีความสัมพันธ์กันและส่งผลกระทบต่อความสามารถในการผลิตของระบบ และการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพารา (กนกพร ภาชีรัตน์, 2553)

ภาพที่ 2 ระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็ก

ที่มา : บัญชา สมบูรณ์สุข, 2554

การแบ่งสภาพสวนยางพาราของไทย ตามขนาดของสวนยางได้เป็น 3 ขนาด คือ (1) สวนยางขนาดเล็ก เป็นสวนยางที่มีพื้นที่ระหว่าง 2-50 ไร่ (2) สวนยางขนาดกลาง เป็นสวนยางที่มีพื้นที่ระหว่าง 51-250 ไร่ (3) สวนยางขนาดใหญ่ เป็นสวนยางที่มีพื้นที่มากกว่า 250 ไร่ โดยในประเทศไทยร้อยละ 95 จะเป็นสวนยางขนาดเล็ก กระจายอยู่ในภาคใต้ประมาณร้อยละ 90 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรสวนใหญ่ของไทยเป็นเกษตรกรรายย่อยแทบทั้งสิ้น การทำสวนยางขนาดเล็กจะมีความสัมพันธ์ต่อกัน สิ่งสำคัญของระบบการทำสวนยางขนาดเล็กอยู่ที่ตัวของเกษตรกร ในกระบวนการตัดสินใจ รับและเรียนรู้ข่าวสารต่าง ๆ ในระบบการผลิต ควบคุม และกำหนดการผลิตของตนเอง

การทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็กสามารถจำแนกตามเกณฑ์ประเภทกิจกรรมของครัวเรือน ระบบเกษตร และสังคม เศรษฐกิจมาเป็นตัวแบ่งระบบการทำสวนยางพาราได้ 6 ระบบ คือ (1) ระบบการทำสวนยางเชิงเดี่ยว (2) ระบบการทำสวนยางร่วมกับปลูกพืชแซม (3) ระบบการทำสวนยางร่วมกับการทำนา (4) ระบบการทำสวนยางร่วมกับไม้ผล (5) ระบบการทำสวนยางร่วมกับการเลี้ยงสัตว์ และ (6) ระบบการทำสวนยางร่วมกับกิจกรรมผสมผสาน

นอกจากนี้ Nissapa และคณะ (1994) อ้างโดยบัญชา สมบูรณ์สุข (2554) ได้จำแนกรูปแบบของระบบการทำฟาร์มสวนยาง และการจำแนกตามวิวัฒนาการการพัฒนาด้านรูปแบบสวนยางพาราในภาคใต้ ดังนี้

3.1 การจำแนกรูปแบบของระบบการทำฟาร์มสวนยาง

(1) รูปแบบปายางชุมชน ปายางชุมชนตั้งอยู่ในเขตต้นน้ำลำธารติดกับป่าสงวน โดยปายางจะปลูกล้อมรอบป่าอนุรักษ์ดั้งเดิมหรืออาจจะเรียกว่าปายางชุมชนที่ชาวบ้านเข้าไปใช้ประโยชน์ เช่น หาของป่า สมุนไพร เป็นต้น ปายางรอบ ๆ ปายางชุมชนนี้เป็นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ โดยการยอมรับของชุมชน ฉะนั้นกรรมสิทธิ์ในที่ดินจึงไม่ถูกต้องตามกฎหมายที่ดินเพราะยังคงอยู่ในเขตอนุรักษ์ เปรียบเสมือนป่ากันชนซึ่งชาวบ้านในท้องถิ่นต่างตกลงร่วมกันที่จะรักษาสภาพดั้งเดิมไว้ ลักษณะการปลูกพืชในปายางชุมชนจะมีพืชหลายชนิด โดยมียางพาราเป็นพืชหลักอาจจะเป็นอย่างพันธุ์พื้นเมืองหรืออย่างพันธุ์ดี พืชที่ปลูกร่วมเป็นพืชที่มีทรงพุ่มระดับสูง ได้แก่ เงาะ มะเดื่อข้าว เนียง เป็นต้น

(2) รูปแบบปายางดั้งเดิม รูปแบบนี้เป็นการทำสวนผสมผสานปลูกร่วมกับยางพันธุ์เก่า Tjit 1 ซึ่งชาวบ้านทางใต้เรียกสวนชนิดนี้ว่า "สวนผสม" ที่ตั้งของสวนแบบนี้อยู่ใกล้บ้าน มีการปลูกพืชผสมผสานหลายชนิดเพื่อใช้ในการบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก อาจจะมีเหลือไว้เพื่อขายบ้าง ปลูกเพื่อเป็นหัตถกรรมในครัวเรือน เมื่อเกษตรกรเห็นว่าพืชเหล่านี้สามารถจะขึ้นภายใต้ร่มเงาของสวนยางได้ และมีประโยชน์ต่อครอบครัว จึงได้มีการปลูกเสริมลงไป พืชที่มีอยู่ในแปลงประเภทนี้สามารถใช้ประโยชน์ได้มากกว่า 90% และเป็นพืชหลายระดับอยู่ร่วม ในการจัดการปายางดั้งเดิมจะจัดการตามความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว ปายางในรูปแบบนี้ใช้แรงงานน้อย การใช้ปัจจัยการผลิตอื่น ๆ เช่น ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชก็จะมีการใช้ในปริมาณที่น้อยตามไปด้วย รูปแบบปายางดั้งเดิมในลักษณะนี้จะมีการพึ่งตัวเองสูง

(3) รูปแบบสวนยางเศรษฐกิจ อาจจะเรียกได้ว่าเกิดมาจากปัญหาราคาคอกต่ำ เนื่องจากพื้นที่ระหว่างร่องยางนั้นกว้างพอสมควรที่จะสามารถปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นร่วมกับยางพาราเพื่อเสริมรายได้อีกทางหนึ่ง ที่ตั้งของสวนยางเศรษฐกิจจึงมักเป็นพื้นที่ที่ได้ผ่านการปลูกยางพันธุ์ใหม่ทดแทนยางพันธุ์เดิมมาแล้ว 1 รุ่น ความหลากหลายของพืชจึงมีน้อย เนื่องจากเป็นการเน้นพืชที่ปลูกเพื่อประโยชน์ทางการเสริมรายได้ จึงมีการปลูกไม้ผลที่ขึ้นใต้ร่มเงายางได้ จึงนิยมปลูกเนื่องจากมีตลาดรองรับ การจัดการภายในสวนยางเศรษฐกิจไม่แตกต่างไปจากสวนยางเชิงเดี่ยวมากนัก มีการใช้ปัจจัยการผลิตสูง

(4) สวนยางเชิงเดี่ยว สวนยางลักษณะนี้มักพบเห็นได้ทั่วไปในภาคใต้ เป็นสวนยางที่มียางพาราเป็นพืชหลักอย่างเดียวยังทั้งในแง่ของชนิดพืชและรายได้ มีการใช้ปัจจัยการผลิตตามระบบการทำเกษตรกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง พันธุ์ยางที่ใช้เป็นพันธุ์ยางที่ได้รับคำแนะนำจากสถาบันที่เกี่ยวข้องกับยางพารา ในภาคใต้ยางพันธุ์ RRIM600, BPM24, สงขลา36 เป็นต้น การจัดการของสวนยางพาราเชิงเดี่ยว จะมีระบบที่แน่นอนตามหลักวิชาการตั้งแต่การเริ่มปลูกพืชคลุมดิน พืชเสริมรายได้ การเปิดกรีด และการขายยาง ความหลากหลายของการจัดการในสวนยางมีน้อย เพราะมีหลักวิชาการที่เป็นระบบอยู่แล้ว สวนยางในลักษณะนี้มักจะประสบปัญหาแรงงานในท้องถิ่นที่ชำนาญการจะเหลือน้อยลง ความเสี่ยงต่อราคาจะมีมากเนื่องจากเป็นสวนพืชชนิดเดียว

3.2 การจำแนกตามวิวัฒนาการการพัฒนารูปแบบสวนยางพาราในภาคใต้

(1) ปายาง : เป็นการพัฒนารูปแบบแรกเมื่อนายางพาราเข้ามาปลูกในประเทศไทย ปลูกโดยใช้เมล็ด ส่วนมากเป็นพันธุ์ Tjit 1 ซึ่งมีต้นกำเนิดจากประเทศอินโดนีเซีย การ

ปลูกยางในรูปแบบนี้คือ จะทำการปลูกยางแทนป่าไม้โดยเฉพาะป่าบก โดยการโค่นล้มพืชพันธุ์เก่า รวมทั้งไม้ยืนต้นที่บังร่มเงา แล้วทำการปลูกยางโดยเมล็ด หรือต้นกล้าเพาะจากเมล็ด ปลูกไปตามจุดต่าง ๆ ภายในพื้นที่แบบไม่เป็นแถวเป็นแนว แล้วปล่อยให้ยางเจริญเติบโตแข่งกับพืชชนิดอื่น ๆ ที่ปลูกไว้เพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน เช่น มันเทศ ข้าว เป็นต้น เมื่อต้นยางโตขึ้นพืชยืนต้นชนิดอื่นก็โตตาม และเมื่อเกษตรกรเห็นว่ายางสามารถกรีดได้ก็จะทำการกรีด ขณะเดียวกันไม้ยืนต้นที่เห็นว่าสามารถใช้ประโยชน์ด้านที่อยู่อาศัยได้ก็ตัดไปทำที่อยู่อาศัย ไม้ยืนต้นที่ให้ผลก็เก็บไปใช้ประโยชน์ด้านการบริโภค ชาวบ้านเรียกรูปแบบการปลูกยางแบบนี้ว่า "ป่ายาง" ซึ่งเป็นการปลูกยางในระยะเริ่มแรกพร้อม ๆ กับแสดงความเป็นเจ้าของหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวซึ่งแต่เดิมเป็นป่าธรรมชาติ

(2) สวนยางพันธุ์ดี : เมื่อยางจัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ สามารถให้ผลตอบแทนในทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรมแก่เกษตรกร ประกอบกับมีการพัฒนาวิทยาการเกษตรแผนใหม่ให้ประชากรยางต่อพื้นที่มากขึ้น เริ่มมีการปราบวัชพืชเกิดขึ้น ไม้ยืนต้นที่แข่งขันการเจริญเติบโตกับยางก็ต้องโค่นทิ้ง พันธุ์ยางส่วนมากก็ยังเป็นพันธุ์ Tjit 1 มีการใส่ปุ๋ยบ้างเป็นครั้งคราวเกษตรกรเรียกการทำสวนยางรูปแบบนี้ว่า "สวนยางพันธุ์ดี"

(3) สวนยางสงเคราะห์ : เริ่มมีวิชาการด้านการปรับปรุงพันธุ์ยางซึ่งให้ผลผลิตสูง และการขยายพันธุ์เพื่อป้องกันการกลายพันธุ์โดยการติดตามเกิดขึ้น ได้มีการดำเนินการส่งเสริมการปลูกและสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง โดยทำการปลูกทดแทนยางเก่าด้วยยางพันธุ์ดี จึงเกิดการโค่นล้มป่ายางและระบบสวนยางพันธุ์ดีแบบเดิม หันมาปลูกยางพันธุ์ดีโดยการติดตาม มีการอาศัยวิชาการแผนใหม่มาดูแลรักษาอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการกำจัดวัชพืชโดยสารเคมีหรือแรงงานคน มีการใส่ปุ๋ยเป็นระบบ พื้นที่ปลูกยางจะต้องไม่มีไม้ยืนต้นปะปนเลยเกษตรกรเรียกว่า "สวนยางสงเคราะห์"

(4) พัฒนาการระบบปัจจุบัน จากการพัฒนาจากรูปแบบที่ 1 ถึงรูปแบบที่ 3 : ส่วนมากจะเป็นสวนยางสงเคราะห์ แต่ก็ยังมีระบบป่ายาง และสวนยางพันธุ์ดีเหลืออยู่บ้างแม้สัดส่วนจะน้อยลงตามลำดับ แม้จะมีการผ่อนผันกฎระเบียบของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางให้มีการนำพืชยืนต้นหลายชนิดเข้าไปปลูกร่วมกับยาง แต่ในทางปฏิบัติยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร เกษตรกรไม่มีความชัดเจนในผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ซึ่งเกษตรกรจะคำนึงถึงเป็นอันดับแรก มากกว่าเรื่องระบบนิเวศน์ หรือสภาพแวดล้อมในภาพรวม จากการพัฒนาจากรูปแบบสวนยางที่กล่าวถึง ก่อให้เกิดความหลากหลายของการปลูกพืชร่วมยางในภาคใต้ ซึ่งความหลากหลายดังกล่าวที่เกิดขึ้นแปรเปลี่ยนไปตามลักษณะการจัดการของเกษตรกร สภาพภูมิประเทศ ตลอดจนการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ จึงทำให้รูปแบบและระบบการปลูกยางพาราในภาคใต้มีความหลากหลาย

ระบบการผลิตทางการเกษตร

1. ระบบการผลิตยางพารา

1.1 พันธุ์ยางพารา

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีซีไร่ (2548) กล่าวถึงการที่จะได้รับผลผลิตคั่งค่า เกษตรกรควรเลือกใช้พันธุ์ยางที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ปลูก การปฏิบัติต่อด้านที่ที่เหมาะสมทั้งในด้านการควบคุมการระบาดของโรค การกำจัดวัชพืชตลอดจนการเก็บเกี่ยวผลผลิต ลักษณะของยางพันธุ์ดีจะให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง ดังนั้นควรพิจารณาจากลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ การเจริญเติบโตและปรับตัวได้ดีในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ความต้านทานโรคแรงลม รวมถึงคุณสมบัติในการแปรรูปทางอุตสาหกรรม ทั้งนี้การปลูกยางพันธุ์ดีเป็นวิธีการที่ลงทุนน้อย ปฏิบัติง่ายและให้ผลในระยะยาว พันธุ์ยางที่แนะนำให้ปลูก แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางสูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อยางสูงเป็นหลักมี 4 พันธุ์ คือ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 สถาบันวิจัยยาง 226 BPM 24 และพันธุ์ RRIM 600 ซึ่งในภาคใต้พันธุ์ยางที่นิยมปลูกได้แก่ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 และพันธุ์ RRIM 600

ตารางที่ 1 ลักษณะพันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251)

พ่อ - แม่พันธุ์	ต้นกล้าจากแปลงเอกชนในจังหวัดสงขลา
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบรูปร่างป้อมปลายใบ ขอบใบเป็นคลื่น ใบมีสีเขียว ฉัตรมีขนาดใหญ่เป็นรูปกรวย ในช่วงยางอ่อน แตกกิ่งมาก ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปทรงกลม เริ่มผลัดใบค่อนข้างช้า
ลักษณะทางการเกษตร	ขนาดลำต้นสม่ำเสมอทั้งแปลง จำนวนต้นเปิดกรีดได้มาก เปลือกเดิมและเปลือกอกใหม่หนาปานกลาง มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อยต้านทานโรคใบร่วง โรคราแป้ง โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพูระดับปานกลาง ต้านทานโรคเส้นดำระดับดี ผลผลิตเนื้อยาง 10 ปีกรีดเฉลี่ย 457 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี
ลักษณะเด่น	ผลผลิตเนื้อยางสูงมาก จำนวนต้นเปิดกรีดได้มาก ความต้านทานโรคเส้นดำนาระดับดี มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	ในระยะยางอ่อน ต้นยางที่ปลูกในพื้นที่ฝนตกชุก ทั้งในแปลงกิ่งตาและแปลงปลูกจะอ่อนแอต่อโรคใบจุดนูนมาก
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้น พื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น พื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง และพื้นที่ลมแรง เนื่องจากทรงพุ่มมีขนาดใหญ่ แตกกิ่งไม่สมดุล

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีซีไร่, 2548

ตารางที่ 2 ลักษณะพันธุ์ RRIM 600

พ่อ - แม่พันธุ์	PB 86 x Tjir
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบ สีเขียวอมเหลือง ฉัตรใบเป็นรูปกรวยขนาดเล็ก ในระยะ 2 ปีแรกลำต้นจะตั้งตรง การแตกกิ่งช้า การแตกกิ่งเป็นมุมแหลมค่อนข้างยาว ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปพีค เริ่มผลัดใบเร็ว
ลักษณะทางการเกษตร	ในระยะก่อนเปิดกรีด และระหว่างกรีดการเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง ผลผลิตระยะแรกปานกลางแต่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปีต่อมา มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย อ่อนแอมากต่อโรคใบร่วงและโรคเส้นดำ ด้านทานโรคราแป้งและใบจุดนูนในระดับปานกลาง อ่อนแอต่อโรคราสีชมพู ด้านทานลมระดับปานกลาง ให้ผลผลิตเนื้อยาง 10 ปีกรีด เฉลี่ย 289 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี
ลักษณะเด่น	การปรับตัวและให้ผลผลิตได้ดีในเกือบทุกพื้นที่ ทนทานต่อการกรีดถี่ได้มากกว่าพันธุ์อื่น ๆ และมีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	อ่อนแอมากต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคเส้นดำ และอ่อนแอต่อโรคราสีชมพู เปลือกเดิมบาง
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง ยกเว้นพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคเส้นดำและโรคราสีชมพูระบาดรุนแรง

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีซีไร้, 2548

ตารางที่ 3 ลักษณะพันธุ์สถาบันวิจัยยาง 226 (RRIT 226)

พ่อ - แม่พันธุ์	RRIM 600 X PB 5/51
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบ ฉัตรเป็นรูปกรวยขนาดเล็ก ลำต้นตรง กิ่งมีขนาดปานกลาง และแตกกิ่งเล็กจำนวนมาก ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปพีค เริ่มผลัดใบเร็ว
ลักษณะทางการเกษตร	ความสม่ำเสมอขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง ผลผลิตเนื้อยาง 8 ปี กรีดเฉลี่ย 346 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี จำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย ด้านทานโรคใบร่วงและโรคเส้นดำระดับดี ด้านทานโรคใบจุดนูนและโรคราสีชมพูปานกลาง ค่อนข้างอ่อนแอต่อโรคราแป้งและด้านทานลมปานกลาง
ลักษณะเด่น	ผลผลิตเนื้อยางสูง ด้านทานโรคใบร่วงและโรคเส้นดำระดับดี มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	ค่อนข้างอ่อนแอต่อโรคราแป้ง
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไปและสามารถปลูกได้ในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีซีไร้, 2548

ตารางที่ 4 ลักษณะพันธุ์ BPM 24

พ่อ - แม่พันธุ์	AVROS 1734 x GT1
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมกลางใบ ฉัตรเป็นรูปกรวยตัด ลำต้นตรง แตกกิ่งมาก กิ่งมีขนาดปานกลาง มีการทิ้งกิ่งน้อย พุ่มใบค่อนข้างทึบ ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปกรวย เริ่มผลัดใบเร็ว และทยอยผลัดใบ
ลักษณะทางการเกษตร	ความสม่ำเสมอขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง เปลือกเดิมนานมาก เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง เปลือกเรียบและกรีดง่าย ผลผลิตเนื้ออย่างแห้ง 10 ปีกรีดเฉลี่ย 335 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี จำนวนต้นเปลือกแห้งปานกลาง ด้านทานโรคใบร่วงและโรคเส้นดำระดับดี ด้านทานโรคราแป้ง โรคใบจุดนูนและโรคราสีชมพูปานกลาง ด้านทานลม
ลักษณะเด่น	ผลผลิตเนื้ออย่างสูงมากในระยะแรกของการเปิดกรีด เปลือกหนาเรียบทำให้กรีดง่าย ความต้านทานโรคส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี โดยเฉพาะโรคใบร่วงและโรคเส้นดำ
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	ไม่แนะนำการกรีดที่มีวันกรีดติดต่อกันเพราะจะทำให้ผลผลิตลดลงและต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งได้ง่าย ในระยะยางอ่อนจะแตกกิ่งเล็กๆจำนวนมาก ลำต้นและกิ่งจะมีรอยแตกลายงาไหล ลักษณะนี้จะเกิดมากขึ้นเมื่อปลูกในสภาพพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ และมีปริมาณฝนน้อย
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไปและสามารถปลูกได้ในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น พื้นที่ลาดชัน และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูงสามารถปลูกได้ในพื้นที่ที่มีการระบาดของรุนแรงของโรคใบร่วงไฟทอปโทราและโรคเส้นดำ

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีซีไร, 2548

กลุ่มที่ 2 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้ออย่างสูงและมีการเจริญเติบโตดี ลักษณะลำต้นตรงแลให้ปริมาตรเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง มี 4 พันธุ์ คือ พันธุ์ PB 235 PB255 PB260 และพันธุ์ RRIC 110

ตารางที่ 5 ลักษณะพันธุ์ PB 235

พ่อ - แม่พันธุ์	PB S/78 x PB 5/51
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมกลางใบ ฉัตรเป็นรูปกรวย กิ่งมีขนาดเล็กจำนวนมาก เมื่ออายุมากทิ้งกิ่งมาก ทำให้พุ่มใบบาง ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปทรงกลม เริ่มผลัดใบช้า
ลักษณะทางการเกษตร	เปลือกเดิมนานปานกลาง เปลือกงอกใหม่บาง ผลผลิตเนื้ออย่าง 10 ปี กรีดเฉลี่ย 330 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี มีจำนวนต้นเปลือกแห้งค่อนข้างมาก ด้านทานโรคใบร่วงและโรคเส้นดำนานปานกลาง อ่อนแอมากต่อโรคราแป้งและโรคใบจุดนูน ด้านทานต่อโรคราสีชมพูระดับดี และด้านทานต่อลมในระดับปานกลาง
ลักษณะเด่น	ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง เติบโตดีมากในทุกพื้นที่ ด้านทานต่อโรคราสีชมพู
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	อ่อนแอต่อโรคใบร่วง โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพู
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีซีไร, 2548

ตารางที่ 6 ลักษณะพันธุ์ PB 255

พ่อ - แม่พันธุ์	PB 32/36 x PB 5/51
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมกลางใบ สีเขียวอ่อน ฉัตรใบเป็นรูปครึ่งวงกลม ลำต้นตรง ระยะยางอ่อนแตกกิ่งเร็ว กิ่งมีขนาดเล็กจำนวนมาก ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปกลม ผลัดใบช้า
ลักษณะทางการเกษตร	เปลือกเดิมและเปลือกอกใหม่หนา ผลผลิตเนื้อยาง 10 ปีกรีดเฉลี่ย 318 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี มีจำนวนต้นเปลือกแห้งปานกลาง อ่อนแอต่อโรคใบร่วง โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพู ด้านทานโรคราแป้งและโรคเส้นดำระดับปานกลาง และด้านทานลมดี
ลักษณะเด่น	ผลผลิตเนื้อยางและเนื้อไม้สูง เปลือกหนานิ่มกรีดง่ายและด้านทานลมค่อนข้างดี
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	อ่อนแอต่อโรคใบร่วง ใบจุดนูน และโรคราสีชมพู ไม่แนะนำการกรีดที่มีวันกรีดติดต่อกันเพราะจะทำให้ผลผลิตลดลงและต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งได้ง่าย
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ทั้งในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง ยกเว้นพื้นที่ที่มีโรคใบร่วง โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพู ระบาดรุนแรง

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีชไร่, 2548

ตารางที่ 7 ลักษณะพันธุ์ PB 260

พ่อ - แม่พันธุ์	PB 32/36 x PB 5/51
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบ สีเขียวเข้ม ฉัตรเป็นรูปกรวย ลำต้นตรงการแตกกิ่งสมดุติ กิ่งมีขนาดเล็กจำนวนมาก พุ่มใบทึบ ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปรี ผลัดใบค่อนข้างช้า
ลักษณะทางการเกษตร	ในระยะก่อนเปิดกรีดการเติบโตดี ระหว่างการกรีดเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมหนาปานกลาง เปลือกอกใหม่บาง ผลผลิตเนื้อยาง 10 ปีกรีดเฉลี่ย 322 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปีมีจำนวนต้นเปลือกแห้งปานกลาง ด้านทานปานกลางต่อโรคใบร่วง โรคราแป้ง โรคใบจุดนูน และโรคเส้นดำ ด้านทานดีต่อโรคราสีชมพูและด้านทานลมค่อนข้างดี
ลักษณะเด่น	ผลผลิตเนื้อยางและเนื้อไม้สูง ด้านทานโรคราสีชมพูระดับดี และด้านทานลมดี
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	ไม่แนะนำการกรีดที่มีวันกรีดติดต่อกันเพราะจะทำให้ต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งได้ง่าย
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีชไร่, 2548

ตารางที่ 8 ลักษณะพันธุ์ RRIC 110

พ่อ - แม่พันธุ์	RRIC 7 x LCB 1320
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบ สีเขียวเข้ม ฉัตรใบเป็นรูปกรวย ลำต้นตรง ในช่วงยางอ่อนแตกกิ่งขนาดกลางและเล็กจำนวนมาก พุ่มใบทึบ อายุมาก ทิ้งกิ่งด้านล่าง ทำให้พุ่มใบค่อนข้างบาง ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปพัด เริ่มผลัดใบช้า
ลักษณะทางการเกษตร	เปลือกเดิมนหนา และเปลือกงอกใหม่บาง ผลผลิตเนื้อยาง 10 ปีกรีตเฉลี่ย 324 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี มีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย ด้านทานโรคใบร่วงระดับดี ด้านทานต่อโรคราแป้งโรคใบจุดนูน โรคเส้นดำและโรคราสีชมพูปานกลาง ด้านทานลมปานกลาง
ลักษณะเด่น	ผลิตเนื้อยางและเนื้อไม้สูง การเจริญเติบโตดีมากในระยะก่อนเปิดกรีตทำให้เปิดกรีตได้เร็ว ด้านทานต่อโรคใบร่วงระดับดี และมีจำนวนต้นเปลือกแห้งน้อย
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	เปลือกบาง เมื่อนำยางไปทำเป็นแผ่นยางดิบจะมีสีค่อนข้างคล้ำ
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น พื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูงและพื้นที่ลมแรง

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีชไร่, 2548

กลุ่มที่ 3 พันธุ์ยางผลผลิตเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูงเป็นหลัก มีการเจริญเติบโตดีมาก ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูงเหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกเป็นสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้มี 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ฉะเชิงเทรา 50 AVROS 2037 และพันธุ์ BPM 1

ตารางที่ 9 ลักษณะพันธุ์ฉะเชิงเทรา 50 (RRIT 402)

พ่อ - แม่พันธุ์	RRIC 110 ill.*
ลักษณะประจำพันธุ์	ใบมีรูปร่างป้อมปลายใบ สีเขียวเข้ม ฉัตรใบเป็นรูปกรวย การแตกกิ่งอยู่ในระดับสูง ลักษณะการแตกกิ่งสมดุลง รูปทรงลำต้นตรง มีลักษณะกลม ทรงพุ่มค่อนข้างใหญ่
ลักษณะทางการเกษตร	การเจริญเติบโตดีมาก ในช่วงอายุ 6 ปี ด้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโธรา และโรคราแป้งระดับปานกลาง ด้านทานโรคใบจุดนูนระดับดี
ลักษณะเด่น	ผลผลิตเนื้อไม้สูง ด้านทานโรคใบจุดนูนระดับดี
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	-
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป

* หมายเหตุ : ill = illegitimate clonal seed หมายถึง เมล็ดที่เก็บจากต้นแม่พันธุ์ RRIC 110 ที่เกิดจากการผสมข้ามตามธรรมชาติ

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีชไร่, 2548

ตารางที่ 10 ลักษณะพันธุ์ AVROS 2037

พ่อ - แม่พันธุ์	AVROS 352 x AVROS 256
ลักษณะประจำพันธุ์	มีรูปร่างป้อมปลายใบ ฉัตรเป็นรูปครึ่งวงกลม พุ่มใบทึบกิ่งเล็กค่อนข้างเร็ว เมื่ออายุมากเหลือกิ่งขนาดใหญ่ 1-2 กิ่งในระดับสูง ทำให้ทรงพุ่มโปร่ง รูปทรงลำต้นตรง
ลักษณะทางการเกษตร	การเจริญเติบโตดีมากในช่วงอายุ 6 ปี 15 ปี และ 20 ปี อ่อนแอต่อโรคใบร่วง ต้านทานปานกลางต่อโรคราแป้ง ต้านทานดีต่อโรคใบจุดนูนและโรคราสีชมพู ต้านทานลมได้ดี
ลักษณะเด่น	ผลผลิตเนื้อไม้สูง ต้านทานดีต่อโรคใบจุดนูนและโรคราสีชมพู ต้านทานลมได้ดี
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	อ่อนแอต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา การแตกกิ่งระยะแรกจะไม่สมดุล และในช่วงอายุมากต้นยางจะโค้งในส่วนยอด
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงระบาดรุนแรง

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีซีไร้, 2548

ตารางที่ 11 ลักษณะพันธุ์ BPM 1

พ่อ - แม่พันธุ์	AVROS 352 x AVROS 256
ลักษณะประจำพันธุ์	มีรูปร่างป้อมกลางใบ สีเขียวเข้ม ฉัตรใบเป็นรูปครึ่งวงกลม การแตกกิ่งสมดุล กิ่งมีขนาดเล็กจำนวนมาก ทรงพุ่มเป็นรูปกรวย พุ่มใบทึบ เมื่ออายุมากกิ่งกิ่ง เหลือกิ่งขนาดใหญ่ 3-5 กิ่งในระดับสูง ทำให้ทรงพุ่มโปร่ง รูปทรงลำต้นตรง มีลักษณะกลมเริ่มผลัดใบเร็ว
ลักษณะทางการเกษตร	การเจริญเติบโตดีมากในช่วงอายุ 6 ปี 15 ปี และ 20 ปี ต้านทานโรคใบร่วง โรคราแป้งโรคราใบจุดนูนและโรคราสีชมพูระดับปานกลาง และต้านทานลมระดับค่อนข้างดี
ลักษณะเด่น	การเจริญเติบโตดีมาก ต้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราระดับดี และต้านทานลมระดับค่อนข้างดี
ข้อจำกัด / ข้อควรระวัง	-
พื้นที่แนะนำ	ปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ยกเว้นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ที่มา : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีซีไร้, 2548

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (2555) ยังได้สรุปพันธุ์ยางที่เหมาะสมกับความต้องการของเกษตรกรไว้เป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ของการปลูก ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีซีไร้ (2548) ได้จำแนกพันธุ์ยางไว้เป็น 3 กลุ่ม ก่อนหน้านี้ ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 พันธุ์ยางที่แนะนำให้ปลูกแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการปลูก

กลุ่มที่ 1	พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางสูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูงเป็นหลัก การเลือกปลูกพันธุ์ยางในกลุ่มนี้ ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยาง
กลุ่มที่ 2	พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ทั้งผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ โดยให้ผลผลิตน้ำยางสูง และมีการเจริญเติบโตดี ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง
กลุ่มที่ 3	พันธุ์ยางผลผลิตเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูงเป็นหลัก มีการเจริญเติบโตดีมาก ลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูงมาก ผลผลิตน้ำยางจะอยู่ในระดับต่ำกว่าพันธุ์ยางในกลุ่มที่ 1 และ 2 เหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกเป็นสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้

ที่มา : สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน), 2555

นอกจากนี้ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 (2557) ยังได้แนะนำพันธุ์ยางพาราที่เหมาะสมในแต่ละเขตพื้นที่ปลูกของภาคใต้ไว้ดังนี้

เขตที่ 1 ภาคใต้เขตฝั่งตะวันตก ได้แก่ จังหวัดระนอง ภูเก็ต พังงา ส่วนใหญ่ของจังหวัดกระบี่ ตอนเหนือของจังหวัดตรัง และทางตอนใต้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝนระหว่าง 2,000-5,000 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก 161-227 วันต่อปี อาจมีลมแรงที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ต้นยางในบางพื้นที่ของจังหวัดภูเก็ต ดังนั้นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการเลือกพันธุ์ยางเพื่อปลูกในเขตนี้ คือ โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคเส้นดำ และโรคใบจุดนูน ซึ่งโดยส่วนใหญ่เกิดกับต้นยางอายุน้อย

พันธุ์ยางที่แนะนำ

กลุ่ม 1 ได้แก่ สถาบันวิจัยยาง 251 สถาบันวิจัยยาง 226 และBPM 24

กลุ่ม 2 ได้แก่ PB 235 PB 260 และRRIC 110

เขตที่ 2 ภาคใต้เขตตอนกลาง ได้แก่ จังหวัดชุมพร พื้นที่ทางด้านตะวันออกและส่วนกลางของจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ด้านตะวันออกของจังหวัดกระบี่ ตรัง (ยกเว้นทางตอนเหนือ) พัทลุง สงขลา (ยกเว้นบริเวณชายแดนที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย) พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝนระหว่าง 1,800-2,600 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก 159-174 วันต่อปี เป็นเขตที่ไม่มีข้อจำกัด สามารถเลือกปลูกพันธุ์ยางได้ทุกพันธุ์

เขตที่ 3 ภาคใต้เขตตอนใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส (ยกเว้นบริเวณที่อยู่ติดเขตชายแดนของประเทศมาเลเซีย) พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝนระหว่าง 2,000-3,000 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก 159-174 วันต่อปี เขตนี้อาจมีปัญหการระบาดของโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคเส้นดำ และโรคจุดนูนในบางปีที่มีปริมาณน้ำฝนมาก และบางพื้นที่ในจังหวัดยะลา และนราธิวาสอาจมีปัญหาเนื่องจากสภาพลมแรง

พันธุ์ยางที่แนะนำ

กลุ่ม 1 ได้แก่ สถาบันวิจัยยาง 251 สถาบันวิจัยยาง 226 และBPM 24

กลุ่ม 2 ได้แก่ PB 235 PB 260

หมายเหตุ : บางพื้นที่ในจังหวัดยะลา และนราธิวาส ที่มีลมแรงไม่ควรปลูกยางพันธุ์
สถาบันวิจัยยาง 251

เขตที่ 4 ภาคใต้เขตชายแดน ได้แก่ จังหวัดสตูล บางส่วนของจังหวัดสงขลา
ยะลา นราธิวาส และบริเวณชายแดนที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝน
ระหว่าง 2,500-3,000 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก 165-175 วันต่อปี มีการระบาดของโรคราสี
ชมพู โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา และโรคเส้นดำ

พันธุ์ยางที่แนะนำ

กลุ่ม 1 ได้แก่ สถาบันวิจัยยาง 251 BPM 24 และRRIC 110

กลุ่ม 2 ได้แก่ PB 260

หมายเหตุ : บางพื้นที่ในจังหวัดยะลา และนราธิวาส ที่มีลมแรงไม่ควรปลูกยางพันธุ์
สถาบันวิจัยยาง 251 และRRIC 110

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พีซีไร (2548) และ บัญชา สมบูรณ์
สุข และคณะ (2548) ได้กล่าวว่าสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการ
เจริญเติบโตของต้นยาง การพิจารณาเพื่อทำสวนยางจึงต้องคำนึงถึง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
และเหมาะสมต่อการปลูกยางพารา เทคโนโลยีการปลูกยางพารา วิธีการปลูก และการดูแลรักษาสวน
ยางพาราไว้ดังนี้

1.2 สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการปลูกยางพารา

(1) สภาพพื้นที่ และภูมิอากาศ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา
ควรสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 200 เมตร ซึ่งยางพาราจะเจริญเติบโตเป็นปกติ คือ สามารถกรีดยาง
ได้เมื่ออายุประมาณ 6 ปี เมื่อความสูงเพิ่มขึ้นทุก ๆ 100 เมตร จะทำให้ต้นยางเจริญเติบโตช้ากว่าปกติ
6 เดือน แต่ในปัจจุบันพบว่าสามารถปลูกยางได้จนถึงระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 600
เมตร และควรเป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเทเล็กน้อยไม่ควรเกิน 35 องศา การปลูกยางในพื้นที่ที่มี
ความลาดเทสูงชันจะเกิดการชะล้างผิวหน้าดินสูงจนอาจเกิดแผ่นดินถล่มได้ง่ายหากมีปริมาณฝนตก
หนักมากติดต่อกันหลายวัน อุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางพาราเฉลี่ยตลอดปี 28 องศา
เซลเซียส และไม่ควรปลูกยางในแหล่งที่มีอุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส เพราะจะทำให้ต้นยาง
ชะงักการเจริญเติบโต ดังนั้นการปลูกยางบนที่สูงจึงมีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง ทั้งนี้เนื่องจาก
ที่ระดับความสูงเพิ่มขึ้นทุก ๆ 100 เมตร จะทำให้อุณหภูมิลดลง 0.5 องศาเซลเซียส ยางพารา
เจริญเติบโตได้ดีในแหล่งที่มีฝนตกสม่ำเสมอตลอดปี และมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,000 มิลลิเมตรต่อปี

(2) ลักษณะดิน ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกยางพาราควรมีคุณสมบัติทาง
กายภาพและทางเคมีที่เหมาะสม ซึ่งคุณสมบัติทางกายภาพ ได้แก่ ความลึกของหน้าดิน ปกติต้นยาง
จะต้องการดินที่มีหน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร โดยไม่มีชั้นของหินแข็งหรือดินดานขัดขวางการ
เจริญเติบโตของราก มีการระบายน้ำดี ไม่มีน้ำขัง และระดับน้ำใต้ดินลึกกว่า 1 เมตร ลักษณะ
โครงสร้างของดินควรเป็นดินที่มีลักษณะเป็นก้อนเหลี่ยมมุมมน มีความร่วนเหนียวพอเหมาะ อุ่มน้ำได้
ดี เนื้อดินควรเป็นดินเหนียว ร่วนเหนียว ร่วน หรือร่วนปนทราย กล่าวคือ ควรมีอนุภาคดินเหนียว

อย่างน้อยประมาณ 35% เพื่อให้ดินสามารถเก็บความชื้น และดูดซับธาตุอาหารได้ดี และมีอนุภาคดินทรายประมาณ 30% เพื่อให้ดินมีการระบายอากาศดี ดินที่มีเนื้อดินเหมาะสมต่อการปลูกยาง ได้แก่ ชุดดินอ่าวลึกมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ชุดดินภูเก็ตเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ชุดดินคองหงส์เป็นดินร่วนทราย เป็นต้น ส่วนดินที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกยางจะมีเนื้อดินเป็นดินทรายซึ่งมีอนุภาคของดินทรายประมาณ 80% ดินเช่นนี้จะดูขี้ดินน้ำและธาตุอาหารได้น้อยทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และขาดความชื้นในฤดูแล้ง ส่วนคุณสมบัติทางเคมี ควรเป็นดินที่มีธาตุอาหารหลัก และธาตุอาหารรองอย่างเพียงพอ แต่ไม่มากเกินไปจนอาจทำให้เกิดอันตรายกับพืช ความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.5

1.3 เทคโนโลยีการผลิตยางพารา

(1) การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง ยางพาราจะให้ผลผลิตเมื่ออายุประมาณ 6-7 ปี ซึ่งในระหว่างนี้ก็จะต้องมีการบำรุงรักษา หลังจากได้ผลผลิตแล้วจะต้องมีการปลูกทดแทนทุก ๆ 20-25 ปี โดยทั่วไปสามารถแบ่งช่วงเวลาของการทำสวนยางพาราออกเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงปลูกทดแทน ช่วงกำลังเติบโตแต่ยังไม่ให้ผลผลิต และช่วงให้ผลผลิต

ช่วงปลูกทดแทนหรือช่วงปลูกใหม่ เริ่มต้นในเดือนมีนาคมหรือเดือนเมษายน ซึ่งเป็นช่วงฤดูแล้ง มีการโค่นป่าหรือต้นยางเดิมออกโดยการทำลายตอ ซึ่งมักเป็นการจ้าง และหลังจากนั้นจะเป็นการไถดินด้วยรถแทรกเตอร์ การเผาเศษไม้ ขุดหลุมปลูก โดยเกษตรกรเอง ใช้เวลาในการทำงาน 5-10 วันต่อไร่ ใส่ปุ๋ยกันหลุม (ปุ๋ย P_2O_5 25%)

(2) การวางแนวปลูก เพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับต้นยาง ป้องกันการชะล้างผิวหน้าดิน สะดวกในการกรีดยางและการเก็บน้ำยาง ซึ่งมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

การกำหนดระยะปลูก ระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา ในพื้นที่ราบควรเป็น 2.5x8 เมตร หรือ 3x7 เมตร โดยมีจำนวนต้นยาง 80 ต้น หรือ 76 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ สำหรับการปลูกยางในแหล่งปลูกยางใหม่ ควรเป็น 2.5x7 เมตร หรือ 3x6 เมตร หรือ 3x7 เมตร โดยมีจำนวนต้นยาง 91 ต้น หรือ 88 ต้น หรือ 76 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดินในสภาพพื้นที่ ดินที่อุดมสมบูรณ์สูงควรปลูกระยะห่างมีจำนวนต้นต่อไร่น้อยกว่าในสภาพพื้นที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สำหรับระยะปลูกในพื้นที่ลาดเท ควรเป็น 3x8 เมตร มีจำนวนต้นยาง 67 ต้นต่อไร่ การกำหนดแถวหลัก ควรวางแถวหลักให้ขวางทางการไหลของน้ำเพื่อลดการชะล้างหน้าดิน และการพังทลายของดิน การกำหนดแถวหลักให้ห่างจากแนวเขตสวนเก่าไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร และขุดคูตามแนวเขตสวนเพื่อป้องกันโรคราก และการแก่งแย่งธาตุอาหาร หลังจากนั้นวางแนวปลูกพร้อมทั้งปักไม้ชะมบตามระยะปลูกที่กำหนด สำหรับพื้นที่ลาดเทมากกว่า 15 องศา จะต้องวางแนวปลูกตามแนวระดับและทำขั้นบันได การขุดหลุม เมื่อปักไม้ชะมบตามระยะปลูกเรียบร้อยแล้ว ขุดหลุมโดยขุดดินด้านใดด้านหนึ่งของไม้ชะมบโดยตลอดไม่ต้องถอนไม้ออก หลุมที่ขุดมีขนาด 50x50x50 เซนติเมตร ดินที่ขุดควรแบ่งเป็น 2 ชั้น นำดินชั้นบนใส่ไว้กับหลุม และดินชั้นล่างผสมหินฟอสเฟต (0-3-0, 25% Total P_2O_5) อัตรา 170 กรัมต่อหลุมใส่ไว้ด้านบน

1.4 วิธีการปลูก

การปลูกยางมักปลูกเป็นแถวลงในหลุมขนาด 50x50x50 เซนติเมตร จำนวนต้นต่อไร่แตกต่างกัน ในพื้นที่ราบแหล่งปลูกยางเดิมควรเป็น 2.5x8 เมตร หรือ 3x7 เมตร โดยมีจำนวนต้นยาง 80 ต้น หรือ 76 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ สำหรับการปลูกยางในแหล่งปลูกยางใหม่ ควรเป็น 2.5x7 เมตร หรือ 3x6 เมตร หรือ 3x7 เมตรโดยมีจำนวนต้นยาง 91 ต้น หรือ 88 ต้น หรือ 76 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ วิธีการปลูกมี 2 วิธี ได้แก่ (1) การติดตามในแปลงหลังจากที่ปลูกต้นต่อไว้ก่อนแล้ว (2) การปลูกด้วยต้นยางที่ได้ติดตามแล้ว วิธีที่ 1 จะเป็นการปลูกต้นตอก่อนประมาณ 5-6 เดือน แล้วจึงติดตามและกิ่งเดิมออกมาเมื่อตาใหม่ติดดีแล้ว วิธีการนี้จะต้องปลูก 2-3 ต้นต่อหลุม และเลือกให้เหลือเพียงต้นเดียวซึ่งวิธีการนี้ได้รับความนิยมมากกว่า เพราะยางติดตามเขียวมีราคาแพงและหายาก การปลูกวิธีที่ 1 นี้จะทำให้เวลาการกรีดยางได้ช้ากว่าวิธีที่ 2 ประมาณ 6 เดือน

1.5 การดูแลรักษา

(1) **การใส่ปุ๋ย** ชนิดของปุ๋ยและปริมาณปุ๋ยที่ให้ความแตกต่างกันตามอายุของพืช โดยแบ่งเป็นการใส่ปุ๋ยอย่างพาราาก่อนเปิดกรีด และการใส่ปุ๋ยอย่างพาราหลังเปิดกรีด **การใส่ปุ๋ยอย่างพาราาก่อนเปิดกรีด** คือ ปุ๋ยที่ใส่ตั้งแต่เริ่มปลูกจนต้นยางโตได้ขนาดกรีด ปุ๋ยที่ใช้ ได้แก่ ปุ๋ยรองกันหลุม เป็นปุ๋ยที่เร่งให้รากงอกและแผ่ขยายเร็ว ได้แก่ ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) มีปริมาณฟอสเฟตทั้งหมดประมาณร้อยละ 25 มีปริมาณฟอสเฟตที่เป็นประโยชน์ร้อยละ 3 วิธีใส่ปุ๋ยรองกันหลุมโดยขุดดินแยกเป็น 2 ส่วน คือ ดินชั้นบนและดินชั้นล่าง ใช้ดินบนกลบลงในหลุมก่อน ส่วนดินล่างใช้คลุกกับปุ๋ยหินฟอสเฟตอัตรา 170 กรัมต่อหลุม แล้วกลบดินล่างที่คลุกปุ๋ยลงไปให้เต็มหลุม และอีกชนิดคือ ปุ๋ยบำรุง เป็นปุ๋ยที่ใส่เพื่อเร่งให้ต้นยางเจริญเติบโตเร็วสามารถเปิดกรีดได้เร็วขึ้น มี 2 สูตร คือ สูตร 20-8-20 สำหรับดินทุกชนิดในแหล่งปลูกยางเดิม และสูตร 20-10-12 สำหรับดินทุกชนิดในแหล่งปลูกยางใหม่ **การใส่ปุ๋ยอย่างพาราหลังเปิดกรีด** ที่แนะนำ คือ ปุ๋ยสูตร 30-5-18 ใช้ได้กับดินทุกชนิด การใส่ปุ๋ยให้ต้นยางที่เปิดกรีดแล้วแนะนำให้ใส่ปุ๋ยอัตรา 1 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี แบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งละ 500 กรัม ต่อต้น ครั้งแรกใส่ในต้นฤดูฝนหลังจากยางผลัดใบระยะที่ใบเพสลาด ประมาณปลายเดือนเมษายน – พฤษภาคม และครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยในเดือนสิงหาคม – กันยายน โดยหว่านปุ๋ยห่างจากโคนต้นประมาณ 3 เมตร หรือบริเวณกึ่งกลางระหว่างแถวแล้วคราดกลบให้ปุ๋ยอยู่ใต้ผิวดินที่ระดับความลึกประมาณ 5-10 เซนติเมตร

(2) **การตัดแต่งกิ่ง** การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นเพื่อให้มีพื้นที่หน้ากรีดยางสูงขึ้น ต้นยางกรีดง่าย ต้นมีลำต้นกลมตั้งตรง การตัดแต่งลำต้นต้องทำขณะเมื่อต้นยางยังเล็ก การตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่มเพื่อลดความเสียหายที่เกิดขึ้นจากลม โรคยาง เป็นต้น นอกจากนี้เป็นการเพิ่มพื้นที่ใบรวมให้มากขึ้นทำให้ขนาดของลำต้นเพิ่มขึ้น

1.6 การกรีดยางพารา

การกรีด หมายถึงการนำผลผลิตน้ำยางออกมาจากต้นยาง ซึ่งเจ้าของสวนยางควรศึกษาและวิธีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำให้ผลผลิตที่มากแบบยั่งยืนไม่ทำให้ต้นยางเสียหาย มีอายุการกรีดนาน การเจริญเติบโตของต้นยางดี ขยายไม้ได้ราคาเมื่อโค่น เพื่อปลูกแทนใหม่

ยางพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูงจำเป็นต้องใช้วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงจะได้ผลคุ้มค่า การเลือกใช้วิธีการต่างๆ เช่น การเปิดกรีด วิธีการกรีด ระบบกรีด และมีดกรีดยางที่ถูกต้อง สามารถที่จะรักษาต้นยางเพื่อให้กรีดได้นาน แต่หากใช้วิธีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง นอกจากได้น้ำยางน้อยแล้วยังทำให้ต้นยางเสียหาย เป็นเหตุให้รายได้ของเกษตรกรลดน้อยลงด้วย โดยการกรีดยางจะต้องยึดหลักที่ว่า เมื่อกรีดแล้วต้องได้น้ำยางมาก เปลือกเสียน้อยที่สุด แล้วยังสามารถกรีดได้นาน 25-30 ปี

(1) ข้อเสนอแนะการเปิดกรีด

- 1) โดยทั่วไปต้นยางเปิดกรีดได้เมื่ออายุประมาณ 7 ปีครึ่ง ขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร ความสูง 150 เซนติเมตรจากพื้นดิน
- 2) ต้นยางในสวนต้องมีขนาดเปิดกรีดได้มากกว่า 70 % ของยางทั้งหมด
- 3) เปิดกรีดครั้งลำต้นที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตร จากพื้นดิน รอยกรีดทำมุม 30 องศากับแนวระนาบ และเอียง จากซ้ายบน ลงมาขวาล่าง
- 4) ติดรางรองรับน้ำยาง ห่างจากรอยกรีดด้านหน้าลงมาประมาณ 30 เซนติเมตร และติดลวด รับถ้วยน้ำยาง ให้ห่าง จากราง รับน้ำยางลง มาประมาณ 10 เซนติเมตร
- 5) ถ้าไม่กรีดยางควรคว่ำถ้วยไว้เพื่อไม่ให้สิ่งสกปรก ตกกลงไปในถ้วยรับน้ำยาง
- 6) ควรเริ่มกรีดยางตั้งแต่ตอนเช้า ประมาณ 06.00-08.00น. เพราะจะทำให้ปฏิบัติงานได้สะดวก เนื่องจากมองเห็นชัดเจนกว่ากลางคืนและผลผลิตที่ได้ใกล้เคียงกับการกรีดในตอนกลางวัน

(2) ประเภทของการกรีดยาง

- 1) การกรีดยางใน 3 ปีแรก
 - กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน (1/2 S d/ 3) ใช้กับยางทุกพันธุ์
 - กรีดครั้งต้นวันเว้นวัน (1/2 S d/ 2) ยกเว้นพันธุ์ RRIM 628 PB 28/59 และ PB 5/63
 - กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน (1/2 S d/ 3) ร่วมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ความเข้มข้น 2.5 % เหมาะ สำหรับยางที่ให้ ผลผลิตต่ำใน ระยะแรกของการกรีด
- 2) การกรีดยางหลังจาก 3 ปีไปแล้ว
 - กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน (1/2 S d/ 3) เหมาะกับพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย
 - กรีดครั้งต้นวันเว้นวัน (1/2 S d/ 2) ใช้กับยางทุกพันธุ์ ยกเว้นพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย
 - กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน (1/2 S d/ 3) ร่วมกับสารเคมีเร่งน้ำยาง เหมาะกับยางที่ให้ผลผลิตต่ำ
- 3) การกรีดเปลือกงอกใหม่
 - กรีดครั้งต้นวันเว้นวัน (1/2 S d/ 2) ใช้กับยางทุกพันธุ์

- กรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวัน (1/2 S d/ 3) ใช้กับยางพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย

- กรีดครึ่งต้นวันเว้นสามวัน (1/2 S d / 4) หรือกรีดครึ่งต้นวัน เว้นสองวัน (1/2 S d/ 3)ร่วมกับสารเคมี เร่งน้ำยาง

4) การกรีดชดเชย

เป็นการกรีดยางทดแทนวันกรีดที่สูญเสียในระหว่างฤดูฝน หรือท้องที่มีฝนตกมาก การกรีดชดเชยเป็นการกรีดติดต่อกันเป็นวันที่สอง หลังจากที่มีฝนตกติดต่อกันหลายวัน เหมาะสำหรับการกรีดวันเว้นวัน และวันเว้นสองวัน ทั้งนี้เพื่อรักษาระดับผลผลิตไว้

การกรีดยางที่เหมาะสม สถาบันวิจัยยางสงขลาแนะนำการกรีด 5 วิธี ได้แก่

1. กรีดครึ่งลำต้นวันเว้นสองวัน

2. กรีดครึ่งลำต้นวันเว้นวัน

3. กรีดครึ่งลำต้นสองวันเว้นหนึ่งวัน

4. กรีดหนึ่งในสามของลำต้นสองวันเว้นวัน

5. กรีดหนึ่งในสามของลำต้นวันเว้นวันควบคู่กับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ความเข้มข้น 2.5 เปอร์เซ็นต์ (สำนักงานการพัฒนากาชากรวิจัยการเกษตร, 2555)

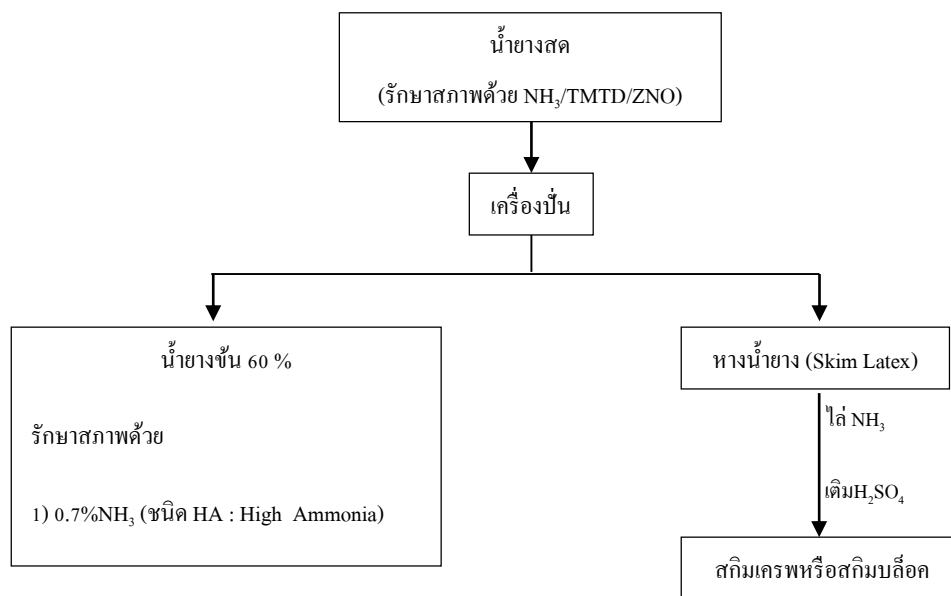
2. รูปแบบผลผลิตยางพารา

ผลผลิตยางพารา สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลัก ๆ โดยเริ่มต้นจากน้ำยางสดที่ได้จากสวนยางของเกษตรกร ซึ่งจะขายให้แก่พ่อค้ารับซื้อน้ำยางสด หรือขายให้แก่โรงงานแปรรูปโดยตรง น้ำยางสดที่ได้จะนำไปผ่านกระบวนการแปรรูปขั้นต้นตามขั้นตอนต่าง ๆ ออกมาเป็นวัตถุดิบขั้นต้นที่สำคัญ ได้แก่ น้ำยางข้น ยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วย เพื่อนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ต่อไป โดยขั้นตอนการทำน้ำยางข้น ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วยสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 น้ำยางข้น

น้ำยางสด ที่ได้จากการกรีดต้นยางพารา มีปริมาณเนื้อยางแห้งประมาณร้อยละ 25-45 ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ อายุ ฤดูกาล และวิธีการกรีดยาง น้ำยางสดที่ได้ยังมีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสมต่อกระบวนการผลิตเพื่อทำผลิตภัณฑ์ จึงต้องนำมาแปรรูปให้อยู่ในรูปของน้ำยางข้นที่มีคุณภาพที่สม่ำเสมอกว่าน้ำยางสด

น้ำยางข้น คือ น้ำยางที่มีเนื้อยางแห้ง (Dry Rubber Content : DRC) ไม่ต่ำกว่า 60% การผลิตน้ำยางข้นสามารถทำได้ 4 วิธี คือ (1) วิธีระเหยด้วยน้ำ (evaporation) (2) วิธีทำให้เกิดครีม (creaming) (3) วิธีปั่น แยก (centrifuging) และ (4) วิธีแยกด้วยไฟฟ้า (electrodecantation) ซึ่งวิธีที่ใช้ในการผลิตน้ำยางข้นในประเทศไทย คือวิธีการปั่นแยกด้วยเครื่องปั่นความเร็วสูง มีรายละเอียดขั้นตอนการผลิต ตามที่กรมควบคุมมลพิษ (2548) สรุปไว้ดังนี้

ภาพที่ 3 การผลิตน้ำยาง

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ, 2548

ขั้นตอนที่ 1 การรับน้ำยางสด น้ำยางสดจะถูกรักษาสภาพไม่ให้จับตัว ด้วยแอมโมเนียและ TMTD/ZnO ผ่านตะแกรงกรองลงสู่รางรับน้ำยางสด ลงสู่บ่อรับน้ำยางสด ในขั้นตอนนี้จะเกิดกลิ่นเหม็นของไอระเหยแอมโมเนีย นอกจากนี้ จำเป็นต้องมีการล้างทำความสะอาดบ่อรับน้ำยางสดทุกวัน เนื่องจากมีการเติมสารเคมีช่วยในการตกตะกอนแมกนีเซียม และมีการจับตัวของยางที่ผนังบ่อ ซึ่งอาจทำให้น้ำยางสดมีการปนเปื้อนได้

ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมน้ำยางสด ปรับสภาพน้ำยางสดให้เหมาะสมต่อกระบวนการปั่นแยกด้วยการเติมแอมโมเนีย เพื่อให้มีปริมาณแอมโมเนียเกินกว่า 0.4 % โดยน้ำหนักและเติม diammonium hydrogen phosphate (DAP) เพื่อให้แมกนีเซียมตกตะกอนเป็นซีแพ็ง และทิ้งไว้ 1 คืนสำหรับน้ำยางที่มีแมกนีเซียมสูง สำหรับน้ำยางที่จะนำมาปั่นแยกควรมีปริมาณแมกนีเซียมน้อยกว่า 50 ppm และเมื่อปั่นแล้วไม่ควรเกิน 20 ppm นอกจากนี้ ปริมาณกรด (Volatile Fatty Acid :VFA) ไม่ควรเกิน 0.05 % หากเกินให้นำไปผสมกับน้ำยางสดที่มีค่าไม่เกิน 0.05 %

ขั้นตอนที่ 3 การปั่นแยก อาศัยหลักการ คือ น้ำยางธรรมชาติเป็นสารละลายคอลลอยด์ ที่ประกอบด้วยส่วนอนุภาคของยางแขวนลอยกระจุกกระจายอยู่ในเซรุ่ม และเนื่องจากอนุภาคยางเหล่านี้เบากว่าเซรุ่มจึงลอยตัวสู่ผิวหน้าน้ำยางและมีการเคลื่อนไหวย้ายไปบนผิวของเครื่องปั่น ซึ่งอัตราการเคลื่อนไหวย้ายขึ้นอยู่กับแรงดึงดูดของโลก ดังนั้น การปั่นจะช่วยเพิ่มแรงดึงดูดและเร่งการเคลื่อนที่ของอนุภาคยาง ซึ่งช่วยแยกส่วนที่เป็นเนื้อยางออกจากส่วนเซรุ่ม ในการปั่นแยกน้ำยางสดจะได้น้ำยาง 2 ส่วน คือ หางน้ำยาง และน้ำยางข้น โดยน้ำยางข้นจะมีเนื้อยางแห้งประมาณ 60 % เครื่องปั่นขนาดเล็กสามารถปั่นน้ำยางสดได้ประมาณ 150 ลิตร/ชั่วโมง ส่วนเครื่องขนาดใหญ่สามารถปั่นน้ำยางสดได้ 400-600 ลิตร/ชั่วโมง และในการปั่นแยกยางจะมีการล้างเครื่องปั่น

ยางทุก ๆ 2 หรือ 3 ชั่วโมง เนื่องจากการอุดตันของยางและกากซีเมนต์บริเวณหัวโบริลของเครื่องปั่นยาง โดยในการล้างแต่ละครั้งจะใช้เวลาในการล้างนานประมาณ 10-15 นาที

ขั้นตอนที่ 4 การไล่แอมโมเนียในหางน้ำยาง หางน้ำยางที่ได้จากกระบวนการปั่นยางจะถูกนำไปไล่แอมโมเนียออก เพื่อลดปริมาณการใช้กรดซัลฟูริกในการตกตะกอนเพื่อผลิตยาง สกิม เนื่องจากถ้าหางน้ำยางมีปริมาณแอมโมเนียสูง จะต้องใช้กรดในการตกตะกอนเป็นปริมาณมาก ดังนั้นจึงมีการไล่แอมโมเนียในหางน้ำยาง ด้วยการใช้กรดไล่แอมโมเนียหรือเครื่องกวน

ขั้นตอนที่ 5 การผลิตยางสกิม หางน้ำยางที่ผ่านการไล่แอมโมเนียแล้ว จะถูกเติมด้วยกรดซัลฟูริกเพื่อให้เนื้อยางจับตัวกัน ในขั้นตอนนี้จะได้ก้อนยางสกิมที่จับตัวกัน และสามารถนำไปขายได้ นอกจากนี้ก้อนยางสกิมสามารถนำไปผลิตเป็นยางสกิมเครพหรือสกิมบล็อกต่อไป โดยสามารถทำได้ดังนี้ การผลิตยางสกิมเครพ โดยการนำก้อนยางสกิมผ่านเครื่องตัดให้เป็นก้อนและล้างน้ำ เพื่อชำระกรดออก จากนั้นรีดยางให้เป็นแผ่นและนำไปอบในเตาอบแล้วบรรจุหีบห่อ และการผลิตยางสกิมบล็อก โดยการนำก้อนยางสกิมผ่านเครื่องตัดให้เป็นก้อนและล้างน้ำเพื่อชำระกรดออก จากนั้นรีดยางให้เป็นแผ่นและนำยางไปตัดด้วยเครื่องตัดย่อยแล้วนำไปอบในเตาอบ นำมาอัดแท่งและบรรจุหีบห่อ

2.2 ยางแผ่นดิบ

หลังจากที่เก็บน้ำยางจากสวน และนำไปยังโรงงาน หรือบริเวณที่จะทำยางแผ่นแล้ว จะต้องรีบทำแผ่นทันที เนื่องจากความร้อน อากาศ แบทที่เร็วต่าง ๆ จะทำให้ยางเกิดการบูดหรือรัดตัวขึ้น อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ทำยางแผ่นต้องเตรียมให้พร้อมและล้างทำความสะอาดก่อนทุกครั้งถึงแม้ว่า อุปกรณ์เหล่านั้นจะสะอาดอยู่แล้วก็ตาม โดยสำนักบริหารวิทยาศาสตร์ (2552) ได้สรุปขั้นตอนการผลิตยางแผ่นไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกรองน้ำยาง กรองน้ำยางด้วยเครื่องกรองลวดเบอร์ 40 และ 60 เพื่อเอาสิ่งสกปรกออก โดยวางเครื่องกรองซ้อนกัน 2 ชั้น เบอร์ 40 ไว้ด้านบนและเบอร์ 60 ไว้ด้านล่าง

ขั้นตอนที่ 2 การตวงน้ำยางใส่ตะกวด ตวงน้ำยางที่กรองแล้ว ใส่ในตะกวดที่สะอาด ตะกวดละ 3 ลิตร

ขั้นตอนที่ 3 การผสมน้ำกับน้ำยาง เติมน้ำสะอาด 2 ลิตร ลงในตะกวดที่ใส่น้ำยางไว้แล้ว จะได้อัตราส่วนผสมระหว่างน้ำยางกับน้ำในอัตรา 3 ส่วน ต่อ 2 ส่วน (อัตราส่วนผสมอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับปริมาณเนื้อยางแห้งในน้ำยาง)

ขั้นตอนที่ 4 การเลือกใช้น้ำกรดและการผสมน้ำกรด เพื่อให้ยางแข็งตัวและได้ยางแผ่นที่คุณภาพดี ตรงตามความต้องการของผู้ซื้อหรือโรงงานอุตสาหกรรม ควรเลือกใช้กรดฟอร์มิค ชนิดความเข้มข้น 90 % ขั้นตอนของการผสมกรดฟอร์มิค เพื่อให้ยางแข็งตัวในเวลา 30-45 นาที ควรผสมกรดฟอร์มิคในอัตราส่วนกรดฟอร์มิค 30 มิลลิลิตร (2 ช้อนแกง) กับน้ำสะอาด 1,170 มิลลิลิตร (3 กระป๋องนม) หรือเตรียมกรดฟอร์มิคในอัตราส่วนน้ำหนักกรด 0.2-0.5 กรัม ผสมในน้ำ

สะอาด 100 มิลลิลิตร แล้วควนให้เข้ากัน โดยเทกรดลงในน้ำและควนใช้ภาชนะที่เป็นกระเบื้องเคลือบ หรือแกลอนพลาสติกในการผสม

ขั้นตอนที่ 5 การใช้น้ำกรดผสมน้ำยา ใช้ใบพายควนน้ำยาในตะก 1-2 เทียว แล้วตวงน้ำกรดที่ผสมแล้ว 390 มิลลิลิตร (1 กระป๋องนม) หรืออัตราการใช้กรดฟอร์มิค 0.2-0.6 กรัมต่อเนื้อยางแห้ง 100 กรัม เทลงในน้ำยาให้ทั่วตะกขณะที่เทน้ำกรดใช้ใบพายควนน้ำยาไป ประมาณ 6 เทียว (น้ำกรดฟอร์มิค 1 ขวด ทำแผ่นยางได้ ประมาณ 90 – 100 แผ่น)

ขั้นตอนที่ 6 การกวาดฟองน้ำยา ขณะควนน้ำยาจะมีฟองเกิดขึ้น ใช้ใบพายกวาดฟองออกจากตะกให้หมด เก็บรวบรวมใส่ภาชนะไว้ขายเป็นเศษยางชั้นดี หากไม่กวาด ฟองน้ำยาออก เมื่อนำยางไปรมควันจะเห็นฟองอากาศในแผ่นยาง ทำให้ได้ยางคุณภาพต่ำกว่าที่ควร จะเป็น

ขั้นตอนที่ 7 การใช้วัสดุปิดตะก ควรใช้แผ่นสังกะสี หรือวัสดุอื่นใดก็ได้ปิด ตะกเพื่อป้องกันมิให้ฝุ่นละออง หรือสิ่งสกปรกตกลงในน้ำยาที่กำลังจับตัวทิ้งไว้ประมาณ 30 – 45 นาที

ขั้นตอนที่ 8 การนวดแผ่นยาง เมื่อยางจับตัวแล้ว ก่อนนำไปนวดควรรินน้ำ สะอาดหล่อไว้ทุกตะกเพื่อสะดวกในการเทแห้งยางออกจากตะก การนวดยางควรรนวดแผ่นยางบน โต๊ะที่สะอาด ซึ่งปูด้วยอลูมิเนียมหรือแผ่นสังกะสี นวดยางให้หนาประมาณ 1 เซนติเมตร

ขั้นตอนที่ 9 การรีดแผ่นยางด้วยเครื่องรีดเส้น นำยางแผ่นที่นวดแล้ว เข้า เครื่องรีดเส้น 3-4 ครั้ง ให้บางประมาณ 3-4 มิลลิเมตร

ขั้นตอนที่ 10 การรีดแผ่นยางด้วยเครื่องรีดดอก นำยางแผ่นที่ผ่านการรีด จากเครื่องรีดเส้นแล้วเข้าเครื่องรีดดอกเพื่อช่วยให้แผ่นยางแห้งเร็วขึ้นเมื่อนำไปรมควัน

ขั้นตอนที่ 11 การล้างแผ่นยาง แผ่นยางที่รีดดอกแล้ว ควรล้างด้วยน้ำ สะอาดเพื่อล้างน้ำกรดและสิ่งสกปรกที่ติดอยู่ตามผิวของแผ่นยางออกให้หมด

ขั้นตอนที่ 12 การผึ่งแผ่นยาง แผ่นยางที่ล้างด้วยน้ำสะอาดแล้ว ควรนำมา ผึ่งไว้ในที่ร่ม ไม่ควรนำออกไปผึ่งหรือตากกลางแดด เพราะจะทำให้ยางแผ่นเสื่อมคุณภาพได้ง่าย อย่า วางแผ่นยางบนพื้น หรือพาดแผ่นยางในที่ที่มีฝุ่น หรือถูกสิ่งสกปรกได้ง่าย

ขั้นตอนที่ 13 การเก็บยางแผ่นเพื่อรอจำหน่าย หลังจากผึ่งยางแผ่นไว้ ประมาณ 6 ชั่วโมง เก็บรวบรวมยางแผ่น โดยพาดไว้บนราวในโรงเรือนเพื่อรอจำหน่าย (ถ้ามีโรงรมให้ นำเข้ารมควันหรืออาจจะอบยางในโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อให้ยางแผ่นแห้งป้องกันเชื้อรา และสามารถเก็บไว้ได้นาน)

2.3 ยางก้อนถ้วย

การผลิตยางก้อนเป็นการแปรรูปน้ำยาเพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต ยางแท่ง ซึ่งการผลิตยางก้อนถ้วยต้องวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับระบบกรีดยางของชาวสวน ปริมาณน้ำยาต่อต้นในแต่ละครั้งกรีดยาง ขนาดของแปลงกรีดยาง เพอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งของน้ำยาที่กรีดยางได้ เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปคำนวณปริมาณการใช้กรด การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น การผลิตยางก้อน นั้นมีหลายรูปแบบในการทำให้ยางจับตัวซึ่งสมดุทธ์ พวกเกาะ (2554) ได้สรุปไว้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การทำยางก้อนถ้วยบนต้นยาง

วิธีที่ 1 การหยอดน้ำกรดลงในถ้วยรองน้ำยางก่อนการกรีต

ขั้นตอนที่ 1 กรีตยางครั้งแรกเพื่อเตรียมน้ำเลี้ยงเซรุ่ม โดยกรีตยางลงในถ้วย แล้วปล่อยให้แห้งตัวตามธรรมชาติเป็นเวลา 2 วัน แคะยางก้อนถ้วยออกแล้วเสียบไว้

ขั้นตอนที่ 2 หยอดน้ำกรดเจือจางความเข้มข้นประมาณ 10 % (กรดฟอร์มิค 90 % อัตรา 10 ซีซี ต่อน้ำสะอาด 90 ซีซี) 1 ครั้งบิบ (12-15 ซีซี) ลงในถ้วยที่มีน้ำเลี้ยงเซรุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 กรีตยางโดยระวังอย่าให้สิ่งสกปรกตกลงในถ้วยรองน้ำยาง กรีตจนหมดทั้งแปลงแล้วจึงกลับมาเก็บยางก้อนที่เสียบไว้

ขั้นตอนที่ 4 ยางที่กรีตไว้ปล่อยให้แห้งตัว แล้วจึงเก็บในวันถัดไป โดยเก็บก้อนยางรวมกัน นำไปผึ่งบนแคร่ไม้ในร่มไม่ให้ก้อนยางติดกัน ประมาณ 7-10 วัน สามารถนำไปจำหน่ายได้

วิธีที่ 2 การหยอดน้ำกรดลงในน้ำยางหลังจากน้ำยางหยุดไหล

ขั้นตอนที่ 1 กรีตยางทั้งแปลงให้น้ำยางไหลตามปกติ

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อน้ำยางหยุดไหล หยอดกรดลงในถ้วยรองน้ำยาง 1 ครั้งบิบ (ประมาณ 12-15 ซีซี) คนให้เข้ากัน

ขั้นตอนที่ 3 ปล่อยให้ถ้วยจับตัวเป็นก้อนในถ้วย โดยก่อนที่จะกรีตครั้งต่อไปเก็บก้อนยางจากถ้วยเสียบทิ้งไว้ แล้วยางก้อนที่เก็บรวบรวมไว้ไปผึ่ง

วิธีที่ 3 การหยอดน้ำกรดลงในน้ำยางหลังจากน้ำยางหยุดไหล

วิธีนี้จะเหมือนวิธีที่ 2 ต่างกันตรงที่วิธีที่ 3 จะกรีตน้ำยางลงในถ้วยแล้วหยอดกรดให้จับตัว ทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง (3-4 ครั้งกรีต) จนกว่ายางก้อนจะเต็มถ้วยแล้วจึงแคะก้อนยางออกครึ่งหนึ่ง

รูปแบบที่ 2 การทำยางก้อนถ้วยในโรงเรือน เป็นการผลิตยางก้อนถ้วยที่มี

คุณภาพดีที่สุด

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมน้ำยางจากต้นยางนำมาที่โรงเรือนสำหรับผลิตยางก้อนถ้วย

ขั้นตอนที่ 2 กรองน้ำยางให้สะอาดด้วยเครื่องกรองลวด (ใช้วิธีเดียวกับการผลิตยางแผ่นดิบ)

ขั้นตอนที่ 3 นำถ้วยรองน้ำยางที่ผ่านการทำความสะอาดแล้ววางเรียงบนพื้นที่ราบเรียบสม่ำเสมอ แล้วเทน้ำยางที่กรองแล้วลงในถ้วย ถ้วยละ 300 ซีซี

ขั้นตอนที่ 4 เตรียมกรดฟอร์มิค 90 % อัตราเนื้อกรด 0.4 % ของยางแห้ง ก่อนนำไปเจือจางให้มีความเข้มข้นที่ 2 % (ตวงน้ำสะอาด 1 ลิตร ผสมกรดฟอร์มิค 90 % 2 ช้อนแกงครึ่ง)

ขั้นตอนที่ 5 เทน้ำกรดที่เจือจางแล้วในถ้วยน้ำยาง อัตรา 24 ซีซี (3 ช้อนแกง) ต่อน้ำยาง 300 ซีซี (1 ถ้วย) คนให้เข้ากันโดยไม่ต้องปิดฟองอากาศออก

ขั้นตอนที่ 6 ทิ้งไว้ให้จับตัวเป็นก้อน แล้วจึงนำไปแขวนไว้บนราวให้แห้ง ประมาณ 7-10 วัน สามารถนำไปจำหน่ายได้

หลักเกณฑ์การคิดหาเนื้อยางแห้ง (Dry Rubber Content : DRC)

1. การหาเนื้อยางแห้งน้ำยางสด

การหาค่าเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง %DRC ของน้ำยางสดสามารถทำได้โดย

$$\% \text{ DRC} = \frac{[\text{น้ำหนักยางแห้ง} \times 100]}{\text{น้ำหนักน้ำยางสด}}$$

2. การหาเนื้อยางแห้งยางก้อนถ้วย

การหาค่าเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง (%DRC) ของยางก้อนถ้วยสามารถวิเคราะห์จากจำนวนเม็ดที่กรีด หรือวันค้ำคืน ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 การตีเปอร์เซ็นต์ความชื้นของยางก้อนถ้วยระบบกรีด 2 วัน เว้น 1 วัน

วัน	% DRC	% ความชื้น
0	45-50	50-55
1	50-52	48-50
2	52-53	47-48
3	53-55	45-47
4	55-56	44-45
5	56-58	42-44
6	58-60	40-42
7	60-65	52-53

ที่มา : รายงานผลผลิตต่อไร่ต่อปี, 2557

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตยางพารา

โดยทั่วไปแล้วปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับผลผลิตยางพาราจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยที่สามารถแก้ไขและเปลี่ยนแปลงได้ คือ การปลูก และการกรีดเก็บเกี่ยวผลผลิต ส่วนปัจจัยบังคับหรือปัจจัยที่ไม่มีโอกาสเลือก คือ สภาพแวดล้อมในพื้นที่ปลูกรวมไปถึงสภาพภูมิอากาศด้วย

1. ปัจจัยที่สามารถแก้ไขและเปลี่ยนแปลงได้

(1) การเลือกพันธุ์และพื้นที่ปลูก เนื่องจากผลผลิตน้ำยาง หรือเนื้อไม้ที่ได้จากการปลูกยางพาราจะมากหรือน้อยเพียงใดจะต้องพิจารณาเลือกจาก ต้องเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของผู้ปลูก ซึ่งหลักในการพิจารณามีดังนี้

1) พิจารณาพื้นที่ปลูก มีสภาพแวดล้อมใดที่ไม่เหมาะสม เป็นข้อจำกัดที่มีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด สามารถแก้ไขได้หรือไม่ และส่งผลต่อการผลิตมากน้อยเพียงใด

2) พิจารณาลักษณะประจำพันธุ์ โดยเฉพาะลักษณะที่อ่อนแอต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัด แล้วจึงคัดเลือกพันธุ์ที่สามารถปลูกในพื้นที่นั้นได้ นอกจากนี้ควรเลือกปลูกหลายพันธุ์ เพื่อลดความรุนแรงของโรคหากเกิดการระบาดของโรคในพื้นที่

(2) การกรีด ดังนี้

1) ความลึกของการกรีด ความหนาแน่นของจำนวนท่อน้ำอย่างมีมากบริเวณเปลือกชั้นใน และมีมากที่สุดบริเวณใกล้เยื่อเจริญ การกรีดอย่างจะเหลือส่วนของเปลือกชั้นในสุดถึง 1.3 มิลลิเมตร ซึ่งยังคงเหลือท่อน้ำอย่างไว้บนต้น โดยไม่ได้กรีดถึงร้อยละ 50 และเป็นท่อน้ำอย่างที่เหมาะสมที่สุด แต่ถ้ากรีดเหลือ 1 มิลลิเมตรจากเยื่อเจริญ จะกรีดได้ร้อยละ 52 ของท่อน้ำอย่างหรือถ้ากรีดเหลือ 0.5 มิลลิเมตร จะตัดท่อน้ำอย่างได้ถึงร้อยละ 80 ดังนั้น การกรีดให้ได้น้ำอย่างมากที่สุด ควรกรีดให้ใกล้เยื่อเจริญมากที่สุด แต่หากกรีดลึกเกินไปท่อน้ำอย่างจะเป็นแผล เปลือกงอกใหม่ ไม่สามารถกรีดต่อไปได้ การกรีดจะกรีดได้ลึกหรือไม่ขึ้นอยู่กับความชำนาญของคนกรีด

2) ขนาดของงานกรีด หมายถึง จำนวนต้นยางที่คนกรีดสามารถกรีดได้แต่ละวัน ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดของต้นยาง ความยาวรอยกรีด ลักษณะของพื้นที่ ความชำนาญของคนกรีด และช่วงเวลาการไหลของน้ำยาง ปกติการกรีดครั้งลำต้น คนกรีดคนหนึ่งสามารถกรีดได้ 450-500 ต้นต่อวัน และการกรีด และการกรีด 1/3 ของลำต้น คนกรีดคนหนึ่งสามารถกรีดได้ 650-700 ต้นต่อวัน

3) เวลาที่เหมาะสมสำหรับกรีดยาง ผลผลิตน้ำยางจะขึ้นอยู่กับความเต่งของเซลล์ ซึ่งมีผลต่อความดันภายในท่อน้ำยาง ในช่วงกลางวันความเต่งของเซลล์จะลดต่ำลงสาเหตุมาจากการคายน้ำ โดยจะเริ่มลดต่ำหลังดวงอาทิตย์ขึ้นจนถึงเวลา 13.00-14.00 น. จะลดลงต่ำสุด หลังจากนั้นจะเริ่มเพิ่มขึ้นจนกลับสภาพเดิมเมื่อเวลากลางคืน

4) ความสิ้นเปลืองเปลือก การกรีดเปลือกหนาหรือบาง ไม่มีผลกระทบต่อผลผลิต การกรีดที่ใช้ความถี่ของการกรีดต่ำจะสิ้นเปลืองเปลือกต่อครั้งกรีดมากกว่าการกรีดที่ใช้ความถี่ของการกรีดสูง แต่เมื่อรวมความสิ้นเปลืองเปลือกทุกครั้งที่กรีดแล้วจะน้อยกว่า ถ้าหากความสิ้นเปลืองเปลือกในรอบปีของการกรีดวันเว้นวัน ($d/2$) คือ ร้อยละ 100 การกรีดวันเว้น 2 วัน สิ้นเปลืองเปลือกร้อยละ 75 และการกรีดวันเว้น 3 วัน สิ้นเปลืองเปลือกร้อยละ 60 การกรีด 2 วันเว้นวัน สิ้นเปลืองเปลือกร้อยละ 140 การกรีด 3 วันเว้นวัน สิ้นเปลืองร้อยละ 150 และการกรีดทุกวัน สิ้นเปลืองเปลือกร้อยละ 190 โดยปกติการกรีด วันเว้นวัน สิ้นเปลืองเปลือก แต่ละครั้งกรีดระหว่าง 1.7-2.0 มิลลิเมตร หรือไม่เกิน 25 เซนติเมตรต่อปี

5) ความคมของมีด มีดกรีดควรลับให้คมอยู่เสมอ เพราะจะทำให้ตัดท่อน้ำยางดีขึ้นและสิ้นเปลืองเปลือกน้อยกว่าการใช้มีดกรีดยางที่ไม่คม

2. ปัจจัยบังคับหรือปัจจัยที่ไม่มีโอกาสเลือก

สภาพภูมิอากาศเป็นปัจจัยที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อผลผลิตยางพารา โดยเฉพาะ ลมเป็นสาเหตุที่สำคัญของการฉีกขาด การหักโค่น และการถอนรากของต้นยาง ในพื้นที่ปลูกยางที่มีความแรงลมมากกว่า 62 กิโลเมตรต่อชั่วโมง (8 beaufort scale) เป็นระยะเวลาหลายวันในแต่ละปี ถือว่าเป็นพื้นที่เสี่ยง โดยทั่วไปของประเทศไทยความแรงของลมที่เกิดขึ้นตามปกติ จะมีผล

ทำให้ต้นยางเสียหายเล็กน้อย ยกเว้นพื้นที่ในบางจังหวัดของภาคใต้ และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีความรุนแรงของลมในระดับปานกลาง (สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร, 2555)

สถานการณ์ยางพาราในภาคใต้ฝั่งตะวันออก

ภาคใต้ฝั่งตะวันออกประกอบด้วยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และพัทลุง รวมกับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ได้แก่ จังหวัดสงขลา นราธิวาส ปัตตานี และยะลา เมื่อพิจารณาพบว่า กลุ่มภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีพื้นที่ปลูกยางพารา พื้นที่ให้ผลผลิต และมีผลผลิตยางพารามากที่สุดในพื้นที่ภาคใต้ และในขณะเดียวกันก็มีผลผลิตต่อไร่ต่ำที่สุดในพื้นที่ภาคใต้อีกด้วย

ในปีพ.ศ.2554 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีมูลค่าการผลิตจากยางพารา ประมาณ 116,354 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.00 ของมูลค่าการผลิตของภาคใต้ ซึ่งมีปริมาณผลผลิตมากเป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ รองจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน โดยผลผลิตส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดมาจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีปริมาณผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ปริมาณ 429,766 ตัน คิดเป็นร้อยละ 45.80 ของผลผลิตของกลุ่มจังหวัด รองลงมาได้แก่ จังหวัด นครศรีธรรมราช พัทลุง และชุมพร คิดเป็นร้อยละ 30.29, 13.16 และ 10.75 ตามลำดับ ด้านพื้นที่ปลูก และพื้นที่ให้ผลผลิต กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีพื้นที่ปลูกยางพารา และพื้นที่ให้ผลผลิตมากที่สุดในภาคใต้ มีผลผลิตยางพารามากเป็นอันดับสองรองจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และในด้านผลผลิตในปี2554 มีผลผลิต 938,339 ตัน ส่วนผลผลิตต่อไร่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีผลผลิตต่อไร่ต่ำที่สุดเพียง 250 กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องมาจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย น้ำท่วมขัง สภาพต้นไม้สมบูรณ์ต้องใช้เวลาฟื้นตัวของต้นยางประมาณ 6 – 12 เดือน จังหวัดที่มีศักยภาพการผลิตผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด คือ จังหวัดพัทลุง ที่ 267 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมา คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ชุมพร ที่มีผลผลิตเฉลี่ย 252, 244 และ 238 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ (สำนักงานสถิติจังหวัดชุมพร/สุราษฎร์ธานี/นครศรีธรรมราช/พัทลุง, 2557)

ตารางที่ 14 เนื้อที่กรีดยาง ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปี 2555 – 2557

จังหวัด	เนื้อที่กรีดยาง (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	2555	2556	2557*	2555	2556	2557*	2555	2556	2557*
รวมทั้งประเทศ	15,599,765	16,487,273	17,217,529	4,098,110	4,375,320	4,419,015	263	265	257
ภาคใต้	11,259,826	11,576,335	11,740,116	3,090,007	3,232,766	3,212,572	274	279	274
ภาคใต้ตะวันออก	8,336,750	8,569,531	8,662,874	2,315,688	2,415,880	2,394,616	271	276	271
ชุมพร	480,363	505,114	515,208	141,081	145,838	146,834	294	289	285
สุราษฎร์ธานี	1,957,188	1,987,184	2,006,992	574,249	588,211	582,028	293	296	290
นครศรีธรรมราช	1,499,543	1,540,712	1,569,779	429,210	440,412	439,538	286	286	280
พัทลุง	622,802	653,448	654,877	161,849	173,518	171,578	260	266	262
สงขลา	1,667,559	1,704,035	1,728,252	477,042	493,345	490,824	286	290	284
ยะลา	1,028,897	1,040,052	1,054,359	275,294	291,213	284,677	268	280	270
นราธิวาส	811,639	853,497	843,100	191,779	210,535	206,560	236	247	245
ปัตตานี	268,759	285,489	290,307	65,184	72,808	72,577	243	255	250

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557

หมายเหตุ : * ปี 2557 เป็นพยากรณ์ตัวเลขในไตรมาสที่ 4 เดือนธันวาคม

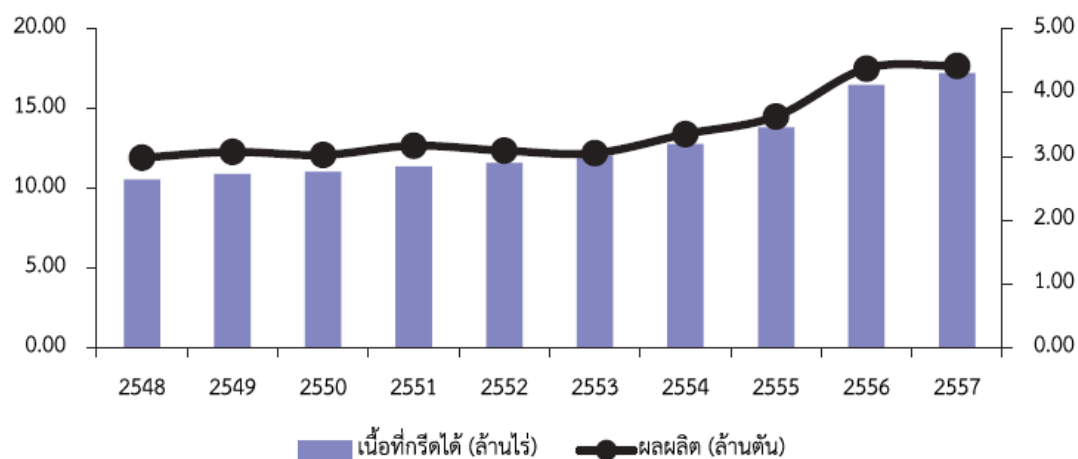
จากตารางที่ 14 จะเห็นว่าในช่วงปี 2555-2556 เนื้อที่กรี๊ดได้ในภาพรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้นเล็กน้อยทุกปีมาจากยางพาราที่ปลูกใหม่ในปี 2551 ซึ่งปลูกทดแทนสวนกาแฟสวนผลไม้ และบางส่วนจากการโค่นยางพาราที่อายุมากเพื่อปลูกทดแทนเริ่มกรี๊ดได้ในปี 2557 นี้เช่นเดียวกับเนื้อที่กรี๊ดได้ในภาคใต้ทั้งหมด และภาคใต้ฝั่งตะวันออกที่มีเนื้อที่กรี๊ดได้เพิ่มขึ้นทุกปีเช่นกันสำหรับการคาดการณ์ในปี 2557 นั้นคาดว่าจะมีเนื้อที่กรี๊ดได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของผลผลิตต่อไร่ปี 2555-2556 พบว่ามีปริมาณลดลงจากปีก่อน เนื่องจากมีฝนตกชุก และกระจายอย่างต่อเนื่อง ทำให้จำนวนวันที่เกษตรกรกรี๊ดยางพาราได้ลดลง สำหรับการคาดการณ์ปริมาณผลผลิตต่อไร่ปี 2557 คาดการณ์ว่ามีแนวโน้มจะลดลงจากปีก่อนหน้าเช่นกันทั้งในส่วนองภาพรวมทั้งประเทศ ในพื้นที่ภาคใต้ทั้งหมด และในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557)

สถานการณ์ยางพาราไทย

1. สถานการณ์ด้านการผลิต

ประเทศไทยเป็นประเทศที่สามารถผลิตยางธรรมชาติได้มากที่สุดของโลก โดยในส่วนของผลผลิตช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2550-2554 ประเทศไทยสามารถผลิตยางได้มากกว่าปีละ 3 ล้านตัน ซึ่งในปีพ.ศ. 2554 สามารถผลิตได้ 3,569,033 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2550 ร้อยละ 16.8 โดยประเทศไทยมีสัดส่วนประเภทของยางแปรรูปขั้นต้นที่ผลิตได้ คือ ยางแท่ง STR มากที่สุด รองลงมาเป็นยางแผ่นรมควัน น้ำยางข้น และยางผสม ตามลำดับ (สถาบันวิจัยยาง, 2555) ในปีพ.ศ. 2556 ประเทศไทยมีเนื้อที่กรี๊ดยางทั้งสิ้น 15.1 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.6 มีผลผลิต 3.9 ล้านตัน สูงกว่าที่ IRSG (International Rubber Study Group : องค์การศึกษาเรื่องยางระหว่างประเทศ) ประมาณการไว้ที่ 3.6 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 ผลผลิตต่อไร่ 255 กิโลกรัม โดยจังหวัดที่มีผลผลิตมากที่สุดคือ สุราษฎร์ธานี 0.45 ล้านตัน รองลงมาคือ สงขลา ตรัง นครศรีธรรมราช และยะลา ตามลำดับ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556)

ในปี 2557 ประเทศไทยมีพื้นที่กรี๊ดยางทั้งสิ้น 17.2 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4.2 มีผลผลิต 4.4 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.0 ผลผลิตต่อไร่ 257 กิโลกรัม ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.0 เนื่องจากต้นยางอายุมากขึ้นและปัญหาภัยแล้ง พื้นที่ที่มีผลผลิตมากที่สุดใน 5 จังหวัดแรกอยู่ที่ภาคใต้ คือ สุราษฎร์ธานี สงขลา นครศรีธรรมราช ตรังและยะลา ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 4 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2557)

แหล่งผลิต 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จ.สุราษฎร์ธานี 2. จ.สงขลา 3. จ.นครศรีธรรมราช 4. จ.ตรัง 5. จ.ยะลา

ภาพที่ 4 เนื้อที่กรีตได้และผลผลิตยางพาราภาพรวมปี 2557

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2557

2. สถานการณ์ด้านราคา

สำนักงานการค้าภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (2557) ได้สรุปรายงานราคายางพาราเฉลี่ยรายปี 2556 และปี 2557 ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานีแต่ละประเภทไว้ดังนี้ ในปี 2556 ยางแผ่นดิบชั้น 3 อยู่ที่กิโลกรัมละ 76.25 บาท ยางแผ่นรมควันชั้น 3 อยู่ที่กิโลกรัมละ 79.54 บาท ยางแผ่นดิบคละ อยู่ที่กิโลกรัมละ 74.92 บาท น้ำยางดิบ อยู่ที่กิโลกรัมละ 72.15 บาท และเศษยาง อยู่ที่กิโลกรัมละ 34.90 บาท และราคายางพาราเฉลี่ยรายปี 2557 (ถึงเดือนพฤศจิกายน) ดังนี้ ยางแผ่นดิบชั้น 3 อยู่ที่กิโลกรัมละ 57.66 บาท ยางแผ่นรมควันชั้น 3 อยู่ที่กิโลกรัมละ 59.86 บาท ยางแผ่นดิบคละ อยู่ที่กิโลกรัมละ 55.60 บาท น้ำยางดิบ อยู่ที่กิโลกรัมละ 55.15 บาท และเศษยาง อยู่ที่กิโลกรัมละ 27.35 บาท จะเห็นได้ว่าราคายางพาราทุกประเภทลดลงจากปี 2556 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทย (2556) ซึ่งรายงานว่า ในปีพ.ศ. 2556 ราคาเฉลี่ยยางแผ่นดิบชั้น 3 ของประเทศอยู่ที่กิโลกรัมละ 74.76 บาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 16.9 (ปี 2555 อยู่ที่ 89.97 บาท) เนื่องจากความต้องการของตลาดต่างประเทศยังไม่ฟื้นตัวจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจทั้งสหรัฐอเมริกา และยุโรป ในขณะที่ปริมาณสต็อกทั้งในและต่างประเทศยังอยู่ในระดับสูงโดยเฉพาะสต็อกยางจีน ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2556 มีสต็อกจำนวน 0.17 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนร้อยละ 77.6 (ธันวาคม 2555 สต็อกจำนวน 98,280 ตัน) และศูนย์วิจัยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (2557) รายงานราคาเฉลี่ยของยางพาราช่วงเดือนตุลาคมของปีพ.ศ. 2557 ที่เกษตรกรขายได้

กิโลกรัมละ 43.91 บาท ลดลงจากเดือนก่อนร้อยละ 10.75 ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางราคาเฉลี่ยของยางแผ่นดิบที่ประมูล ณ ตลาดหาดใหญ่ที่ลดลงอยู่ที่กิโลกรัมละ 46.97 บาท ลดลงคิดเป็นร้อยละ 8.32 และราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 F.O.B. กรุงเทพฯ อยู่ที่กิโลกรัมละ 50.73 บาท ลดลงจากเดือนก่อนร้อยละ 8.40

ตารางที่ 15 ราคายางพาราปีพ.ศ. 2556 และพ.ศ. 2557

เดือน	2556				2557			
	ยางแผ่นดิบชั้น 3	ยางแผ่นรมควันชั้น 3	น้ำยางดิบ (สด)	เศษยาง	ยางแผ่นดิบชั้น 3	ยางแผ่นรมควันชั้น 3	น้ำยางดิบ (สด)	เศษยาง
มกราคม	86.07	89.36	80.14	41.55	67.03	69.96	59.21	33.22
กุมภาพันธ์	83.24	86.47	78.58	39.74	61.55	64.64	57.30	29.33
มีนาคม	77.76	80.69	77.80	37.36	65.39	68.42	65.33	29.71
เมษายน	73.39	76.83	60.79	31.72	63.14	66.33	62.68	27.29
พฤษภาคม	81.44	85.77	79.53	35.33	60.49	61.86	60.96	28.51
มิถุนายน	78.75	82.00	69.30	32.48	62.28	63.77	61.78	29.03
กรกฎาคม	71.92	75.32	67.11	30.14	58.70	60.24	56.98	27.62
สิงหาคม	70.25	73.50	65.16	32.47	53.25	55.06	51.86	26.47
กันยายน	76.52	79.65	75.63	35.72	47.81	49.95	44.88	24.38
ตุลาคม	72.84	75.06	71.84	34.39	46.92	48.71	42.38	23.42
พฤศจิกายน	70.94	73.93	69.92	33.59	47.68	49.54	43.24	21.88
ธันวาคม	71.90	75.94	69.94	34.31	-	-	-	-
เฉลี่ย	76.25	79.54	72.15	34.90	57.66	59.86	55.15	27.35

ที่มา : ดัดแปลงจากสำนักงานการค้าภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2557

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่าราคายางพาราปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากปัจจัยทั้งภายในและต่างประเทศ โดยปัจจัยภายในประเทศมาจากนักลงทุนชะลอการซื้อเพื่อรอดูความชัดเจนการขยายยางในสต็อกของรัฐบาล นโยบายและมาตรการการแก้ปัญหาราคายางตกต่ำจากภาครัฐ รวมถึงความผันผวนของค่าเงินบาท ขณะที่ปัจจัยต่างประเทศมาจากภาพรวมเศรษฐกิจโลกยังคงอ่อนแอ ทำให้อุปสงค์ยางชะลอตัว เห็นได้จากญี่ปุ่นได้รับผลกระทบจากการขึ้นภาษีการบริโภค จึงมีการปรับลดผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลง จีนก็ยังคงดำเนินนโยบายการเงินอย่างระมัดระวังเพื่อลดความเสี่ยงการเกิดภาวะฟองสบู่ นอกจากนี้ราคายางยังมีแรงกดดันจากราคาน้ำมันดิบที่ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านอย่าง กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนามมีการเพิ่มพื้นที่ปลูก

ยาง และเริ่มเปิดกรี๊ดแล้วจึงส่งผลให้ผลผลิตยางพาราโลกเพิ่มมากขึ้น (สมจิตต์ ศิขรินมาศ และอาภัสสร สุขไสย, 2557)

3. สถานการณ์ด้านการส่งออก

ปี 2556 ไทยส่งออกยางแปรรูป (ยางแท่ง น้ำยางข้น ยางแผ่นรมควัน) รวมยางคอมพาวนด์ได้ 4.2 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 15.1 ขณะที่มูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 315,159.16 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 6.3 ตามราคายางที่ลดลง โดยเป็นปริมาณการส่งออกในรูปของยางแท่งมากที่สุด (สัดส่วนร้อยละ 34.6) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.7 รองลงมาคือ น้ำยางข้น (สัดส่วนร้อยละ 24.5) เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 ยางแผ่นรมควัน (สัดส่วนร้อยละ 19.1) เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.5 ยางคอมพาวนด์ (สัดส่วนร้อยละ 19.0) เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.9 และยางแปรรูปอื่น ๆ (สัดส่วนร้อยละ 2.8) เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.6 ตามลำดับ และในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2557 ไทยมีมูลค่าการส่งออกยางพาราอยู่ที่ 80,852 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 10.7 สำหรับผู้นำเข้าสำคัญคือ จีน (สัดส่วนร้อยละ 53.2 ของการส่งออกยางไทย) รองลงมาคือ มาเลเซีย (สัดส่วนร้อยละ 16.3) ญี่ปุ่น (สัดส่วนร้อยละ 6.9) และสหภาพยุโรป (สัดส่วนร้อยละ 4.9) ตามลำดับ หากเทียบกับปีก่อนประเทศจีนจะเป็นผู้นำเข้าหลักในปริมาณที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 24.0 และมาเลเซียเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.7 ขณะที่สหรัฐอเมริกานำเข้าลดลงร้อยละ 18.0 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556) แม้ไทยจะเป็นผู้ส่งออกยางพาราอันดับ 1 ของโลก (ในปี 2556 ไทยมีปริมาณการส่งออกยางพาราอยู่ที่ 3.4 ล้านตัน รองลงมาคือ อินโดนีเซีย 2.7 ล้านตัน และมาเลเซีย 0.8 ล้านตัน) แต่ในช่วงที่ผ่านมา ราคาส่งออกยางพาราของไทยอ่อนตัวลงต่อเนื่องจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวชัดเจนโดยเฉพาะคู่ค้าหลักของไทยอย่างจีน ซึ่งมีปริมาณของยางในสต็อกที่อยู่ในระดับสูง และปัญหาเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวดีจากความเปราะบางของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป

สถานการณ์การส่งออกยางพาราของไทยถึงแม้จะมีปริมาณการส่งออกยางพาราที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (ไทยส่งออกยางพารากว่าร้อยละ 87.9 ของปริมาณผลผลิตยางพาราทั้งหมด) แต่หากพิจารณาด้านมูลค่าการส่งออกยางพาราของไทย แล้วจะเห็นว่ากลับมีมูลค่าการส่งออกที่ลดลง โดยเฉพาะในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมา เนื่องด้วยปัจจัยความผันผวนด้านราคาที่ยังคงต้องอิงกับตลาดโลก ตลอดจนผลผลิตยางพาราโลกเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านอย่างกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม ที่ได้เร่งปลูกยางและเปิดกรี๊ดได้แล้ว (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย, 2557)

ตารางที่ 16 ปริมาณการส่งออกยางพารา (แยกประเภท) ปี พ.ศ. 2550-2557

หน่วย / เมตริกตัน

ปี	ยางแผ่น รมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	ยางผสม	อื่น ๆ	รวม
2550	861,326	1,103,848	510,489	105,151	77,948	2,703,762
2551	796,549	1,132,135	509,375	165,164	72,060	2,675,283
2552	694,510	950,574	595,550	417,499	68,060	2,726,193
2553	719,442	1,106,412	556,050	427,661	56,879	2,866,447
2554	747,284	1,300,814	519,628	339,942	44,713	2,952,381
2555	642,241	1,318,417	554,862	565,229	40,583	3,121,332
2556	793,613	1,392,262	681,970	713,299	83,797	3,664,941
2557	715,354	1,574,605	674,919	744,739	61,032	3,770,649

ที่มา : สมาคมยางพาราไทย, 2558

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าตั้งแต่ปี 2550-2557 โดยรวมแล้วไทยมีปริมาณการส่งออกที่เพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งพบว่าไทยส่งออกยางแปรรูปในรูปของยางแท่งมากที่สุด รองลงมาเป็นยางแผ่นรมควัน น้ำยางข้น ยางผสม และยางแปรรูปอื่น ๆ ตามลำดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการตรวจเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และผลผลิตยางพารา มีผู้ทำการศึกษาไว้หลายประเด็น ซึ่งสามารถจำแนกงานวิจัยออกเป็นหัวข้อย่อยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการทำฟาร์ม

อุมาภรณ์ อุตมผล (2554) ศึกษาการสร้างแบบจำลองระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ (1) เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม และระบบการผลิตของระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน (2) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน (3) เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน (4) เพื่อสร้างแบบจำลองระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน กลุ่มตัวอย่างคือ คราวเรือนเกษตรกรในระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน จำนวน 76 คราวเรือน และ 33 คราวเรือน ตามลำดับ ใช้โปรแกรม OLYMPE ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างแบบจำลองระบบการทำฟาร์มในระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2553-2562) ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 42.93 และ 43.79 ปี ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในวัยแรงงาน ปัญหาของระบบการผลิต มีดังนี้ (1) ผลผลิตต่ำกว่าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำไว้ (2) ราคาปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะปุ๋ยมีราคาสูง (3) ภูมิบัติไม่เหมาะสม เช่น การใช้ระบบกรีตตี ลดปริมาณปุ๋ย และขาดการจดบันทึกข้อมูล (4) การเข้าทำลายของศัตรูพืช (5) ขาดแคลนแรงงาน และ (6) ขาดความรู้/ประสบการณ์ ส่วนของต้นทุนและผลตอบแทนพบว่า คราวเรือนเกษตรกรในระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราร่วมกับสวนปาล์มน้ำมัน (R_2) มีรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยสูงสุด และมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน ในขณะที่ระบบการทำสวนปาล์มน้ำมันร่วมกับการทำฟาร์มสวนยางพารา (O_2) มีรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่ำที่สุด และผลการศึกษาการสร้างแบบจำลองระบบการทำฟาร์มในอุดมคติโดยกำหนดตัวแปรต่างๆ ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของคราวเรือนเกษตรกรในระบบการทำฟาร์มนั้นๆ แสดงให้เห็นว่าระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราร่วมกับการทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นระบบที่น่าสนใจที่สุดด้วยผลตอบแทนที่สูงกว่าระบบอื่นๆ

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและระบบการผลิตยางพารา

ปรมินทร์ โฆษิตกุลพร (2542) ศึกษาการวิเคราะห์การผลิตยางพารากรณีศึกษาโครงการนำร่อง อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม ทำการศึกษาในเรื่อง (1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิตและผลผลิตยางพารา (2) ประสิทธิภาพของการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด (3) วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิต ผลการศึกษาพบว่า แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตมากกว่าปัจจัยอื่น ประสิทธิภาพในการผลิตยางพาราของโครงการนำร่องเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพในการผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมดพบว่า ประสิทธิภาพในการผลิตของโครงการนำร่องดีกว่า สำหรับการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตพบว่า ผลตอบแทนจากการผลิตของโครงการนำร่องเท่ากับร้อยละ 10 ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพืชเศรษฐกิจอื่นแล้วยางพารายังให้ผลตอบแทนในเกณฑ์ที่สูงกว่า

พรรณี นุกุลคาม และคณะ (2549) ศึกษาสภาพทั่วไปของการปลูกยางพาราในจังหวัดพิษณุโลก โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ ศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจปลูกยางพารา และปัญหาเกี่ยวกับการปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดพิษณุโลก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มีการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในเขตจังหวัดพิษณุโลกจาก 3 อำเภอ หรือ 9 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองกะท้าว ตำบลบ้านแยง ตำบลเนินเพิ่ม และตำบลห้วยเฮี้ยในอำเภอนครไทย ตำบลบ้านดง ตำบลบ้านป่าแดง ตำบลสวนเมี่ยง และตำบลชาติตระการในอำเภอชาติตระการ และตำบลชมพูในอำเภอนิคมประจักษ์ เก็บข้อมูลโดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง แบบกลุ่ม และการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ได้เกษตรกรจำนวน 200 ราย ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์คือ ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่ช่วยงานเกษตร จำนวนแรงงานที่ช่วยทำสวนยางพารา และรายได้ของครัวเรือน ข้อมูลการทำสวนยางพารา และทำเกษตรกรรมอื่นๆ องค์ประกอบของต้นทุนในการทำสวนยางพารา มูลเหตุจูงใจในการทำสวนยางพารา และทำเกษตรกรรมอื่นๆ การวางแผนการจำหน่ายผลผลิตยางพารารวมถึงความต้องการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย มีระดับการศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับอนุปริญญา โดยที่เกษตรกรจากอำเภอนครไทยมีเกษตรกรที่ไม่ได้เรียนหนังสือมากกว่าพื้นที่อื่นๆ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนมากไม่เกิน 6 คน มีสมาชิกที่ช่วยงานเกษตรเพียง 3-4 คน เท่านั้น เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยก่อนทำสวนยาง 66,814.80 บาท รายได้เฉลี่ยต่อปีภายหลังทำสวนยางแล้ว 68,064.80 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.87 สัดส่วนของการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อทำเกษตรกรรมของเกษตรกรส่วนมากใช้พื้นที่เพื่อทำเกษตรกรรม และมีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็น สปก. พิจารณาอาชีพเสริมจากทั้ง 3 พื้นที่ พบว่า เกษตรกรส่วนมากมีการประกอบอาชีพเสริม โดยที่เกษตรกรจากอำเภอนครไทย และอำเภอชาติตระการมีอาชีพเสริมคือ ทำไร่ข้าวโพด และไร่สับปะรด ในขณะที่อาชีพเสริมส่วนใหญ่ของเกษตรกรอำเภอนิคมประจักษ์คือ ทำสวนลำไย และปลูกข้าวโพด เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเฉลี่ยจากการทำเกษตรกรรม 8,731.26 บาทต่อไร่ ในขณะที่ผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่จากการทำสวนยาง 7,462.22 บาท และผลตอบแทนเฉลี่ยจากเกษตรกรรมอื่น 9,695.94 บาทต่อไร่ เกษตรกรส่วนมากไม่มีประสบการณ์ในการปลูกยางพารา เมื่อพิจารณาสัดส่วนของทุนที่ใช้ในการทำสวนยางต่อปีของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรใช้ทุนส่วนใหญ่ไปกับค่าเตรียมดินในการเพาะปลูกยางพารา รองลงมาคือ ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่าเช่าที่ดิน ดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าน้ำที่ใช้รดต้นยางพารา โดยคิดสัดส่วน 31.41 : 20.43 : 15.80 : 14.59 : 6.19 : 6.07 : 4.30 : 1.20 รูปแบบการจำหน่ายยางพาราส่วนมากเป็นน้ำยางดิบ และยางแผ่น โดยมีวิธีการจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้ารับซื้อในท้องถิ่นมากที่สุด เกษตรกรคาดหวังว่าจะได้รับการประกันราคายางพารา จึงตัดสินใจทำสวนยางพารา รองลงมาคือ การคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น

บัวเพชร ประกายสิทธิ์ (2550) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเพิ่มผลผลิตยางพาราในตำบลชัยพร อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย โดยทำการศึกษาศาภาพการผลิตยางพารา และศึกษารูปแบบการเพิ่มผลผลิตยางพาราจากกลุ่มตัวอย่างคือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่มีต้นยางอายุมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 11 ราย ผลการศึกษาพบว่า (1) เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

มีอายุระหว่าง 62-67 ปี การศึกษาจบระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2-4 คน และมีจำนวนแรงงานการเกษตรเฉลี่ย 2-4 คน มีพื้นที่ในการเกษตรน้อยกว่า 50 ไร่ ที่ดินเป็นของตนเอง มีรายได้เฉลี่ย 200,000-300,000 บาท ส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตรและเครดิตยูเนียนบึงกาฬ จำกัด วงเงินกู้ยืมต่ำรายละ 50,000 บาท (2) สภาพการปลูกยางพารา เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกยางน้อยกว่า 50 ไร่ ส่วนใหญ่มีจำนวนต้นยาง 1,000-3,000 ต้น ระยะเวลาการปลูกยาง 20-30 ปี พันธุ์ยางที่ปลูกคือ PRIM 600 ระยะห่างการปลูก 3x7 เมตร ส่วนใหญ่มีการใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 มีการใส่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อปี การกำจัดวัชพืชในสวนยางโดยการถากหญ้าที่โคนต้น โรคที่มักระบาดคือ โรคราแป้ง วิธีการกรีดยางโดยการกรีดยางหน้าสูง กรีดยางวันเว้นหนึ่งวัน (3) ปัญหาการปลูกยางคือ ขาดแคลนพันธุ์ยางและต้นยางแห้งตายในฤดูแล้ง ปัญหาด้านการดูแลรักษาคือ ปุ๋ยเคมีมีราคาแพง ปัญหาด้านการตลาดคือ การรับซื้อน้ำยางพารามีขั้นตอนและเงื่อนไขมาก ส่วนความต้องการความช่วยเหลือคือ ด้านความรู้และเทคนิคการดูแลสวนยางพารา (4) แนวทางในการเพิ่มผลผลิตคือ การใช้กรรมวิธี 3 แบบรวมกันคือ การกรีดยางหน้าสูง การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง และการทำเสื่อกันฝน

ปัญหา สมบูรณ์สุข และคณะ (2552) ศึกษาการปรับตัวทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตของระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็กภายใต้การใช้ระบบกรีดยางที่แตกต่างกัน ในจังหวัดสงขลา โดยการวิจัยจะสะท้อนให้เห็นว่าการที่เกษตรกรเลือกใช้ระบบกรีดยางต่างๆในการเพิ่มผลผลิตและรายได้จะมีรูปแบบการปรับตัวอย่างไร โดยได้ทำการศึกษาเชิงสำรวจ ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ ในพื้นที่ 6 อำเภอในจังหวัดสงขลา โดยเก็บตัวอย่างจากครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนยางพาราจำนวน 378 ครัวเรือน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า มีการขยายพื้นที่การปลูกยางพาราในทุกพื้นที่ ซึ่งสามารถแบ่งระบบนิเวศการทำสวนยางพาราได้ 3 เขต ได้แก่ เขตนิเวศพื้นที่สูง เขตนิเวศพื้นที่ราบเชิงเขา และเขตนิเวศพื้นที่ราบลุ่ม ซึ่งลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตใน 3 เขตนิเวศ ไม่แตกต่างกันมากนัก และพบว่าในเขตนิเวศที่ราบลุ่มให้ผลตอบแทนสูงที่สุด สำหรับระบบกรีดยางพบว่า มีระบบกรีดยางที่สำคัญในพื้นที่ศึกษา 5 ระบบ ได้แก่ ระบบกรีดยาง 1/3S3d/4, 1/3S2d/3, 1/2S2d/3, 1/2S3d/4 และ 1/2Sd/2 ซึ่งเงื่อนไขสำคัญในการเลือกใช้ระบบกรีดยางที่สำคัญได้แก่ ความยากง่ายต่อการทำงาน ปริมาณน้ำยางที่ได้รับ ต้นยางพารา ความสิ้นเปลืองเปลือง แรงงานกรีดยางและราคายางพารา และพบว่ารายได้สุทธิในระบบกรีดยาง 1/3S3d/4 สูงสุดเมื่อเทียบกับระบบกรีดยางอื่น รองลงมาได้แก่ระบบกรีดยาง 1/2S2d/3 ซึ่งเป็นระบบกรีดยางที่สถาบันวิจัยยางแนะนำ และเมื่อวัดประสิทธิภาพของระบบการผลิตภายใต้ระบบกรีดยางต่างๆ พบว่า ระบบกรีดยาง 1/3S3d/4 และระบบกรีดยาง 1/2S2d/3 มีประสิทธิภาพทั้งทางกายภาพและทางการเงิน และเมื่อวิเคราะห์แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ ระยะเวลา 10 ปี (2009-2018) พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรที่เลือกระบบกรีดยาง 1/3S3d/4, 1/2S2d/3 และ 1/3S2d/3 ให้ผลตอบแทนสูง ในส่วนของข้อเสนอแนะได้เสนอไว้คือ การเพิ่มทักษะการกรีดยางพารา การบำรุงสวนอยู่เสมอด้วยการใส่ปุ๋ย ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยชีวภาพ เกษตรกรควรได้รับความรู้จากการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ การป้องกันกำจัดโรค การใส่ปุ๋ย และการกรีดยางพาราตลอดจนเกษตรกรต้องเรียนรู้และเข้าใจภาวะเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการปรับตัวอย่างเหมาะสม ซึ่งเมื่อสังเคราะห์รูปแบบการปรับตัวของระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็กภายใต้ระบบกรีดยางพาราที่สำคัญประกอบด้วย 3 ระบบย่อยที่

สัมพันธ์กัน ได้แก่ ระบบการผลิตและปัจจัยบวก ระบบสนับสนุนการผลิต และระบบการเปลี่ยนแปลงระบบกริดและเงื่อนไข ซึ่งเป้าหมายของรูปแบบคือ การเพิ่มผลผลิตและรายได้ โดยเกษตรกรเป็นจุดศูนย์กลางในการปรับตัว

กนกศิลป์ เรือนนันทชัย (2553) ศึกษาแนวทางการเพิ่มผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ช่วงที่ 2 สร้างแนวทางการเพิ่มผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนหรือเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ที่ปลูกยางพาราและได้รับผลผลิตจำนวน 134 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ สอบถาม 3 ด้านคือ ด้านพันธุ์ยางพารา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า 1. การศึกษาปัญหาการผลิตยางพาราของเกษตรกรใน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2. นำเสนอแนวทางการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี จากการนำเข้าสู่ขบวนการเข้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการสนทนากลุ่มด้านพันธุ์ยางพาราต้องเลือกนำต้นพันธุ์ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดมาปลูกซ่อม และพันธุ์ยางพาราที่เพาะชำถุงที่ได้มาตรฐานเท่านั้น แต่ด้านสิ่งแวดล้อม ต้องสำรวจพื้นที่พร้อมกับปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันไฟไหม้สวนยางพารา และทำแนวกันไฟรอบ ๆ สวนยางพารา ส่วนด้านการบริหารจัดการต้องอบรมคนกรีดยาง ทำแผนยางให้ได้มาตรฐาน และโรงเรียนเก็บยางพาราระหว่างรอจำหน่ายต้องมีความปลอดภัย มั่นคง แข็งแรง ตลอดจนสวนยางพาราต้องสะอาดหรือไม่มีวัชพืชขึ้น สามารถมองเห็นต้นยางได้ตลอดแนว

3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลผลิตยางพารา

กมลรัตน์ คงเหล่า (2551) ศึกษาการปรับปรุงระบบกริดเพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำยางของยางพาราโดย ทำการทดลองกับยางพาราพันธุ์ BPM 24 (อายุ 8 ปี) ณ สถานีวิจัยและฝึกภาคสนามเทพา ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2549-กรกฎาคม 2550 วางแผนการทดลองแบบ CRD แบ่งเป็น 5 วิธีการทดลอง จำนวน 12 ซ้ำ คือ 1. ระบบกริดครึ่งลำต้น วันเว้นวัน ($1/2s \ d/2 : T1$) 2. ระบบกริดครึ่งลำต้น สองรอยกริดสลับหน้ากริด วันเว้นวัน ($DCA \ 2 \times 1/2s \ d/4 : T2$) 3. ระบบกริดหนึ่งในสามของลำต้น สามวันเว้นวัน ($1/3s \ 3d/4 : T3$) 4. ระบบกริดหนึ่งในสามของลำต้นสองรอยกริดสลับหน้ากริด สามวันเว้นวัน ($DCA \ 2 \times 1/3s \ d/2 \cdot d/3 : T4$) และ 5. ระบบกริดครึ่งลำต้น วันเว้นสองวัน ร่วมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง 2.5 เปอร์เซ็นต์ ($1/2s \ d/3 + ET.2.5\% : T5$) โดยศึกษาผลของระบบกริดต่อผลผลิตครั้งกริด (กรัม/ต้น/ครั้งกริด) ผลผลิตรวม (กรัม/ต้น/ปี) เปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง ความสิ้นเปลืองเปลือก และการเจริญเติบโตของเส้นรอบลำต้น พบว่า ผลผลิตกรัม/ต้น/ครั้งกริดของการทดลองแบบ T5 ให้ผลผลิตต่อครั้งกริดสูงสุด และวิธีการทดลอง T4 ให้ผลผลิตรวม และความสิ้นเปลืองเปลือกสูงสุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งของระบบกริดสองรอยกริดสลับหน้ากริดของ T2 และ T4 มีค่าเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งสูงกว่าวิธีการทดลองอื่น และเมื่อพิจารณาเฉพาะระบบกริดสองรอยกริดสลับหน้ากริดของ T2 และ T4 พบว่าหน้ากริดล่างของ T2 และ T4 ให้ผลผลิตต่อครั้งกริด ผลผลิตรวม และเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งสูงกว่าหน้ากริดบนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการเจริญเติบโตของเส้นรอบลำต้น พบว่า ไม่มีความแตกต่างทางสถิติในแต่ละวิธีการทดลอง

พรพรรณ แซ่หว่าง (2552) ศึกษาผลของการปรับปรุงระบบกรีตต่อผลผลิตยางพารา (*Hevea brasiliensis* Muell. Arg.) และเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็ก: กรณีศึกษา บ้านหุแระตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยศึกษาระบบกรีตยางของเกษตรกรซึ่งนิยมใช้ระบบกรีตยางแบบถ้ำ คือ ระบบกรีต 1 ใน 3 ของลำต้น กรีต 3 วัน หยุด 1 วัน (1/3S 3d/4) และมีการทดลองใช้ระบบกรีตแบบ 2 รอยกรีต (Double Cut Alternative Tapping System: DCA) (T2) เปรียบเทียบกับระบบกรีตแบบ 1 รอยกรีตที่เกษตรกรใช้อยู่ทั่วไป (Conventional Tapping System) (T1) โดยแบ่งความยาวรอยกรีตเป็น 1 ใน 3 ของลำต้น กรีต 2 วัน หยุด 1 วัน (1/3S 2d/3) ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยของระบบกรีต DCA สูงกว่าระบบกรีตแบบ 1 รอยกรีต 22 เปอร์เซ็นต์ สำหรับคุณภาพของน้ำยางสดจากการวัดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง รวมทั้งอัตราการขยายเส้นรอบวงของลำต้นยางพารา พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างวิธีทดลอง

ปิยะพงษ์ บุญสุวรรค์ และคณะ (2554) ศึกษาอิทธิพลของปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมีร่วมกับซีโอไลท์ ต่อผลผลิตยางพารา โดยการใส่ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ใส่ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์ 2) ใส่ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์ร่วมกับมูลสุกร 3) ใส่ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์ร่วมกับมูลไก่ 4) ใส่ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์ร่วมกับใบยางพารา 5) ใส่ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์ร่วมกับมูลโค ในกรณีของยางพาราสายพันธุ์ RRIT 251 ผลการศึกษาพบว่า การใส่ปุ๋ยเคมี ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ทั้ง 4 ชนิด มีผลทำให้เปอร์เซ็นต์เนื้อยางที่วิเคราะห์โดยวิธีเมโทแลค และวิธีทางเคมีพบว่าไม่มีความแตกต่างทางสถิติ การใช้ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์ร่วมกับมูลสุกร ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์ร่วมกับมูลไก่ มีผลทำให้ผลผลิตของยางพารามากกว่า 2 % และ 10 % ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับการใส่ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์เพียงอย่างเดียว ส่วนในยางพาราสายพันธุ์ RRIM 600 พบว่าการใส่ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ทั้ง 4 ชนิด มีผลทำให้เปอร์เซ็นต์เนื้อยางที่วิเคราะห์โดยวิธีทางเคมีพบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P < 0.05$) การใช้ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์ร่วมกับมูลไก่มีผลทำให้ผลผลิตของยางพารามากกว่า 4 % เมื่อเทียบกับการใส่ปุ๋ยเคมีผสมซีโอไลท์เพียงอย่างเดียว

ปิยะพงษ์ บุญสุวรรค์ และคณะ (2555) ศึกษาการเพิ่มผลผลิตของยางพาราพันธุ์ RRIM 600 และ RRIT 251 โดยใช้เทคนิคการกรีต การวิจัยประกอบด้วย T1 กรีตยางพาราครั้งต้นกรีตวันเว้นวัน (1/2 S d/2) T2 กรีตยางพาราครั้งต้นกรีตสองวันเว้นวัน (1/2 S 2d/3) T3 กรีตยางพาราครั้งต้นกรีตสามวันเว้นวัน (1/2 S 3d/4) T4 กรีต 2 รอยกรีตครั้งต้นหน้ากรีตที่ 1 กรีตที่ความสูง 80 ซม. และหน้ากรีตที่ 2 กรีตที่ความสูง 150 ซม. กรีตวันเว้นวัน (DCA at 80 cm and 150 cm 1/2 S d/2) T5 กรีต 2 รอยกรีตครั้งต้น หน้ากรีตที่ 1 กรีตที่ความสูง 80 ซม. และหน้ากรีตที่ 2 กรีตที่ความสูง 150 ซม. กรีตสองวันเว้นวัน (DCA at 80 cm and 150 cm 1/2 S 2d/3) ในกรณีของยางพาราสายพันธุ์ RRIT 251 จากผลการศึกษาเทคนิคการกรีตยางพาราทั้ง 5 กรรมวิธี มีผลทำให้เปอร์เซ็นต์เนื้อยางที่วิเคราะห์โดยวิธีเมโทแลค และวิธีทางเคมีพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ การกรีตยางพาราครั้งต้นกรีตสองวันเว้นวัน มีผลทำให้ผลผลิตของยางพาราสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกรรมวิธีอื่น ๆ ส่วนในยางพาราสายพันธุ์ RRIM 600 พบว่า เทคนิคการกรีตยางพาราทั้ง 5 กรรมวิธี มีผลทำให้เปอร์เซ็นต์เนื้อยางที่วิเคราะห์โดยวิธีเมโทแลค และวิธีทางเคมีพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

การกรีดยางพาราครั้งต้นกรีดยวันเว้นวัน มีผลทำให้ผลผลิตของยางพาราสูงสุดเมื่อเทียบกับกรรมวิธีอื่นๆ

สุคนธ์ทิพย์ เวียนมานะ และคณะ (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการผลิต 2554 โดยเลือกจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด 4 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดหนองคาย อุดรธานี ขอนแก่น และบุรีรัมย์ ซึ่งทำการศึกษาทั้งหมด 8 ปัจจัย ได้แก่ (1) พื้นที่ปลูก (2) อายุของเกษตรกร (3) จำนวนแรงงาน (4) บัญบำรุงต้นยางพาราหลังกรีดย (5) เงินลงทุนหลังการเปิดกรีดย (6) ปริมาณสารปราบศัตรูพืช (7) ประสบการณ์การเข้าอบรมการกรีดย และ (8) โรคของต้นยาง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตยางพารามี 3 ปัจจัย ได้แก่ พื้นที่ปลูก อายุของเกษตรกร และจำนวนแรงงาน โดยอายุของเกษตรกรเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ คือถ้าเกษตรกรเป็นผู้สูงอายุ จะทำให้กำลังและคุณภาพในการกรีดยางลดลงตามสมรรถภาพของร่างกาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลผลิตของปริมาณน้ำยาง ส่วนพื้นที่ปลูกและจำนวนแรงงานเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก คือ เมื่อมีพื้นที่ปลูกหรือจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตยางพาราของเกษตรกร ดังภาพที่ 3 ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังนี้

1. ตัวแปรต้น คือ ตัวแปรที่ผู้วิจัยคาดการณ์ว่ามีผลต่อตัวแปรตาม ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยด้านสังคม มี 8 ตัวแปร ได้แก่

- (1) อายุ
- (2) เพศ
- (3) ระดับการศึกษา
- (4) สถานภาพ
- (5) อาชีพหลัก
- (6) อาชีพรอง
- (7) ประสบการณ์การทำงานเกษตร
- (8) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

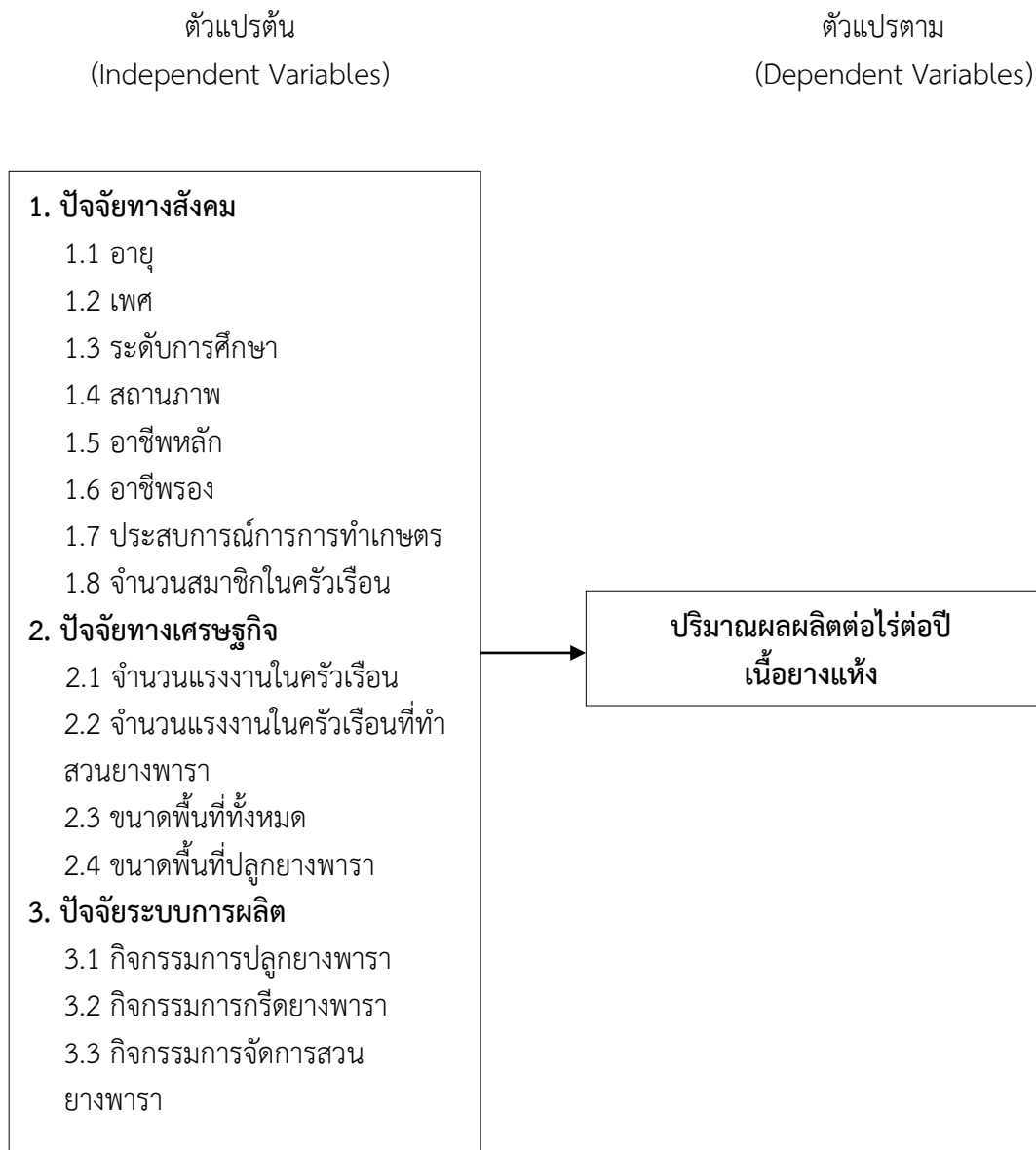
1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ มี 4 ตัวแปร ได้แก่

- (1) จำนวนแรงงานในครัวเรือน
- (2) จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำสวนยางพารา
- (3) ขนาดพื้นที่ทั้งหมด
- (4) ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา

1.3 ปัจจัยระบบการผลิต มี 3 ตัวแปร ได้แก่

- (1) กิจกรรมการปลูกยางพารา
- (2) กิจกรรมการกรีดยางพารา
- (3) กิจกรรมการจัดการสวนยางพารา

2. ตัวแปรตาม คือ ผลลัพธ์ด้านผลผลิตยางพาราของเกษตรกร ได้แก่ ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนืออย่างแห้ง

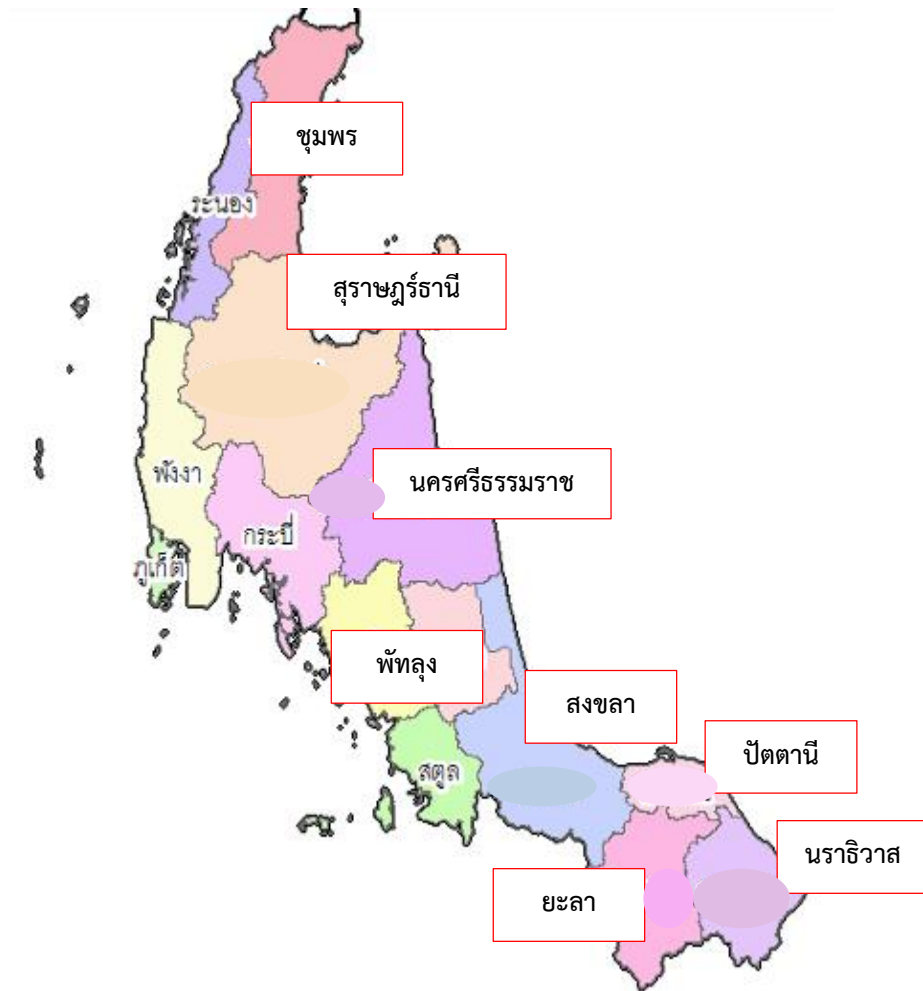
ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย ซึ่งใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Questionnaire) โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

สถานที่ทำการวิจัย

ภาพที่ 6 พื้นที่ศึกษา 8 จังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออก

ที่มา : ดัดแปลงจากสถาบันศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ พื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 8 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ยะลา นราธิวาส และปัตตานี เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกยางพาราทั้งในด้านสภาพพื้นที่ ดิน และปริมาณน้ำฝน ด้วยปัจจัยที่เหมาะสมดังกล่าวจึงส่งผลให้พื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกเป็นพื้นที่ที่ปลูกยางพารามากที่สุด โดยคิดเป็นประมาณร้อยละ 70 ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมดในภาคใต้ และเป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตยางพารารวมมากที่สุดในประเทศ

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 8 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 5,935 คน ที่ได้รับการฝึกอบรมตามบัญชีรายชื่อของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และผ่านการสงเคราะห์ซึ่งในปัจจุบันให้ผลผลิตแล้ว

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยคำนวณตามสูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดย n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้

(กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5 % ใช้ค่า 0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร} \quad n &= \frac{5,935}{1+5,935(0.0025)} \\ &= 375 \end{aligned}$$

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยสามารถกำหนดโอกาสที่ตัวอย่างแต่ละหน่วยถูกเลือก ทำให้ทราบความน่าจะเป็นที่แต่ละหน่วยในประชากรจะถูกเลือก และเลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างที่ทุกๆหน่วยในประชากรมีโอกาสจะถูกเลือกเท่าๆกัน ใช้วิธีการจับสลากโดยทำรายชื่อประชากรทั้งหมด มาเขียนลำดับ และทำการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน ซึ่งทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชุมพร จำนวน 54 คน สุราษฎร์ธานี จำนวน 42 คน นครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 42 คน นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 49 คน พัทลุง จำนวน 27 คน สงขลา เขต 1 จำนวน 16 คน สงขลา เขต 2 จำนวน 43 คน ยะลา จำนวน 34 คน นราธิวาส จำนวน 20 คน และปัตตานี จำนวน 48 คน

ตารางที่ 17 ข้อมูลจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จังหวัด	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย (คน)	กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (คน)
1. ชุมพร	849	54
2. สุราษฎร์ธานี	661	42
3. นครศรีธรรมราช เขต 1	669	42
4. นครศรีธรรมราช เขต 2	772	49
5. พัทลุง	429	27
6. สงขลา เขต 1	257	16
7. สงขลา เขต 2	678	43
8. ยะลา	540	34
9. นราธิวาส	317	20
10. ปัตตานี	763	48
รวม	5,935	375

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามที่มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด และคำถามแบบปลายเปิด โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง ประสบการณ์การทำเกษตร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะการถือครองที่ดิน รายได้ของครัวเรือน และรายจ่ายของครัวเรือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลระบบการผลิต และการจัดการผลิต แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 กิจกรรมการปลูกยางพารา ได้แก่ พื้นที่ปลูกยาง ชื่อพันธุ์ยาง วัสดุปลูกยาง ระยะปลูก จำนวนต้นต่อไร่ ชนิดของดิน และลักษณะพื้นที่สวนยางพารา ส่วนที่ 2 กิจกรรมการกรีดยางพารา ได้แก่ อายุยางเปิดกรีต อายุยางปัจจุบัน ระบบกรีตที่ใช้ จำนวนวันเฉลี่ยที่สามารถกรีตได้ใน 1 เดือน และเปอร์เซ็นต์ของจำนวนต้นยางทั้งหมดที่เปิดกรีตที่มีขนาดตามมาตรฐานกรมวิชาการกำหนด ส่วนที่ 3 กิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ได้แก่ ปุ๋ยที่ใช้ การจัดการโรคหรือแมลงศัตรูพืช และการจัดการวัชพืชในสวนยางพารา

ตอนที่ 3 รูปแบบของผลผลิตยางพารา แบ่งเป็น 3 กรณี ได้แก่ กรณียางแผ่นดิบ มีคำถามทั้งหมด 7 ประเด็น กรณีน้ำยางสด มีคำถามทั้งหมด 6 ประเด็น และกรณียางก้อนถ้วย มีคำถามทั้งหมด 7 ประเด็น

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ โดยให้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นปัญหามากน้อยเพียงใด การตอบจะใช้หมายเลขแสดงแทนเป็น 4 ระดับ ดังนี้

มีปัญหามาก	แทนด้วย	4
มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก	แทนด้วย	3
มีปัญหาน้อย	แทนด้วย	2
ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา	แทนด้วย	1

การแปลความหมายระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ต่อปี จะเทียบค่าเป็นเปอร์เซ็นต์ ดังนี้

ค่ามากกว่า 75 เปอร์เซ็นต์	หมายถึงมีปัญหามาก
ค่า 51-74 เปอร์เซ็นต์	หมายถึงมีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก
ค่า 25-50 เปอร์เซ็นต์	หมายถึงมีปัญหาน้อย
ค่า 0-24 เปอร์เซ็นต์	หมายถึงไม่มีและไม่ใช่ปัญหา

ทำการลงพื้นที่เก็บข้อมูลที่ต้องการจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 8 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ยะลา นราธิวาส ปัตตานี พร้อมกันนี้ได้ทำการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้ทางวิชาการหลายแหล่ง และนำมาประมวลข้อมูลอย่างละเอียด

การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุม และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และทำการแก้ไขปรับปรุงก่อนนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริง

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นและ

ผ่านการตรวจแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้าย แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ซึ่งเกณฑ์การยอมรับ คือ ค่า α มากกว่าและเท่ากับ 0.7 (jump, 1978 ; อ้างถึงใน พวงพภา วรธนะปรกรณ์, 2556 : 73) ซึ่งสามารถวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ออกมา เท่ากับ 0.89 แสดงว่าแบบสัมภาษณ์มีความน่าเชื่อถือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ โดยเริ่มจากการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำข้อมูลไปเข้ารหัสข้อมูล (Coding) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และเริ่มทำการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) เพื่อใช้อธิบายค่าข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน จะใช้การวิเคราะห์ Factor analysis เพื่อลดจำนวนตัวแปรและได้ตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงในปัจจัยร่วมเพียงปัจจัยเดียว และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ต่ำมากหรือใกล้ๆ ศูนย์ในปัจจัยร่วมอื่น โดยเลือกวิธีการสกัดปัจจัยแบบตั้งฉาก (Orthogonal rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เป็นอิสระ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ 3 ข้อ ดังนี้

1. องค์ประกอบนั้นต้องมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) มากกว่า 1.00 ขึ้นไป

2. ตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบนั้น ต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) คิดตามค่าสมบูรณ์ตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป

3. มีตัวแปรในองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ต้องมีค่ามากกว่า 1 ขึ้นไป มีตัวแปรในองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไปและตัวแปรแต่ละตัวต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) เท่ากับ 0.3 ขึ้นไป จึงได้ตัวแปรที่จะใช้ในการศึกษาต่อไป

จากนั้นทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เหลือโดยวิธีการ Multiple Linear Regression อีกครั้งหนึ่ง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพารา
2. ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างแท้จริงในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนยางพารา
3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างแท้จริง
4. ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

ส่วนที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

1. สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพารา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานครัวเรือน แรงงานจ้าง แรงงานกรีดยางพารา จำนวนแรงงานที่ไปรับจ้างกรีดยางนอกครัวเรือน จำนวนแรงงานที่ไปรับจ้างทำการเกษตรนอกครัวเรือน การถือครองที่ดิน รายได้ และรายจ่าย ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 18)

1.1 แรงงานครัวเรือน ทำการแยกวิเคราะห์เป็น 3 ประเภท ได้แก่ แรงงานทั้งหมด แรงงานในภาคเกษตร และแรงงานนอกภาคเกษตร ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังนี้

1.1.1 แรงงานทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีจำนวนแรงงานทั้งหมดอยู่ในช่วง 1-2 คน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.20 รองลงมามีจำนวนแรงงานทั้งหมดอยู่ในช่วงมากกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดเฉลี่ย 2.94 คน โดยมีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่มากที่สุดคือ 8 คน และจำนวนแรงงานทั้งหมดที่น้อยที่สุดคือ 1 คน เมื่อพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต1 ปัตตานี และยะลา มีจำนวนแรงงานทั้งหมดในช่วง 1-2 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.78, 78.57, 66.67 และ 85.29 ตามลำดับ มีจำนวนแรงงานทั้งหมดเฉลี่ย 2.33, 2.14, 1.90, 2.61 และ 1.75 ตามลำดับ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเขต2 พัทลุง สงขลาเขต1 สงขลาเขต2 และนราธิวาส ส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานทั้งหมดอยู่ในช่วงมากกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 79.59, 77.78, 81.25, 65.12 และ 55.00 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดเฉลี่ย 3.30, 2.80, 3.00, 2.67 และ 2.40 คน ตามลำดับ

1.1.2 แรงงานในภาคเกษตร

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีจำนวนแรงงานในภาคเกษตรอยู่ในช่วง 1-2 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.47 รองลงมา มีจำนวนแรงงานในภาคเกษตรมากกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.53 มีจำนวนแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.08 คน โดยมีจำนวนแรงงานในภาคเกษตรที่มากที่สุด 6 คน และจำนวนแรงงานในภาคเกษตรที่น้อยที่สุด 1 คน เมื่อแยกพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต1 พัทลุง สงขลาเขต1 นราธิวาส และปัตตานี มีจำนวนแรงงานอยู่ในช่วง 1-2 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.78, 71.43, 66.67, 59.26, 68.75, 60.00 และ 66.67 ตามลำดับ มีจำนวนแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.33, 2.00, 1.90, 2.00, 1.33, 2.36 และ 2.61 คน เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัด นครศรีธรรมราชเขต2 สงขลาเขต2 และยะลา ส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานในภาคเกษตรมากกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 69.39, 51.16 และ 52.94 ตามลำดับ มีจำนวนแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.40, 2.33 และ 1.50 คน ตามลำดับ

1.1.3 แรงงานนอกภาคเกษตร

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีแรงงานออกไปทำงานนอกภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 55.73 รองลงมา มีจำนวนแรงงานนอกภาคเกษตรอยู่ในช่วง 1-2 คน และมากกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20 และ 1.07 ตามลำดับ มีจำนวนแรงงานนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 0.91 คน โดยมีจำนวนแรงงานนอกภาคเกษตรที่มากที่สุด 3 คน และจำนวนแรงงานนอกภาคเกษตรที่น้อยที่สุด 0 คน เมื่อพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเขต2 สงขลาเขต2 นราธิวาส ปัตตานี และยะลา ส่วนใหญ่ไม่มีแรงงานที่ทำงานนอกภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 69.39, 60.47, 70.00, 100.00 และ 64.71 ตามลำดับ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต1 พัทลุง และสงขลาเขต1 มีจำนวนแรงงานที่ทำงานนอกภาคเกษตรอยู่ในช่วง 1-2 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.37, 61.90, 52.38, 62.96 และ 56.25 ตามลำดับ

1.2 ประเภทแรงงานจ้าง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะมีการจ้างแรงงานแบบแรงงานจ้างประจำ คิดเป็นร้อยละ 45.93 รองลงมา มีการจ้างแรงงานแบบจ้างชั่วคราว และจ้างแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 28.52 และ 25.55 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต1 นครศรีธรรมราชเขต2 พัทลุง และนราธิวาส ส่วนใหญ่จะมีการจ้างแรงงานแบบจ้างประจำ คิดเป็นร้อยละ 59.40, 57.84, 50.00, 61.54 และ 63.29 ตามลำดับ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดสงขลาเขต1 ปัตตานี และยะลา ส่วนใหญ่จ้างแรงงานแบบจ้างชั่วคราว คิดเป็นร้อยละ 64.10, 100.00 และ 100.00 ตามลำดับ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร มีการจ้างแรงงานต่างด้าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.91 และเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดสงขลาเขต2 มีการจ้างแรงงานแบบจ้างประจำ และจ้างแรงงานต่างด้าวในอัตราส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 35.62

1.3 ประเภทแรงงานกรีดยางพารา

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ใช้แรงงานแบบจ้างกรีดยางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.40 รองลงมาเป็นกลุ่มที่ไม่มีการจ้างแรงงานกรีดยางพารา และการจ้างแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 21.87 และ 15.73 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต1 นครศรีธรรมราชเขต2 พัทลุง สงขลาเขต1 สงขลาเขต2 และนราธิวาส ใช้แรงงานแบบจ้างกรีดยางพารามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.33, 85.23, 78.36, 81.20, 77.63, 71.43, 85.20 และ 100.00 ตามลำดับ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดปัตตานี และยะลา ใช้แรงงานต่างด้าวในการกรีดยางพาราทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00

1.4 จำนวนแรงงานที่ไปรับจ้างกรีดยางนอกครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีจำนวนแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือนเลย คิดเป็นร้อยละ 80.53 รองลงมามีจำนวนแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือนในช่วง 1-2 และมากกว่า 2 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 14.93 และ 4.53 ตามลำดับ มีจำนวนแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือนเฉลี่ย 0.93 คน โดยมีจำนวนแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือนที่มากที่สุด 3 คน และมีจำนวนแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือนที่น้อยที่สุด 0 คน เมื่อพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราชเขต1 นครศรีธรรมราชเขต2 พัทลุง สงขลาเขต1 สงขลาเขต2 นราธิวาส ปัตตานี และยะลา ส่วนใหญ่ไม่มีจำนวนแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 85.16, 100.00, 75.51, 70.37, 68.75, 74.42, 90.00, 100.00 และ 100.00 ตามลำดับ มีจำนวนแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือนเฉลี่ย 1.22, 0.00, 1.11, 1.11, 1.20, 1.11, 1.46, 0.00, 0.00 คน ตามลำดับ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือนในช่วง 1-2 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.10 มีจำนวนแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือนเฉลี่ย 2.10 คน

1.5 จำนวนแรงงานที่ไปรับจ้างทำการเกษตรนอกครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีแรงงานที่ไปรับจ้างทำเกษตรนอกครัวเรือนเลย คิดเป็นร้อยละ 89.60 รองลงมามีจำนวนแรงงานที่ไปรับจ้างทำเกษตรนอกครัวเรือนในช่วง 1- 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.40 มีจำนวนแรงงานที่ไปรับจ้างทำการเกษตรนอกครัวเรือนเฉลี่ย 0.69 คน โดยมีจำนวนแรงงานที่ไปรับจ้างทำการเกษตรนอกครัวเรือนที่มากที่สุด 2 คน และจำนวนแรงงานที่ไปรับจ้างทำการเกษตรนอกครัวเรือนที่น้อยที่สุด 0 คน (ไม่มีเลย) เมื่อพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต1 นครศรีธรรมราชเขต2 พัทลุง สงขลาเขต1 สงขลาเขต2 นราธิวาส ปัตตานี และยะลา ส่วนใหญ่ไม่มีแรงงานที่ออกไปรับจ้างทำการเกษตรนอกครัวเรือนเลย คิดเป็นร้อยละ 88.89, 85.71, 100.00, 85.71, 85.19, 81.25, 69.77, 100.00, 100.00 และ 100.00 ตามลำดับ

1.6 การถือครองที่ดิน ทำการแยกวิเคราะห์เป็น 3 ประเภท ได้แก่ พื้นที่ถือครองทั้งหมด พื้นที่ทำเกษตรทั้งหมด และพื้นที่สวนยางพารา ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังนี้

1.6.1 พื้นที่ถือครองทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดอยู่ในช่วง 26-45 ไร่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.53 รองลงมาพื้นที่ถือครองทั้งหมดในช่วง 5-25 ไร่ น้อยกว่า 5 ไร่ และมากกว่า 45 ไร่ ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 26.67, 12.53 และ 8.27 ตามลำดับ มีจำนวนพื้นที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 33.93 ไร่ โดยพื้นที่ถือครองทั้งหมดที่มากที่สุดคือ 100 ไร่ และพื้นที่ถือครองทั้งหมดที่น้อยที่สุดคือ 1 ไร่ เมื่อพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต1 นครศรีธรรมราชเขต2 พัทลุง สงขลาเขต1 สงขลาเขต2 ปัตตานี และยะลา ส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่ในช่วง 26-45 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 64.81, 66.67, 57.14, 53.06, 48.13, 62.50, 46.51, 57.92 และ 52.94 ตามลำดับ ในขณะที่มีเพียงเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดนราธิวาสที่มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดในช่วง 5-25 ไร่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.00

1.6.2 พื้นที่ทำเกษตรทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำเกษตรทั้งหมดอยู่ในช่วงมากกว่า 25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.60 รองลงมามีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดอยู่ในช่วง 5-15 ไร่ 16-25 ไร่ และน้อยกว่า 5 ไร่ ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 26.67, 17.87 และ 13.87 ตามลำดับ มีพื้นที่ทำเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 28.71 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำเกษตรที่มากที่สุดคือ 60 ไร่ และพื้นที่ทำเกษตรที่น้อยที่สุดคือ 1 ไร่ เมื่อพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต2 สงขลาเขต1 และยะลา ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำเกษตรทั้งหมดอยู่ในช่วงมากกว่า 25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 61.11, 66.67, 63.27, 62.50 และ 50.00 ตามลำดับ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดพัทลุง และสงขลาเขต2 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดในช่วง 5-15 ไร่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 และ 62.79 ตามลำดับ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเขต1 และปัตตานี มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดอยู่ในช่วง 16-25 ไร่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ 43.75 ตามลำดับ และเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดนราธิวาสส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดน้อยกว่า 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 50.00

1.6.3 พื้นที่สวนยางพารา

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีพื้นที่สวนยางพาราอยู่ในช่วง 16-25 ไร่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.60 รองลงมามีพื้นที่สวนยางพาราในช่วง 5-15 ไร่ มากกว่า 25 ไร่ และน้อยกว่า 5 ไร่ ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 29.33, 19.73 และ 13.38 ตามลำดับ มีพื้นที่สวนยางพาราเฉลี่ย 20.22 ไร่ โดยมีพื้นที่สวนยางพาราที่มากที่สุดคือ 60 ไร่ และพื้นที่สวนยางพาราที่น้อยที่สุดคือ 10 ไร่ เมื่อพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต2 สงขลาเขต1 สงขลาเขต2 ปัตตานี และยะลา ส่วนใหญ่มีพื้นที่สวนยางพาราอยู่ในช่วง 16-25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 61.90, 40.82, 56.25, 46.51, 43.75 และ 47.06 ตามลำดับ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเขต1 พัทลุง และนราธิวาส มีพื้นที่สวนยางพาราในช่วง 5-15 ไร่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.38, 59.26 และ 65.00 ตามลำดับ เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพรมีพื้นที่สวนยางพาราในช่วงมากกว่า 25 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 57.41

1.7 รายได้ ทำการวิเคราะห์รายได้เป็นรายปี ซึ่งแยกวิเคราะห์เป็น 3 ประเภท ได้แก่ รายได้ของครัวเรือนทั้งหมด รายได้จากการเกษตรทั้งหมด และรายได้จากสวนยางพารา ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังนี้

1.7.1 รายได้ของครัวเรือนทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีรายได้ของครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 267,196.04 บาท โดยรายได้ของครัวเรือนทั้งหมดที่มากที่สุดอยู่ที่ 1,237,500.00 บาท รายได้ของครัวเรือนทั้งหมดที่น้อยที่สุดอยู่ที่ 20,000.00 บาท ซึ่งโดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนทั้งหมดอยู่ระหว่าง 100,000-300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.60 รองลงมา มีรายได้ของครัวเรือนทั้งหมดในช่วง น้อยกว่า 100,000 บาท และมากกว่า 300,000 บาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 21.87 และ 16.53 ตามลำดับ

1.7.2 รายได้จากการเกษตรทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีรายได้จากการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 289,892.37 บาท มีรายได้จากการเกษตรทั้งหมดที่มากที่สุดอยู่ที่ 870,000.00 บาท และมีรายได้จากการเกษตรทั้งหมดที่น้อยที่สุดอยู่ที่ 20,000.00 บาท โดยกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์จะมีรายได้จากการเกษตรทั้งหมดอยู่ระหว่าง 100,000-300,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.60 รองลงมา มีรายได้จากการเกษตรทั้งหมดอยู่ในช่วงที่น้อยกว่า 100,000 บาท และมากกว่า 300,000 บาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 31.20 และ 11.20 ตามลำดับ

1.7.3 รายได้จากสวนยางพารา

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีรายได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 181,490.52 บาท โดยรายได้จากสวนยางพาราที่มากที่สุดอยู่ที่ 870,000.00 บาท และมีรายได้จากสวนยางพาราที่น้อยที่สุดอยู่ที่ 17,100.00 บาท โดยกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์จะมีรายได้จากสวนยางพาราอยู่ระหว่าง 100,000-300,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.6 รองลงมา มีรายได้จากสวนยางพาราอยู่ในช่วงที่น้อยกว่า 100,000 บาท และมากกว่า 300,000 บาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 44.00 และ 5.33 ตามลำดับ

1.8 รายจ่าย ทำการวิเคราะห์รายจ่ายเป็นรายปี ซึ่งแยกวิเคราะห์เป็น 3 ประเภท ได้แก่ รายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมด รายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมด และรายจ่ายจากสวนยางพารา ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังนี้

1.8.1 รายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีรายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 187,823.13 บาท โดยรายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมดที่มากที่สุดอยู่ที่ 107,000.00 บาท รายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมดที่น้อยที่สุดอยู่ที่ 20,000.00 บาท ซึ่งโดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีรายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมดอยู่ระหว่าง 100,000-300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.73 รองลงมา มีรายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมดในช่วง น้อยกว่า 100,000 บาท และมากกว่า 300,000 บาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 27.73 และ 4.53 ตามลำดับ

1.8.2 รายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีรายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 70,097.38 บาท มีรายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมดที่มากที่สุดอยู่ที่ 700,000.00 บาท และมีรายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมดที่น้อยที่สุดอยู่ที่ 5,400.00 บาท โดยกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์จะมีรายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมดอยู่ในช่วงน้อยกว่า 100,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.33 รองลงมามีรายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมดอยู่ระหว่าง 100,000-300,000 บาท และมากกว่า 300,000 บาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 21.87 และ 0.80 ตามลำดับ

1.8.3 รายจ่ายจากสวนยางพารา

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีรายจ่ายจากสวนยางพาราเฉลี่ย 48,120.96 บาท โดยรายจ่ายจากสวนยางพาราที่มากที่สุดอยู่ที่ 200,000.00 บาท และมีรายจ่ายจากสวนยางพาราที่น้อยที่สุดอยู่ที่ 4,000.00 บาท โดยกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์จะมีรายจ่ายจากสวนยางพาราอยู่ในช่วงน้อยกว่า 100,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.40 รองลงมามีรายจ่ายจากสวนยางพาราอยู่ระหว่าง 100,000-300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.60

ตารางที่ 18 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 8 จังหวัด

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.แรงงานครัวเรือน										
1.1 แรงงานทั้งหมด										
1 – 2	42	77.78	33	78.57	28	66.67	10	20.41	6	22.22
>2	12	22.22	9	21.43	14	33.33	39	79.59	21	77.78
เฉลี่ย (S.D)	2.33 (0.43)		2.14 (1.34)		1.90 (0.59)		3.30 (0.61)		2.80 (0.48)	
แรงงานทั้งหมด										
ที่มากที่สุด		3.00		4.00		5.00		4.00		4.00
แรงงานทั้งหมด										
ที่น้อยที่สุด		2.00		1.00		1.00		2.00		2.00
1.2 แรงงานในภาคเกษตร										
1 – 2	42	77.78	30	71.43	28	66.67	15	30.61	16	59.26
>2	12	22.22	12	28.57	14	33.33	34	69.39	11	40.74
เฉลี่ย (S.D)	2.33 (0.43)		2.00 (0.11)		1.90 (0.90)		2.40 (0.08)		2.00 (0.56)	
แรงงานในภาคเกษตร										
ที่มากที่สุด		3.00		3.00		5.00		3.00		3.00
แรงงานในภาคเกษตร										
ที่น้อยที่สุด		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.3 แรงงานนอกภาคเกษตร										
1 – 2	38	70.37	26	61.90	22	52.38	15	30.61	17	62.96
>2	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ไม่มี	16	29.63	16	38.10	20	47.62	34	69.39	10	37.04
เฉลี่ย (S.D)	2.20 (0.43)		1.50 (0.63)		0.85 (0.03)		0.90 (0.43)		0.60 (0.03)	
แรงงานนอกภาค เกษตรที่มากที่สุด	2.00		2.00		1.00		1.00		2.00	
แรงงานนอกภาค เกษตรที่น้อยที่สุด	0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	
2.ประเภทแรงงานจ้าง	(n=221)		(n=266)		(n=185)		(n=280)		(n=52)	
แรงงานจ้างประจำ	81	36.65	158	59.40	107	57.84	140	50.00	32	61.54
แรงงานจ้างชั่วคราว	54	24.43	51	19.17	42	22.70	60	21.43	0	0.00
แรงงานต่างด้าว	86	38.91	57	21.43	36	19.46	80	28.57	20	38.46
3.ประเภทแรงงานกรีดยางพารา										
แรงงานจ้างกรีดยาง	36	67.33	36	85.23	33	78.36	40	81.20	21	77.63
แรงงานต่างด้าว	18	33.33	6	14.77	9	21.64	9	18.80	6	22.37
ไม่จ้าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4.จำนวนแรงงานที่รับจ้างกรีดยางนอกครัวเรือน										
1-2	8	14.81	16	38.10	0	0.00	12	24.49	6	22.22
>2	0	0.00	11	26.19	0	0.00	0	0.00	2	7.41
ไม่มี	46	85.16	15	35.71	42	100.00	37	75.51	19	70.37
เฉลี่ย (S.D)	1.22 (0.93)		2.10 (0.45)		0.00 (0.00)		1.11 (0.29)		1.11 (0.29)	
จำนวนแรงงานที่ รับจ้างกรีดยางนอก ครัวเรือนที่มากที่สุด	2.00		3.00		0.00		2.00		3.00	
จำนวนแรงงานที่ รับจ้างกรีดยางนอก ครัวเรือนที่น้อยที่สุด	0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5.จำนวนแรงงานที่รับจ้างทำเกษตรนอกครัวเรือน										
1-2	6	11.11	6	14.29	0	0.00	7	14.29	4	14.81
>2	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ไม่มี	48	88.89	36	85.71	42	100.00	42	85.71	23	85.19
เฉลี่ย (S.D)	1.00 (0.43)		0.80 (0.03)		0.00 (0.00)		1.20 (0.03)		1.20 (0.03)	
จำนวนแรงงานที่ รับจ้างทำเกษตรนอก ครัวเรือนที่มากที่สุด	1.00		1.00		0.00		2.00		2.00	
จำนวนแรงงานที่ รับจ้างทำเกษตรนอก ครัวเรือนที่น้อยที่สุด	0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6.ขนาดพื้นที่ถือครอง										
6.1พื้นที่ถือครองทั้งหมด										
<5	0	0.00	0	0.00	9	21.43	7	14.29	8	29.63
5-25	11	20.37	6	14.29	9	21.43	10	20.41	6	22.22
26-45	35	64.81	28	66.67	24	57.14	26	53.06	13	48.13
>45	8	14.81	8	19.05	0	0.00	6	12.24	0	0.00
เฉลี่ย (S.D)	44.29 (7.62)		38.29 (19.07)		28.50 (7.12)		38.10 (3.19)		38.10 (6.62)	
พื้นที่ถือครองทั้งหมด										
ที่มากที่สุด		50.00		60.00		35.00		60.00		30.00
พื้นที่ถือครองทั้งหมด										
ที่น้อยที่สุด		13.00		10.00		11.00		3.00		3.00

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6.2พื้นที่ทำเกษตรทั้งหมด										
<5	0	0.00	4	9.52	9	21.43	12	24.49	9	33.33
5-15	5	9.26	5	11.90	12	28.57	6	12.24	18	66.67
16-25	16	29.63	5	11.90	14	33.33	0	0.00	0	0.00
>25	33	61.11	28	66.67	7	16.67	31	63.27	0	0.00
เฉลี่ย (S.D)	40.29 (8.12)		36.86 (9.87)		18.70 (2.11)		35.80 (6.12)		14.80 (3.98)	
พื้นที่ทำเกษตรทั้งหมด										
ที่มากที่สุด		50.00		40.00		30.00		60.00		15.00
พื้นที่ทำเกษตรทั้งหมด										
ที่น้อยที่สุด		5.00		2.00		2.00		3.00		3.00

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6.3พื้นที่สวนยางพารา										
<5	0	0.00	0	0.00	11	26.19	9	18.37	11	40.74
5-15	7	12.96	8	19.05	22	52.38	12	24.49	16	59.26
16-25	16	29.63	26	61.90	9	21.43	20	40.82	0	0.00
>25	31	57.41	8	19.05	0	0.00	8	16.33	0	0.00
เฉลี่ย (S.D)	29.86 (4.98)		24.57 (3.78)		6.50 (0.71)		20.70 (6.99)		10.90 (17.02)	
พื้นที่สวนยางพารา ที่มากที่สุด	50.00		40.00		24.00		60.00		10.00	
พื้นที่สวนยางพารา ที่น้อยที่สุด	10.00		10.00		3.00		3.00		3.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7.รายได้										
7.1รายได้ของครัวเรือนทั้งหมด										
<100,000	21	38.89	6	14.29	14	33.33	14	28.57	5	18.52
100,000-300,000	24	44.44	24	57.14	28	66.67	25	51.02	13	48.15
>300,000	9	16.67	12	28.57	0	0.00	10	20.41	9	33.33
เฉลี่ย (S.D)	300,828.57 (1324.65)		301,428.57 (4223.55)		285,100.00 (12320.43)		225,120.24 (2341.03)		351,400.00 (3430.63)	
รายได้ของครัวเรือน ทั้งหมดที่มากที่สุด	400,000.00		300,000.00		300,000.00		503,000.00		420,000.00	
รายได้ของครัวเรือน ทั้งหมดที่น้อยที่สุด	94,000.00		20,000.00		54,000.00		30,000.00		72,000.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7.2รายได้จากการเกษตรทั้งหมด										
<100,000	18	33.33	8	19.05	18	42.86	10	20.41	6	22.22
100,000-300,000	28	51.85	24	57.14	24	57.14	29	59.18	14	51.85
>300,000	8	14.81	10	23.81	0	0.00	10	20.41	7	25.93
เฉลี่ย (S.D)	216,542.86		285,714.29		267,100.00		217,100.36		282,700.00	
	(3421.43)		(8765.03)		(55687.86)		(4388.09)		(46570.83)	
รายได้จากการเกษตร ที่มากที่สุด	350,000.00		300,000.00		280,000.00		500,000.00		360,000.00	
รายได้จากการเกษตร ที่น้อยที่สุด	75,000.00		20,000.00		50,000.00		30,000.00		70,000.00	
7.3รายได้จากสวนยางพารา										
<100,000	33	61.11	12	28.57	20	47.62	12	24.49	7	25.93
100,000-300,000	21	38.89	30	71.43	22	52.38	30	61.22	15	55.56
>300,000	0	0.00	0	0.00	0	0.00	7	14.29	5	18.52
เฉลี่ย (S.D)	139,257.14		251,428.57		253,100.00		191,225.78		213,700.00	
	(9870.83)		(6759.53)		(56490.83)		(32410.43)		(98760.43)	
รายได้จากสวนยางพารา ที่มากที่สุด	240,000.00		240,000.00		270,000.00		500,000.00		300,000.00	
รายได้จากสวนยางพารา ที่น้อยที่สุด	17,100.00		20,000.00		35,000.00		30,000.00		70,000.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8.รายจ่าย										
8.1รายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมด										
<100,000	0	0.00	0	0.00	14	33.33	20	40.82	10	37.04
100,000-300,000	54	100.00	42	100.00	28	66.67	29	59.18	17	62.96
>300,000	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
เฉลี่ย (S.D)	192,500.00		224,714.29		200,320.00		200,320.11		171,260.00	
	(10232.43)		(11280.63)		(87649.43)		(3452.73)		(3651.49)	
รายจ่ายของครัวเรือน ทั้งหมดที่มากที่สุด	250,000.00		250,000.00		280,000.00		300,000.00		300,000.00	
รายจ่ายของครัวเรือน ทั้งหมดที่น้อยที่สุด	144,000.00		20,000.00		50,000.00		52,000.00		37,500.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8.2 รายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมด										
<100,000	41	75.93	36	85.71	42	100.00	19	38.78	27	100.00
100,000-300,000	13	24.07	6	14.29	0	0.00	30	61.22	0	0.00
>300,000	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
เฉลี่ย (S.D)	80,285.71 (13440.23)		45,428.57 (5640.43)		53,600.00 (9860.13)		153,600.78 (94780.43)		31,960.00 (27654.53)	
รายจ่ายจากการเกษตร ทั้งหมดที่มากที่สุด	108,000.00		100,000.00		70,000.00		170,000.00		65,000.00	
รายจ่ายจากการเกษตร ทั้งหมดที่น้อยที่สุด	25,000.00		10,000.00		11,520.00		50,000.00		12,000.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8.3 รายจ่ายจากสวนยางพารา										
<100,000	54	100.00	42	100.00	42	100.00	49	100.00	27	100.00
100,000-300,000	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
>300,000	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
เฉลี่ย (S.D)	42,571.43 (4201.63)		41,857.14 (9870.14)		44,955.00 (2213.03)		84,495.25 (7680.43)		16,960.00 (9870.00)	
รายจ่ายจากสวนยางพารา ที่มากที่สุด	84,000.00		60,000.00		50,000.00		95,000.00		25,000.00	
รายจ่ายจากสวนยางพารา ที่น้อยที่สุด	12,000.00		20,000.00		10,000.00		12,000.00		4,000.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2									
	(n=16)		(n=43)		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.แรงงานครัวเรือน												
1.1 แรงงานทั้งหมด												
1 – 2	3	18.75	15	34.88	9	45.00	32	66.67	29	85.29	207	55.20
>2	13	81.25	28	65.12	11	55.00	16	33.33	5	14.71	168	44.80
เฉลี่ย (S.D)	3.00 (0.43)		2.67 (0.63)		2.40 (0.73)		2.61 (0.93)		1.75 (0.24)		2.49 (0.29)	
แรงงานทั้งหมด												
ที่มากที่สุด		4.00		7.00		8.00		6.00		5.00		8.00
แรงงานทั้งหมด												
ที่น้อยที่สุด		2.00		2.00		2.00		2.00		1.00		1.00
1.2 แรงงานในภาคเกษตร												
1 – 2	11	68.75	21	48.84	12	60.00	32	66.67	16	47.06	223	59.47
>2	5	31.25	22	51.16	8	40.00	16	33.33	18	52.94	152	40.53
เฉลี่ย (S.D)	1.67 (0.04)		0.34 (0.07)		0.04 (0.01)		0.00 (0.00)		1.00 (0.00)		0.91 (0.43)	
แรงงานในภาคเกษตร												
ที่มากที่สุด		3.00		2.00		3.00		6.00		4.00		6.00
แรงงานในภาคเกษตร												
ที่น้อยที่สุด		0.00		1.00		1.00		2.00		2.00		1.00

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2									
	(n=16)		(n=43)		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.3 แรงงานนอกภาคเกษตร												
1 – 2	9	56.25	17	39.53	6	30.00	0	0.00	12	35.29	162	43.20
>2	4	25.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4	1.07
ไม่มี	3	18.75	26	60.47	14	70.00	48	100.00	22	64.71	209	55.73
เฉลี่ย (S.D)	1.67 (0.04)		0.34 (0.07)		0.04 (0.01)		0.00 (0.00)		1.00 (0.00)		0.91 (0.43)	
แรงงานนอกภาค												
เกษตรที่มากที่สุด	3.00		2.00		1.00		0.00		2.00		3.00	
แรงงานนอกภาค												
เกษตรที่น้อยที่สุด	0.00		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	
2.ประเภทแรงงานจ้าง												
	(n=39)		(n=146)		(n=79)		(n=48)		(n=34)		(n=1350)	
แรงงานจ้างประจำ	0	0.00	52	35.62	50	63.29	0	0.00	0	0.00	620	45.93
แรงงานจ้างชั่วคราว	25	64.10	42	28.77	29	36.71	48	100.00	34	100.00	385	28.52
แรงงานต่างด้าว	14	35.90	52	35.62	0	0.00	0	0.00	0	0.00	345	25.55
3.ประเภทแรงงานกรีดยางพารา												
แรงงานจ้างกรีด	11	71.43	37	85.20	20	100.00	0	0.00	0	0.00	234	62.40
แรงงานต่างด้าว	5	28.57	6	14.80	0	0.00	0	0.00	0	0.00	59	15.73
ไม่จ้าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	48	100.00	34	100.00	82	21.87

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2									
	(n=16)		(n=43)		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4.จำนวนแรงงานที่รับจ้างกรีดยางนอกครัวเรือน												
1-2	5	31.25	7	16.28	2	10.00	0	0.00	0	0.00	56	14.93
>2	0	0.00	4	9.30	0	0.00	0	0.00	0	0.00	17	4.53
ไม่มี	11	68.75	32	74.42	18	90.00	48	100.00	34	100.00	302	80.53
เฉลี่ย (S.D)	1.20 (0.30)		1.11 (0.29)		1.46 (0.93)		0.00 (0.00)		0.00 (0.00)		0.93 (0.98)	
จำนวนแรงงานที่ รับจ้างกรีดยางนอก ครัวเรือนที่มากที่สุด	2.00		3.00		2.00		0.00		0.00		3.00	
จำนวนแรงงานที่ รับจ้างกรีดยางนอก ครัวเรือนที่น้อยที่สุด	0.00		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5.จำนวนแรงงานที่รับจ้างทำเกษตรนอกครัวเรือน												
1-2	3	18.75	13	30.23	0	0.00	0	0.00	0	0.00	39	10.40
>2	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ไม่มี	13	81.25	30	69.77	20	100.00	48	100.00	34	100.00	336	89.60
เฉลี่ย (S.D)	1.34 (0.93)		1.35 (0.56)		0.00 (0.00)		0.00 (0.00)		0.00 (0.00)		0.69 (0.67)	
จำนวนแรงงานที่ รับจ้างทำเกษตรนอก ครัวเรือนที่มากที่สุด	2.00		2.00		0.00		0.00		0.00		2.00	
จำนวนแรงงานที่ รับจ้างทำเกษตรนอก ครัวเรือนที่น้อยที่สุด	0.00		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6.ขนาดพื้นที่ถือครอง												
6.1พื้นที่ถือครองทั้งหมด												
<5	0	0.00	0	0.00	8	40.00	6	12.50	9	26.47	47	12.53
5-25	4	25.00	16	37.21	12	60.00	19	39.58	7	20.59	100	26.67
26-45	10	62.50	20	46.51	0	0.00	23	47.92	18	52.94	197	52.53
>45	2	12.50	7	16.28	0	0.00	0	0.00	0	0.00	31	8.27
เฉลี่ย (S.D)	42.71 (17.43)		25.44 (9.76)		20.00 (8.21)		33.83 (11.29)		30.00 (2.79)		33.93 (4.73)	
พื้นที่ถือครองทั้งหมด												
ที่มากที่สุด	100.00		55.00		20.00		35.00		37.00		100.00	
พื้นที่ถือครองทั้งหมด												
ที่น้อยที่สุด	8.00		15.00		1.00		2.00		3.00		1.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2									
	(n=16)		(n=43)		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6.2พื้นที่ทำเกษตรทั้งหมด												
<5	3	18.75	0	0.00	10	50.00	2	4.17	3	8.82	52	13.87
5-15	3	18.75	27	62.79	7	35.00	6	12.50	11	32.35	100	26.67
16-25	0	0.00	5	11.63	3	15.00	21	43.75	3	8.82	67	17.87
>25	10	62.50	11	25.58	0	0.00	19	39.58	17	50.00	156	42.60
เฉลี่ย (S.D)	37.14 (9.27)		23.00 (4.05)		16.70 (2.43)		33.83 (4.99)		30.00 (22.12)		28.71 (17.81)	
พื้นที่ทำเกษตรทั้งหมด												
ที่มากที่สุด		50.00		40.00		20.00		35.00		37.00		60.00
พื้นที่ทำเกษตรทั้งหมด												
ที่น้อยที่สุด		2.00		5.00		1.00		2.00		1.00		1.00
6.3พื้นที่สวนยางพารา												
<5	0	0.00	0	0.00	3	15.00	6	12.50	10	29.41	50	13.33
5-15	3	18.75	15	34.88	13	65.00	6	12.50	8	23.53	110	29.33
16-25	9	56.25	20	46.51	4	20.00	21	43.75	16	47.06	141	37.60
>25	4	25.00	8	18.60	0	0.00	15	31.25	0	0.00	74	19.73
เฉลี่ย (S.D)	28.43 (7.28)		17.89 (2.11)		13.80 (9.07)		25.50 (4.43)		24.00 (4.00)		20.22 (4.86)	
พื้นที่สวนยางพารา												
ที่มากที่สุด		50.00		40.00		20.00		35.00		25.00		60.00
พื้นที่สวนยางพารา												
ที่น้อยที่สุด		8.00		15.00		1.00		2.00		3.00		1.00

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7.รายได้												
7.1รายได้ของครัวเรือนทั้งหมด												
<100,000	4	25.00	0	0.00	0	0.00	14	29.17	4	11.76	82	21.87
100,000-300,000	5	31.25	43	100.00	16	80.00	34	70.83	19	55.88	231	61.60
>300,000	7	43.75	0	0.00	4	20.00	0	0.00	11	32.35	62	16.53
เฉลี่ย (S.D)	448,363.00		171,357.14		124,000.00		293,803.00		170,560.00		267,196.04	
	(33420.33)		(23111.44)		(5643.43)		(34220.56)		(33240.88)		(77657.43)	
รายได้ของครัวเรือน												
ทั้งหมดที่มากที่สุด	1,237,500.00		300,000.00		540,000.00		300,000.00		280,000.00		1,237,500.00	
รายได้ของครัวเรือน												
ทั้งหมดที่น้อยที่สุด	30,000.00		120,000.00		120,000.00		84,000.00		75,000.00		20,000.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2									
	(n=16)		(n=43)		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7.2 รายได้จากการเกษตรทั้งหมด												
<100,000	3	18.75	7	16.28	8	40.00	18	37.50	21	61.76	117	31.20
100,000-300,000	6	37.50	36	83.72	12	60.00	30	62.50	13	38.24	216	57.60
>300,000	7	43.75	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	42	11.20
เฉลี่ย (S.D)	421,488.75 (8765.43)		128,500.22 (23410.85)		96,300.00 (76530.23)		135,920.25 (86432.43)		78,200.00 (1230.53)		289,892.37 (4650.83)	
รายได้จากการเกษตร ที่มากที่สุด	870,000.00		240,000.00		144,000.00		240,000.00		100,000.00		870,000.00	
รายได้จากการเกษตร ที่น้อยที่สุด	30,000.00		80,000.00		27,000.00		24,000.00		30,000.00		20,000.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2									
	(n=16)		(n=43)		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7.3 รายได้จากสวนยางพารา												
<100,000	4	25.00	14	32.56	11	55.00	29	60.42	23	67.65	165	44.00
100,000-300,000	4	25.00	29	67.44	9	45.00	19	39.58	11	32.35	190	50.67
>300,000	8	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	20	5.33
เฉลี่ย (S.D)	419,613.75 (4243.89)		112,310.11 (12120.78)		96,300.00 (98640.23)		83,410.00 (55644.43)		54,560.00 (98550.43)		181,490.52 (8766.43)	
รายได้จากสวนยางพารา ที่มากที่สุด	870,000.00		240,000.00		144,000.00		200,000.00		100,000.00		870,000.00	
รายได้จากสวนยางพารา ที่น้อยที่สุด	30,000.00		70,000.00		27,000.00		20,000.00		30,000.00		17,100.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2									
	(n=16)		(n=43)		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8.รายจ่าย												
8.1รายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมด												
<100,000	3	18.75	0	0.00	0	0.00	29	60.42	28	82.35	104	27.73
100,000-300,000	3	18.75	43	100.00	13	65.00	19	39.58	6	17.65	254	67.73
>300,000	10	62.50	0	0.00	7	35.00	0	0.00	0	0.00	17	4.53
เฉลี่ย (S.D)	365,009.50 (98760.83)		181,771.43 (2081.43)		103,118.00 (29845.03)		160,658.00 (9411.73)		78,560.00 (24312.83)		187,823.13 (23123.42)	
รายจ่ายของครัวเรือน ทั้งหมดที่มากที่สุด	820,000.00		240,000.00		500,000.00		200,000.00		107,000.00		107,000.00	
รายจ่ายของครัวเรือน ทั้งหมดที่น้อยที่สุด	80,000.00		144,000.00		100,000.00		25,000.00		65,000.00		20,000.00	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2									
	(n=16)		(n=43)		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8.2 รายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมด												
<100,000	5	31.25	30	69.77	20	100.00	36	75.00	34	100.00	290	77.33
100,000-300,000	8	50.00	13	30.23	0	0.00	12	25.00	0	0.00	82	21.87
>300,000	3	18.75	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3	0.80
เฉลี่ย (S.D)	179,534.50		98,142.28		8,218.00		32,204.00		18,000.00		70,097.38	
	(3876.23)		(56739.49)		(7643.23)		(8546.53)		(3012.29)		(1165.80)	
รายจ่ายจากการเกษตร												
ทั้งหมดที่มากที่สุด	700,000.00		100,000.00		10,000.00		130,000.00		50,000.00		700,000.00	
รายจ่ายจากการเกษตร												
ทั้งหมดที่น้อยที่สุด	16,000.00		10,000.00		5,400.00		18,000.00		20,000.00		5,400.00	
8.3 รายจ่ายจากสวนยางพารา												
<100,000	7	43.75	43	100.00	20	100.00	36	75.00	34	100.00	354	94.40
100,000-300,000	9	56.25	0	0.00	0	0.00	12	25.00	0	0.00	21	5.60
>300,000	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
เฉลี่ย (S.D)	179,534.50		14,914.29		8,218.00		32,204.00		15,500.00		48,120.96	
	(9880.00)		(1400.43)		(790.93)		(3200.43)		(1230.73)		(9860.00)	
รายจ่ายจากสวนยางพารา												
ที่มากที่สุด	200,000.00		50,000.00		10,000.00		130,000.00		20,000.00		200,000.00	
รายจ่ายจากสวนยางพารา												
ที่น้อยที่สุด	120,000.00		5,000.00		5,400.00		18,000.00		7,000.00		4,000.00	

2. สภาพทางสังคมของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพารา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอายุ เพศ ประสบการณ์การศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง ประสบการณ์ในการทำการเกษตร และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 19)

2.1 อายุ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.67 มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 46.60 ปี และอายุมากที่สุดคือ 75 ปี ส่วนอายุน้อยที่สุดอยู่ที่ 17 ปี เมื่อพิจารณาพบว่า เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต2 พัทลุง และยะลา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.89, 35.71, 46.94, 33.33 และ 41.18 ตามลำดับ มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 47.57, 42.29, 48.20, 46.10 และ 52.60 ปี ตามลำดับ และเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเขต1 สงขลาเขต2 และนราธิวาสมีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.24, 39.53 และ 40.00 ตามลำดับ มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 43.50, 42.10 และ 45.60 ปี ตามลำดับ ในขณะที่เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดสงขลาเขต1 และปัตตานี มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.50 และ 41.67 ตามลำดับ มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 46.14 และ 51.85 ปี ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ากลุ่มเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุเฉลี่ยใกล้เคียงกันทั้งหมด

2.2 เพศ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.00 โดยแยกเป็น เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต1 นครศรีธรรมราชเขต2 พัทลุง สงขลาเขต1 สงขลาเขต2 ปัตตานี และยะลา ที่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 61.90, 59.52, 61.22, 62.96, 62.50, 60.47, 83.33 และ 61.76 ตามลำดับ

2.3 ประสบการณ์การศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา รองลงมาได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ระดับปวช./ปวส. และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 48.00, 29.60, 17.60 และ 4.80 ตามลำดับ โดยพบว่าเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเขต1 นครศรีธรรมราชเขต2 สงขลาเขต1 สงขลาเขต2 นราธิวาส และปัตตานี ที่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 73.81, 53.06, 50.00, 67.44, 80.00 และ 62.50 ตามลำดับ

2.4 อาชีพหลัก

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 8 จังหวัดเกือบทั้งหมดมีอาชีพหลักคือ การทำสวนยางพารา คิดเป็นร้อยละ 91.73 โดยกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต1 นครศรีธรรมราชเขต2 สงขลา2 และยะลาเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเป็นหลักทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดพัทลุง สงขลาเขต1 นราธิวาส และปัตตานีที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 81.48, 81.25, 80.00 และ 60.42 ตามลำดับ ส่วนอาชีพหลักประเภทอื่นนั้น กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัด

สงขลาเขต1 นราธิวาส และปัตตานี ร้อยละ 18.75, 20.00 และ20.83 ประกอบอาชีพรับราชการ และ ร้อยละ18.75ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดปัตตานีประกอบอาชีพรับจ้าง ส่วนอีก ร้อยละ 18.52 ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดพัทลุงประกอบอาชีพอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 8 จังหวัด จะยึดอาชีพ การทำสวนยางพาราเป็นหลัก

2.5 อาชีพรอง

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีการ ประกอบอาชีพอื่นเป็นอาชีพรองเลย คิดเป็นร้อยละ 49.33 โดยกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ใน จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต1 เป็นกลุ่มเดียวที่ไม่มีการประกอบอาชีพอื่นเป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ในขณะที่อาชีพรองประเภทอื่นมีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน คืออาชีพทำสวนยางพารา รับจ้าง ค้าขาย ทำสวนอื่นๆ (สวนปาล์ม สวนผัก ฯ) ทำไร่ และทำนา คิดเป็นร้อยละ 8.27, 8.53, 10.40, 10.13, 6.93 และ6.40 ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ใน จังหวัดพัทลุง สงขลาเขต1 นราธิวาส และปัตตานี ร้อยละ18.52, 18.75, 20.00 และ39.58 ตามลำดับ ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเป็นอาชีพรอง กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดปัตตานี และยะลา ร้อยละ 37.50 และ41.18 ตามลำดับ ประกอบอาชีพรับจ้าง กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้ สัมภาษณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเขต2 ปัตตานี และยะลา ร้อยละ 16.33, 22.29 และ58.82 ตามลำดับ ประกอบอาชีพค้าขาย กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราชเขต2 และนราธิวาส ร้อยละ 18.52, 44.89 และ30.00 ตามลำดับ ประกอบอาชีพทำ สวนอื่นๆ (สวนปาล์ม สวนผัก ฯ) กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร และสุราษฎร์ ธานี ร้อยละ 16.67 และ40.48 ตามลำดับ ประกอบอาชีพทำไร่ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเขต2 และสงขลาเขต2 ร้อยละ 14.19 และ39.53 ตามลำดับ ประกอบ อาชีพทำนา จะเห็นได้ว่าถึงแม้กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ไม่มีอาชีพรอง แต่ก็ยังมี กลุ่มเกษตรกรบางส่วนที่ยังมีการเลือกประกอบอาชีพอื่นควบคู่กับการทำสวนยางพาราด้วย

2.6 ประสบการณ์ในการทำเกษตร

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีประสบการณ์ในการทำเกษตรอยู่ ระหว่าง 11-20 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.47 รองลงมามีประสบการณ์ในการทำเกษตรอยู่ ระหว่าง 21-30 ปี น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี และมากกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.20, 16.53 และ 4.80 ตามลำดับ โดยมีประสบการณ์การทำเกษตรเฉลี่ย 19.16 ปี เมื่อแยกพิจารณาประสบการณ์ใน การทำเกษตรแต่ละกลุ่มพบว่า คราวเรือนกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุ ราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต1 นครศรีธรรมราชเขต2 สงขลาเขต1 นราธิวาส และปัตตานี มี ประสบการณ์ในการทำเกษตรอยู่ระหว่าง 11-20 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.15, 80.95, 52.38, 44.90, 56.25, 60.00 และ50.00 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย คือ 20.14, 15.57, 18.70, 19.40, 19.14, 17.40 และ22.15 ตามลำดับ จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีประสบการณ์ในการทำ เกษตรที่ค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นผลดีต่อการทำสวนยางพารา

2.7 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนอยู่ในช่วง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 58.13 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนอยู่ในช่วง มากกว่า 4 คน และ 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.27 และ 13.60 ตามลำดับ โดยมีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเฉลี่ย 4.00 คน เมื่อแยกพิจารณาจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนแต่ละกลุ่มพบว่า ครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต 1 นครศรีธรรมราชเขต 2 พัทลุง สงขลาเขต 1 ปัตตานี และยะลา มีสมาชิกอยู่ในช่วง 3-4 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.07, 64.29, 57.14, 61.22, 55.55, 75.00, 47.92 และ 76.48 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน คือ 3.86, 4.10, 5.00, 4.80, 4.60, 3.86, 3.20 และ 3.60 ตามลำดับ โดยครอบครัวของเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวประกอบด้วย พ่อแม่ และลูก

ตารางที่ 19 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 8 จังหวัด

ลักษณะทางสังคม	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.อายุ (ปี)										
≤ 30	6	11.11	5	16.67	5	11.90	0	0.00	2	11.11
31 – 40	18	33.33	13	26.20	19	45.24	11	22.45	3	11.11
41 – 50	21	38.89	15	35.71	11	26.20	23	46.94	10	33.33
51 – 60	9	16.67	5	11.90	4	9.52	15	30.61	8	29.63
>60	0	0.00	4	9.52	3	7.14	0	0.00	4	14.82
เฉลี่ย (S.D)	47.57 (3.43)		42.29 (2.54)		43.50 (7.90)		48.20 (4.83)		46.10 (6.03)	
อายุมากที่สุด	60.00		62.00		62.00		58.00		61.00	
อายุน้อยที่สุด	27.00		17.00		28.00		32.00		30.00	
2.เพศ										
ชาย	22	40.74	26	61.90	25	59.52	30	61.22	17	62.96
หญิง	32	59.26	16	38.10	17	40.48	19	38.78	10	37.04
3.การศึกษา										
ประถมศึกษา	16	29.63	15	35.71	31	73.81	26	53.06	9	33.33
มัธยมศึกษา	21	38.89	22	52.39	0	0.00	14	28.57	14	51.86
ปวช/ปวส	9	16.67	5	11.90	11	26.19	9	18.37	0	0.00
ปริญญาตรี	8	14.81	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4	14.81

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลักษณะทางสังคม	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4.อาชีพหลัก										
สวนยางพารา	54	100.00	42	100.00	42	100.00	49	100.00	22	81.48
รับราชการ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รับจ้าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5	18.52
5.อาชีพรอง										
ไม่มี	35	64.81	25	59.52	42	100.00	12	24.49	22	81.48
สวนยางพารา	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5	18.52
รับจ้าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ค้าขาย	0	0.00	0	0.00	0	0.00	8	16.33	0	0.00
สวนอื่นๆ	10	18.52	0	0.00	0	0.00	22	44.89	0	0.00
ทำไร่	9	16.67	17	40.48	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ทำนา	0	0.00	0	0.00	0	0.00	7	14.29	0	0.00

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลักษณะทางสังคม	ชุมพร		สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช เขต1		นครศรีธรรมราช เขต2		พัทลุง	
	(n=54)		(n=42)		(n=42)		(n=49)		(n=27)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6.ประสบการณ์การทำเกษตร										
≤ 10	16	29.63	8	19.05	8	19.05	11	22.45	5	18.52
11 – 20	26	48.15	34	80.95	22	52.38	22	44.90	0	0.00
21 – 30	12	22.22	0	0.00	12	28.57	16	32.65	13	48.15
>30	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	9	33.33
เฉลี่ย (S.D)	20.14 (2.48)		15.57 (0.43)		18.70 (3.13)		19.40 (2.13)		20.90 (1.53)	
ประสบการณ์การทำเกษตร มากที่สุด	25.00		20.00		28.00		30.00		35.00	
ประสบการณ์การทำเกษตร น้อยที่สุด	6.00		3.00		10.00		1.00		7.00	
7.จำนวนสมาชิกในครัวเรือน										
1 – 2	0	0.00	0	0.00	0	0.00	6	12.24	5	18.52
3 – 4	40	74.07	27	64.29	24	57.14	30	61.22	15	55.55
>4	14	25.93	15	35.71	18	42.86	13	26.54	7	25.93
เฉลี่ย (S.D)	3.86 (0.43)		4.10 (0.83)		5.00 (0.14)		4.80 (0.93)		4.60 (0.73)	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มากที่สุด	6.00		6.00		5.00		4.00		4.00	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน น้อยที่สุด	3.00		4.00		3.00		2.00		2.00	

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลักษณะทางสังคม	สงขลา เขต 1 (n=16)		สงขลา เขต 2 (n=43)		นราธิวาส (n=20)		ปัตตานี (n=48)		ยะลา (n=34)		รวม (n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	1.อายุ (ปี)											
≤ 30	0	0.00	3	6.98	0	0.00	4	8.33	0	0.00	25	6.66
31 – 40	4	25.00	17	39.53	8	40.00	9	18.75	4	11.76	106	28.27
41 – 50	4	25.00	10	23.26	7	35.00	15	31.25	14	41.18	130	34.67
51 – 60	6	37.50	8	18.60	3	15.00	20	41.67	10	29.41	88	23.47
>60	2	12.50	5	11.63	2	10.00	0	0.00	6	17.65	26	6.93
เฉลี่ย (S.D)	46.14 (5.14)		42.10 (2.43)		45.60 (9.04)		51.85 (7.93)		52.60 (4.03)		46.60 (3.53)	
อายุมากที่สุด	65.00		75.00		62.00		59.00		66.00		75.00	
อายุน้อยที่สุด	32.00		29.00		30.00		28.00		31.00		17.00	
2.เพศ												
ชาย	10	62.50	26	60.47	8	40.00	40	83.33	21	61.76	225	60.00
หญิง	6	37.50	17	39.53	12	60.00	8	16.67	13	38.24	150	40.00
3.การศึกษา												
ประถมศึกษา	8	50.00	29	67.44	16	80.00	30	62.50	0	0.00	180	48.00
มัธยมศึกษา	4	25.00	0	0.00	0	0.00	9	18.75	27	79.41	111	29.60
ปวช/ปวส	2	12.50	14	32.56	0	0.00	9	18.75	7	20.59	66	17.60
ปริญญาตรี	2	12.50	0	0.00	4	20.00	0	0.00	0	0.00	18	4.80

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลักษณะทางสังคม	สงขลา		สงขลา		นราธิวาส		ปัตตานี		ยะลา		รวม	
	เขต 1		เขต 2		(n=20)		(n=48)		(n=34)		(n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4.อาชีพหลัก												
สวนยางพารา	13	81.25	43	100.00	16	80.00	29	60.42	34	100.00	344	91.73
รับราชการ	3	18.75	0	0.00	4	20.00	10	20.83	0	0.00	17	4.53
รับจ้าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	9	18.75	0	0.00	9	2.40
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5	1.33
5.อาชีพรอง												
ไม่มี	13	81.25	26	60.47	10	50.00	0	0.00	0	0.00	185	49.33
สวนยางพารา	3	18.75	0	0.00	4	20.00	19	39.58	0	0.00	31	8.27
รับจ้าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	18	37.50	14	41.18	32	8.53
ค้าขาย	0	0.00	0	0.00	0	0.00	11	22.92	20	58.82	39	10.40
สวนอื่นๆ	0	0.00	0	0.00	6	30.00	0	0.00	0	0.00	38	10.13
ทำไร่	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	26	6.93
ทำนา	0	0.00	17	39.53	0	0.00	0	0.00	0	0.00	24	6.40

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลักษณะทางสังคม	สงขลา เขต 1 (n=16)		สงขลา เขต 2 (n=43)		นราธิวาส (n=20)		ปัตตานี (n=48)		ยะลา (n=34)		รวม (n=375)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	6.ประสบการณ์การทำเกษตร											
≤ 10	2	12.50	0	0.00	0	0.00	8	16.67	4	11.76	62	16.53
11 – 20	9	56.25	19	44.19	12	60.00	24	50.00	10	29.42	178	47.47
21 – 30	4	25.00	24	55.81	0	0.00	16	33.33	20	58.82	117	31.20
>30	1	6.25	0	0.00	8	40.00	0	0.00	0	0.00	18	4.80
เฉลี่ย (S.D)	19.14 (3.93)		15.67 (1.43)		17.40 (4.43)		22.15 (1.53)		22.50 (9.03)		19.16 (2.93)	
ประสบการณ์การทำเกษตร												
มากที่สุด	50.00		30.00		50.00		28.00		30.00		50.00	
ประสบการณ์การทำเกษตร												
น้อยที่สุด	10.00		11.00		12.00		2.00		3.00		1.00	
7.จำนวนสมาชิกในครัวเรือน												
1 – 2	4	25.00	7	16.28	9	45.00	16	33.33	4	11.76	51	13.60
3 – 4	12	75.00	13	30.23	8	40.00	23	47.92	26	76.48	218	58.13
>4	0	0.00	23	53.49	3	15.00	9	18.75	4	11.76	106	28.27
เฉลี่ย (S.D)	3.86 (0.53)		4.44 (1.03)		2.50 (0.73)		3.20 (0.93)		3.60 (0.47)		4.00 (0.89)	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน												
มากที่สุด	4.00		7.00		8.00		6.00		5.00		8.00	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน												
น้อยที่สุด	2.00		2.00		2.00		2.00		2.00		2.00	

3. การผลิตยางพาราของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตยางพาราของเกษตรกรแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 กิจกรรมการปลูกยางพารา (0-1 ปี) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ปลูกยาง พันธุ์ยาง วัสดุปลูก ระยะปลูก จำนวนต้นต่อไร่ ชนิดของดิน และลักษณะพื้นที่สวนยางพารา ช่วงที่ 2 กิจกรรมการจัดการสวนยางพารา (2-เปิดกรีต ณ ปัจจุบัน) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการปุ๋ย การจัดการโรค และแมลงศัตรู และการจัดการวัชพืช ช่วงที่ 3 กิจกรรมการกรีตยางพาราเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับอายุยางเมื่อเปิดกรีต อายุต้นยางพาราในปัจจุบัน ระบบกรีต จำนวนวันเฉลี่ยที่สามารถกรีตได้ใน 1 เดือน และเปอร์เซ็นต์ของจำนวนต้นยางที่เปิดกรีตที่ได้ขนาดตามกรมวิชาการกำหนด ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 20)

ช่วงที่ 1 กิจกรรมการปลูกยางพารา (0-1 ปี)

3.1 พื้นที่ปลูกยางที่ได้รับการสงเคราะห์

พื้นที่ปลูกยางที่ได้รับการสงเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 8 จังหวัด มีพื้นที่เฉลี่ย 11.31 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกยางที่ได้รับการสงเคราะห์เฉลี่ยมากที่สุดอยู่ที่จังหวัดชุมพรคือ 16 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางที่ได้รับการสงเคราะห์เฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในจังหวัดสงขลาเขต 2 คือ 5 ไร่

3.2 พันธุ์ยาง

พันธุ์ยางที่กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ใช้ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง และสามารถหาซื้อต้นพันธุ์ได้ง่าย รองลงมาเป็นยางพาราพันธุ์ RRIT251

3.3 วัสดุปลูก

วัสดุปลูกที่เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เลือกใช้ยางชำถุงเป็นวัสดุปลูก จากเหตุผลที่ว่าการใช้ยาชำถุงมีความสะดวกในการจัดซื้อ และช่วยลดระยะเวลาและขั้นตอนในการดูแลต้นยางอ่อนลง นอกจากนี้ก็ยังมีเกษตรกรบางส่วนที่เลือกใช้ต้นติดตาเขียว และต้นกล้าปลูกด้วยเมล็ดเป็นวัสดุปลูก

3.4 ระยะปลูก

ระยะปลูกของยางพาราจะมีความแตกต่างกันของสวนแต่ละพื้นที่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะใช้ระยะปลูกอยู่ที่ 7x3 เมตร ซึ่งเกษตรกรคิดว่าเป็นระยะปลูกที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของต้นยางพารามากที่สุด

3.5 จำนวนต้นต่อไร่

สวนยางพาราของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์มีต้นยางพาราเฉลี่ย 74.35 ต้นต่อไร่ ซึ่งโดยปกติจำนวนต้นต่อไร่ของยางพาราจะอยู่ที่ประมาณ 70-80 ต้น ขึ้นอยู่กับระยะปลูกที่ใช้แต่ละสวน

3.6 ชนิดของดิน

ลักษณะดินในพื้นที่สวนยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นดินร่วน และมีสวนของเกษตรกรบางส่วนที่มีลักษณะเป็นดินร่วนปนเหนียว และดินเหนียว ตามลักษณะของสวนยางในแต่ละพื้นที่

3.7 ลักษณะพื้นที่สวนยางพารา

ลักษณะพื้นที่สวนยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ราบน้ำท่วมไม่ถึง คิดเป็นร้อยละ 50.80 รองลงมาเป็นสวนยางพาราที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ดอนหรือที่ราบสูง ที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง และที่ลาดชันหรือที่ภูเขา ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 24.67, 14.84 และ 9.69 ตามลำดับ

ช่วงที่ 2 กิจกรรมการจัดการสวนยางพารา (2 ปี-เปิดกรีต ณ ปัจจุบัน)

3.8 การจัดการปุ๋ย

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 8 จังหวัด เลือกใช้ปุ๋ยเคมีโดยส่วนใหญ่เลือกใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-8-20 และ 15-15-15 เนื่องจากสามารถหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาด ปริมาณการใส่ปุ๋ยเฉลี่ยอยู่ที่ 53 กิโลกรัมต่อไร่ และความถี่ในการใส่ปุ๋ยเฉลี่ย 1.95 ครั้งต่อปี ซึ่งเกษตรกรให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าปัจจุบันการใส่ปุ๋ยไม่ได้ทำแบบสม่ำเสมอเหมือนก่อน บางช่วงก็จะใส่ปุ๋ยแบบปีเว้นปีขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจในช่วงนั้น

3.9 การจัดการโรคและแมลงศัตรู

โรคนางพาราในสวนยางพาราของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่พบมี 2 โรค ได้แก่ โรคใบร่วง ซึ่งจะพบมากในช่วงฤดูฝน ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ก็ไม่ได้มีการแก้ไขปัญหาก็จะเลือกการปล่อยทิ้งไว้ มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ใช้สารเคมี และน้ำหมักชีวภาพในการกำจัดโรค ซึ่งความถี่ในการจัดการประมาณ 2 ครั้งต่อปี ส่วนอีกโรคที่พบมากคือ โรคเปลือกแห้ง ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดการบำรุง และการกรีตที่ไม่ถูกต้อง และกรีตถี่เกินไป ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะเลือกวิธีการปล่อยทิ้งต้นยางที่เป็นโรคและรอโคนทิ้ง ส่วนแมลงศัตรูที่พบมากคือ ปลวก จะพบอยู่ตามโคนต้นและหน้ากรีต ซึ่งเกษตรกรเลือกที่จะจัดการโดยการหมั่นทำลายรังปลวกสม่ำเสมอ

3.10 การจัดการวัชพืช

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 8 จังหวัด ประสบกับปัญหาวัชพืชในสวนยางพาราทั้งสิ้น โดยส่วนใหญ่เลือกจัดการกับวัชพืชด้วยวิธีกลคือ การถาก และการถอนด้วยมือ บริเวณรอบโคนต้น การตัดด้วยเครื่องตัดหญ้าและใช้สารเคมีร่วมด้วย บริเวณระหว่างร่องยาง มีความถี่ในการจัดการวัชพืชประมาณ 2 ครั้งต่อปี และปริมาณสารเคมีที่ใช้ประมาณ 0.5 ลิตรต่อไร่ โดยเกษตรกรจะทำการกำจัดวัชพืชในช่วงก่อนการเก็บเกี่ยว (ยางอายุ 2-6 ปี) จะทำการถอนหรือถากบริเวณรอบโคนต้นก่อนการใส่ปุ๋ย และช่วงเปิดกรีตยาง (ยางอายุ 7 ปีขึ้นไป) จะทำการกำจัดวัชพืชบริเวณร่องยางโดยการตัดด้วยเครื่องตัดหญ้า หรือฉีดพ่นด้วยสารเคมี

3.11 อายุยางเมื่อเปิดกรีต

สวนยางพาราของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เปิดกรีตเมื่อยางพารามีอายุเฉลี่ย 7 ปี ซึ่งตรงกับที่กรมวิชาการเกษตรให้คำแนะนำ

3.12 อายุต้นยางพาราในปัจจุบัน

ต้นยางพาราของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ ณ ปัจจุบันที่ทำการสัมภาษณ์มีอายุเฉลี่ย 14.48 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ยังสามารถกรีต และให้น้ำยางได้ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะเริ่มโค่นต้นยางเมื่อต้นยางมีอายุประมาณ 20 ปี ขึ้นไป หรือเมื่อหน้ายางเป็นตะปุ่มตะป่ำ (ยางหน้าตาย) จนไม่สามารถกรีตได้

3.13 ระบบกรีต

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ใช้ระบบกรีต 3 แบบ ได้แก่ 1/2S d/3 (การกรีตครั้งละต้น 1 วัน เว้น 2 วัน) เป็นระบบกรีตที่กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรนิยมใช้มากที่สุด 1/2S d/2 (การกรีตครั้งละต้น 1 วัน เว้น 1 วัน) และ 1/2S d/4 (การกรีตครั้งละต้น 1 วัน เว้น 3 วัน) ซึ่งระบบกรีตที่ใช้นี้เกษตรกรให้ความเห็นว่า เป็นการกรีตที่ไม่ถี่เกินไป ช่วยรักษาให้ต้นยางพารามีอายุการให้ผลผลิตที่นานขึ้น

3.14 จำนวนวันเฉลี่ยที่สามารถกรีตได้ใน 1 เดือน

จำนวนวันกรีตยางพาราใน 1 เดือน เฉลี่ยอยู่ที่ 19.42 วัน หรือประมาณ 15-20 วัน ทั้งนี้จำนวนวันกรีตจะขึ้นอยู่กับระบบกรีตที่เกษตรกรใช้ และปริมาณฝน เนื่องจากภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีฝนตกค่อนข้างมาก ทำให้จำนวนวันกรีตลดลง

3.15 เปอเซ็นต์ของจำนวนต้นยางที่เปิดกรีตที่ได้ขนาดตามกรมวิชาการกำหนด

จำนวนต้นยางเปิดกรีตที่ได้ขนาดตามที่กรมวิชาการกำหนดอยู่ที่ร้อยละ 85.54 เนื่องจากเกษตรกรคิดว่าการเปิดกรีตต้นยางที่มีขนาดเหมาะสมจะทำให้ได้น้ำยางในปริมาณมาก และต้นยางพาราจะสามารถให้ผลผลิตได้นานขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะรอให้ต้นยางพารามีขนาดที่เหมาะสมก่อน

ตารางที่ 20 ระบบการผลิต และการจัดการสวนยางพาราในพื้นที่ 8 จังหวัด ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย

n = 375 ราย

รายการ	หน่วย	จังหวัด				
		ชุมพร (54)	สุราษฎร์ธานี (42)	นครศรีธรรมราชเขต1 (42)	นครศรีธรรมราชเขต2 (49)	พัทลุง (27)
กิจกรรมการปลูกยาง 0-1 ปี						
1. พื้นที่ปลูกยางที่ได้รับการสงเคราะห์	ไร่	16.00	13.00	7.25	11.70	9.72
2. ชื่อพันธุ์ยาง	พันธุ์	RRIM 600	RRIM 600	RRIM 600 RRIT 251	RRIM 600	RRIM600 RRIT251
3. วัสดุปลูก (ให้ตอบ 1ยางชำถุง 2ต้นติดตาเขียว 3ต้นกล้าปลูกด้วยเมล็ดและติดตาใน แปลง)	ชนิดวัสดุ ปลูก	ยางชำถุง ต้นติดตาเขียว	ยางชำถุง	ยางชำถุง	ยางชำถุง ต้นติดตาเขียว ต้นกล้าปลูกด้วยเมล็ด	ยางชำถุง
4. ระยะปลูกที่ใช้	เมตรxเมตร	7x3	7x3	7x3	7x3	7x3
5. จำนวนต้นต่อไร่	ต้น/ไร่	76.20	70.00	76.70	72.60	75.20
6. ชนิดของดิน (ให้ตอบ 1ดินร่วน 2ดินเหนียว 3ดิน ทราย 4ดินลูกรัง)	ชนิดดิน	ดินร่วน	ดินร่วน	ดินร่วน	ดินร่วน	ดินร่วน
7. ลักษณะพื้นที่สวนยางพารา	ร้อยละ					
1 ที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง		30.00	20.00	50.00	0.00	10.00
2 ที่ราบน้ำท่วมไม่ขัง		30.00	40.00	20.00	75.00	50.00
3 ที่ดอนหรือที่ราบสูง		30.00	40.00	20.00	10.00	40.00
4 ที่ลาดชันหรือที่ภูเขา		10.00	0.00	10.00	15.00	0.00

ตารางที่ 20 (ต่อ)

n = 375 ราย

รายการ	หน่วย	จังหวัด				
		ชุมพร (54)	สุราษฎร์ธานี (42)	นครศรีธรรมราชเขต1 (42)	นครศรีธรรมราชเขต2 (49)	พัทลุง (27)
กิจกรรมการจัดการสวนยางพารา (อายุยาง 2 ปี -เปิดกรีดยางในปัจจุบัน)						
8. ปุ๋ยที่ใช้						
8.1 ชนิดของปุ๋ยยางพาราที่ใช้	สูตรNPK	15-15-15 15-7-18	30-5-18 20-8-20	20-8-20	7-7-25 15-15-15 20-8-20	20-8-20 15-7-18 15-15-15
8.2 ความถี่ของการใช้	ครั้ง/ปี	1.00-3.00	1.00-2.00	2.00	1.00-3.00	2.00
8.3 ปริมาณการใช้	กก./ไร่	50.00-70.00	50.00-70.00	50.00-80.00	30.00-50.00	50.00-70.00
9. โรคและแมลงศัตรูพืช	มี/ไม่มี ร้อยละ	มี 50.00 ไม่มี 50.00	มี 60.00 ไม่มี 40.00	มี 10.00 ไม่มี 90.00	มี 85.00 ไม่มี 15.00	มี 22.22 ไม่มี 77.78
9.1 วิธีการจัดการ	วิธีการ	สารเคมี	สารเคมี	สารเคมี	น้ำหมักชีวภาพ สารเคมี	โค่นทิ้ง
9.2 ความถี่ในการจัดการ	ครั้ง/ปี	1.00	1.00	2.00	2.90	0.00
9.3 ปริมาณการใช้	จำนวนlit/ไร่ บาท/ไร่	10.00 200.00	5.00-10.00 300.00	3.50 121.41	3.00-6.00 200.00	0.00 0.00
10. วัชพืชในสวนยางพารา (มี/ไม่มี)	มี/ไม่มี ร้อยละ	มี 100.00	มี 100.00	มี 100.00	มี 100.00	มี 100.00

ตารางที่ 20 (ต่อ)

n = 375 ราย

รายการ	หน่วย	จังหวัด				
		ชุมพร (54)	สุราษฎร์ธานี (42)	นครศรีธรรมราชเขต1 (42)	นครศรีธรรมราชเขต2 (49)	พัทลุง (27)
10.1 วิธีการจัดการ (ระบุ)	วิธีการ	ใช้สารเคมี 90.00 ไม่ใช้สารเคมี 10.00	ใช้สารเคมี 95.00 ไม่ใช้สารเคมี 5.00	ไม่ใช้สารเคมี 100.00	ใช้สารเคมี 90.00 ไม่ใช้สารเคมี 10.00	ใช้สารเคมี 10.00 ไม่ใช้สารเคมี 90.00
10.2 ความถี่ในการจัดการ (ครั้ง/ปี)	ครั้ง/ปี	2.00	3.80	2.00	2.00	2.00
10.3 ปริมาณการใช้และราคา	จำนวนlit/ไร่ บาท/ไร่	0.50 125.00	0.50 125.00	0.00 0.00	0.50 125.00	0.50 125.50
11. เปิดกรีตเมื่ออายุยาง	ปี	7.00	7.60	7.00	6.80	7.00
12. อายุต้นยางพาราที่เปิดกรีตในปัจจุบัน	ปี	15.20	13.80	11.17	16.60	10.83
13. ระบบกรีตที่ใช้	ระบบกรีต	1/2Sd/2 1/3Td/3	1/2Sd/2 1/3Td/3	1/2Sd/3 1/2Sd/4	1/2Sd/2 1/3Td/3	1/2Sd/4 1/2Sd/3
14. โดยเฉลี่ยจำนวนวันที่ท่านสามารถกรีตได้ใน 1 เดือน	วัน	17.50	18.00	21.50	18.50	21.50
15. เปอร์เซ็นต์ของจำนวนต้นยางทั้งหมดที่เปิด กรีตที่มีขนาดตามมาตรฐานกรมวิชาการกำหนด	เปอร์เซ็นต์	95.00	95.00	90.00	90.00	80.00

ตารางที่ 20 (ต่อ)

n = 375 ราย

รายการ	หน่วย	จังหวัด					
		สงขลาเขต1 (16)	สงขลาเขต2 (43)	นราธิวาส (20)	ปัตตานี (48)	ยะลา (34)	เฉลี่ย (375)
กิจกรรมการปลูกยาง 0-1 ปี							
1. พื้นที่ปลูกยางที่ได้รับการ สงเคราะห์	ไร่	15.00	5.00	13.80	11.80	9.80	11.31
2. ชื่อพันธุ์ยาง	พันธุ์	RRIM 600 RRIT 251	RRIM 600	RRIM 600 RRIT 251	RRIM 600	RRIM 600	RRIM 600
3. วัสดุปลูก (ให้ตอบ 1ยางชำถุง 2ต้นติด ตาเขียว 3ต้นกล้าปลูกด้วยเมล็ด และติดตาในแปลง)	ชนิดวัสดุ ปลูก	ยางชำถุง ต้นติดตาเขียว ต้นกล้าปลูกด้วยเมล็ด	ยางชำถุง ต้นติดตาเขียว	ยางชำถุง ต้นติดตาเขียว ต้นกล้าปลูกด้วย เมล็ด	ยางชำถุง ต้นติดตาเขียว	ยางชำถุง ต้นติดตาเขียว	ยางชำถุง
4. ระยะปลูกที่ใช้	เมตรxเมตร	7x3	6x3	7x3	7x3	6x3	7x3
5. จำนวนต้นต่อไร่	ต้น/ไร่	70.29	75.00	76.27	75.00	76.25	74.35
6. ชนิดของดิน (ให้ตอบ 1ดินร่วน 2ดินเหนียว 3ดินทราย 4ดินลูกลัง)	ชนิดดิน	ดินร่วน	ดินร่วน ดินร่วนปนเหนียว	ดินร่วน ดินเหนียว	ดินร่วน ดินเหนียว	ดินร่วน ดินเหนียว	ดินร่วน
7. ลักษณะพื้นที่สวนยางพารา 1 ที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง 2 ที่ราบน้ำท่วมไม่ขัง 3 ที่ดอนหรือที่ราบสูง 4 ที่ลาดชันหรือที่ภูเขา	ร้อยละ	14.29	22.22	1.92	0.00	0.00	14.84
		57.14	55.56	65.24	75.00	40.00	50.80
		0.00	0.00	21.74	25.00	60.00	24.67
		28.57	22.22	11.10	0.00	0.00	9.69

ตารางที่ 20 (ต่อ)

n = 375 ราย

รายการ	หน่วย	จังหวัด					
		สงขลาเขต1 (16)	สงขลาเขต2 (43)	นราธิวาส (20)	ปัตตานี (48)	ยะลา (34)	เฉลี่ย (375)
กิจกรรมการจัดการสวนยางพารา (อายุยาง 2 ปี -เปิดกรีดในปัจจุบัน)							
8. ปุ๋ยที่ใช้							
8.1 ชนิดของปุ๋ยยางพาราที่ใช้	สูตรNPK	20-8-20 15-7-18	16-8-16 7-3-3	30-5-18 20-8-20 15-15-15	20-8-20 15-15-15	20-8-20	20-8-20 15-15-15
8.2 ความถี่ของการใช้	ครั้ง/ปี	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	1.95
8.3 ปริมาณการใช้	กก./ไร่	50.00	30.00-50.00	40.00-70.00	50.00	50.00	53.00
9. โรคและแมลงศัตรูพืช	มี/ไม่มี ร้อยละ	มี 60.00 ไม่มี 40.00	มี 50.00 ไม่มี 50.00	มี 67.59 ไม่มี 32.41	มี 58.80 ไม่มี 41.20	มี 50.00 ไม่มี 50.00	มี 51.36 ไม่มี 48.64
9.1 วิธีการจัดการ	วิธีการ	ปล่อยทิ้ง	ปล่อยทิ้ง	สารเคมี	ปล่อยทิ้ง	ปล่อยทิ้ง	ใช้สารเคมี และ ปล่อยทิ้งไว้
9.2 ความถี่ในการจัดการ	ครั้ง/ปี	0.00	0.00	2.00	0.00	0.00	2.00
9.3 ปริมาณการใช้	จำนวนlit/ไร่ บาท/ไร่	0.00 0.00	0.00 0.00	10.00 300.00	0.00 0.00	0.00 0.00	7.10 224.28
10. วัชพืชในสวนยางพารา (มี/ ไม่มี)	มี/ไม่มี ร้อยละ	มี 100.00	มี 100.00	มี 97.23 ไม่มี 2.77	มี 73.62 ไม่มี 26.38	มี 50.00 ไม่มี 50.00	มี 92.09 ไม่มี 7.92

ตารางที่ 20 (ต่อ)

n = 375 ราย

รายการ	หน่วย	จังหวัด					
		สงขลาเขต1 (16)	สงขลาเขต2 (43)	นราธิวาส (20)	ปัตตานี (48)	ยะลา (34)	เฉลี่ย (375)
10.1 วิธีการจัดการ (ระบุ)	วิธีการ	ใช้สารเคมี 50.00 ไม่ใช้สารเคมี 50.00	ไม่ใช้สารเคมี 100.00	ใช้สารเคมี 27.61 ไม่ใช้สารเคมี 72.39	ไม่ใช้สารเคมี 100.00	ไม่ใช้สารเคมี 100.00	ใช้สารเคมี 36.26 ไม่ใช้สารเคมี 63.74
10.2 ความถี่ในการจัดการ (ครั้ง/ปี)	ครั้ง/ปี	2.00	1.50	1.50	2.00	2.00	2.08
10.3 ปริมาณการใช้และราคา	จำนวนlit/ไร่ บาท/ไร่	0.50 125.50	0.00 0.00	0.80 175.00	0.00 0.00	0.00 0.00	0.50 133.50
กิจกรรมการกรีดยางพารา							
11. เปิดกรีดยังอายุยาง	ปี	7.00	7.42	7.61	7.50	7.40	7.23
12. อายุต้นยางพาราที่เปิดกรีดยัง ปัจจุบัน	ปี	12.00	13.63	15.20	17.20	19.20	14.48
13. ระบบกรีดยังที่ใช้	ระบบกรีดยัง	1/2Sd/4 1/2Sd/3	1/2Sd/4	1/2Sd/3	1/2Sd/3	1/2Sd/3	1/2Sd/3
14. โดยเฉลี่ยจำนวนวันที่ท่าน สามารถกรีดยังได้ใน 1 เดือน	วัน	21.50	20.00	17.96	18.58	19.20	19.42
15. เปอร์เซ็นต์ของจำนวนต้นยาง ทั้งหมดที่เปิดกรีดยังที่มีขนาดตาม มาตรฐานกรมวิชาการกำหนด	เปอร์เซ็นต์	83.75	80.00	81.29	80.00	80.00	85.54

ส่วนที่ 2 ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

จากการศึกษาพบว่า การทำสวนยางพาราของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้ง 8 จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นสวนยางพาราขนาดเล็ก มีพื้นที่สวนยางอยู่ที่ 2-50 ไร่ ซึ่งเป็นการทำสวนยางพาราเพื่อการยังชีพ โดยการตัดสินใจเลือกผลผลิตยางพารารูปแบบใดนั้นจะขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และความสะดวกของเกษตรกรเป็นหลัก ถึงแม้ว่าผลผลิตบางรูปแบบอาจจะให้ผลตอบแทนที่ไม่สูงมากนัก เมื่อพิจารณาผลผลิตรูปแบบต่างๆพบว่า รูปแบบผลผลิตที่เกษตรกรผลิตมากที่สุดคือ รูปแบบน้ำยางสด ในส่วนของปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (%DRC) ที่มากที่สุดคือ ผลผลิตยางแผ่นดิบ รองลงมาคือ ผลผลิตน้ำยางสด และผลผลิตยางก้อนถ้วย ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 21 ถึง 24

ตารางที่ 21 ผลผลิตน้ำยางสดเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

จังหวัด	ผลผลิตต่อไร่ต่อปี (กก./ไร่/ปี)	ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อ ยางแห้ง (%DRC)
ชุมพร	758.69	242.78
สุราษฎร์ธานี	834.69	300.49
นครศรีธรรมราชเขต 1	0.00	0.00
นครศรีธรรมราชเขต 2	572.38	206.06
พัทลุง	742.81	238.74
สงขลาเขต 1	562.77	202.60
สงขลาเขต 2	616.50	209.61
นราธิวาส	1,069.03	384.85
ปัตตานี	0.00	0.00
ยะลา	250.00	87.50
ผลผลิตน้ำยางสดเฉลี่ย	675.85	234.08

หมายเหตุ เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2557

จากตารางที่ 21 แสดงผลผลิตน้ำยางสดเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (% DRC) ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออก พบว่า การผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสดยังมีการผลิตอยู่ทั่วทั้ง 8 จังหวัด มีเพียงนครศรีธรรมราชเขต 1 ที่ไม่พบรูปแบบการผลิตยางพาราแบบน้ำยางสด หรืออาจจะมีการผลิตในปริมาณที่น้อยมากๆ และในจังหวัดปัตตานี ที่ไม่พบรูปแบบการผลิตยางพาราแบบน้ำยางสด อาจเป็นเหตุผลด้านความปลอดภัยในพื้นที่ที่ทำให้เกษตรกรไม่สะดวกที่จะผลิตน้ำยางสด โดยผลผลิตต่อไร่ต่อปีน้ำยางสดเฉลี่ยอยู่ที่ 675.85 กก./ไร่/ปี และมี

ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งเฉลี่ย (%DRC) อยู่ที่ 234.08 กก./ไร่/ปีของ%DRC เมื่อพิจารณา รายจังหวัดพบว่า จังหวัดนราธิวาส มีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (%DRC) เฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 384.85 รองลงมาคือ สุราษฎร์ธานี ชุมพร พัทลุง สงขลาเขต 2 นครศรีธรรมราชเขต 2 สงขลา เขต 1 และยะลา มีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (%DRC) เฉลี่ยเท่ากับ 300.49, 242.78, 238.74, 209.61, 206.06, 202.60 และ 87.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ผลผลิตยางแผ่นดิบเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

จังหวัด	ผลผลิตต่อไร่ต่อปี (กก./ไร่/ปี)	ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยาง แห้ง (%DRC)
ชุมพร	307.50	276.75
สุราษฎร์ธานี	490.00	441.00
นครศรีธรรมราช เขต1	0.00	0.00
นครศรีธรรมราช เขต2	542.01	487.81
พัทลุง	0.00	0.00
สงขลา เขต1	0.00	0.00
สงขลา เขต2	354.00	231.15
นราธิวาส	0.00	0.00
ปัตตานี	0.00	0.00
ยะลา	0.00	0.00
ผลผลิตยางแผ่นดิบเฉลี่ย	423.38	359.18

หมายเหตุ เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2557

จากตารางที่ 22 แสดงผลผลิตยางแผ่นดิบเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (% DRC) ของ เกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 8 จังหวัด พื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกพบว่า มีบางส่วนที่เลือกผลิตยาง แผ่นดิบ ซึ่งสาเหตุหลักๆที่เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ผลิตยางแผ่นดิบ เนื่องมาจากการผลิตต้องใช้เวลา และ ยุ่งยาก โดยผลผลิตต่อไร่ต่อปียางแผ่นดิบเฉลี่ยอยู่ที่ 423.38 กก./ไร่/ปี และมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อ ปีเนื้อยางแห้งเฉลี่ย (%DRC) อยู่ที่ 359.18 กก./ไร่/ปีของ%DRC เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 และสุราษฎร์ธานี มีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (%DRC) ยาง แผ่นดิบสูงที่สุดคือ 487.81 และ 441.00 ตามลำดับ เนื่องจากทั้งสองจังหวัดเป็นพื้นที่ที่มีเนื้อที่กรี ดมากที่สุดในกลุ่มภาคใต้ฝั่งตะวันออก ส่วนในจังหวัดชุมพร และสงขลาเขต 2 ยังคงมีการผลิตยางแผ่น

ดิบอยู่บ้าง โดยมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (%DRC) ยางแผ่นดิบเฉลี่ยคือ 276.75 และ 231.15 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ผลผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

จังหวัด	ผลผลิตต่อไร่ต่อปี (กก./ไร่/ปี)	ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยาง แห้ง (%DRC)
ชุมพร	0.00	0.00
สุราษฎร์ธานี	0.00	0.00
นครศรีธรรมราชเขต 1	401.45	281.02
นครศรีธรรมราชเขต 2	417.50	285.98
พัทลุง	0.00	0.00
สงขลา เขต 1	0.00	0.00
สงขลา เขต 2	182.40	104.50
นราธิวาส	0.00	0.00
ปัตตานี	505.80	304.04
ยะลา	460.00	179.34
ผลผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ย	393.43	230.98

หมายเหตุ เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2557

จากตารางที่ 23 แสดงผลผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (% DRC) ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 8 จังหวัด พื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกพบว่า เกษตรกรยังคงเลือกที่จะผลิตยางก้อนถ้วยอยู่ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดปัตตานี และยะลา เนื่องจากเหตุผลด้านความปลอดภัย และความสะดวกของเกษตรกรเป็นหลัก โดยผลผลิตต่อไร่ต่อปียางก้อนถ้วยเฉลี่ยอยู่ที่ 393.43 กก./ไร่/ปี และมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งเฉลี่ย (%DRC) ยางก้อนถ้วยอยู่ที่ 230.98 กก./ไร่/ปีของ%DRC เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดปัตตานีมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (%DRC) สูงที่สุดคือ 304.04 กก./ไร่/ปีของ%DRC ในขณะที่จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 นครศรีธรรมราชเขต 1 ยะลา และสงขลาเขต 2 มีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (% DRC) เท่ากับ 285.98, 281.02, 179.34 และ 104.50 ตามลำดับ

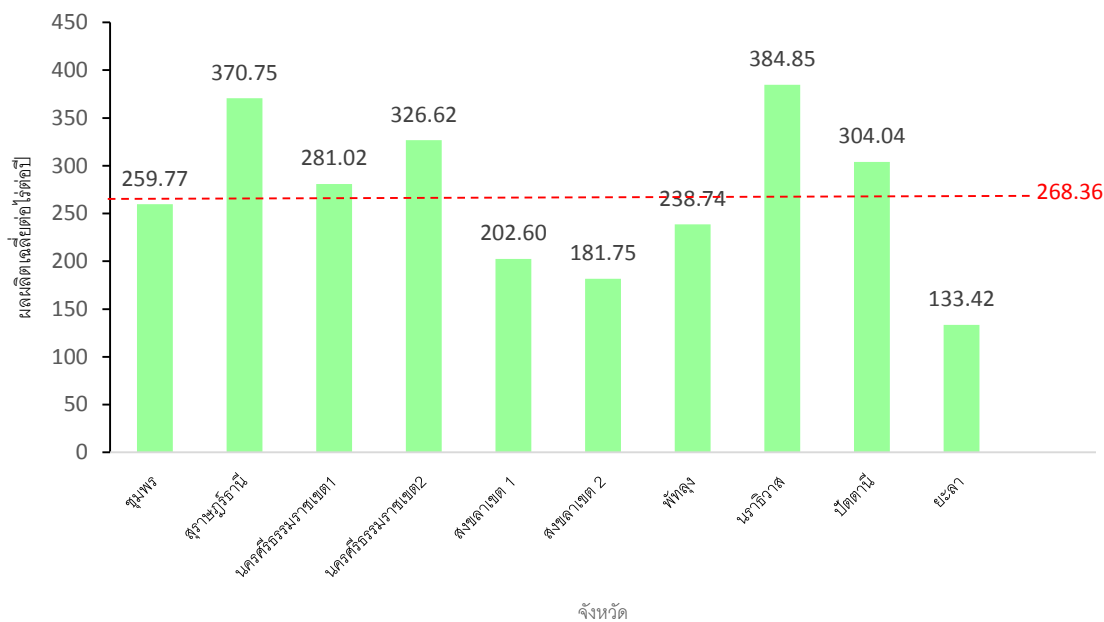
ตารางที่ 24 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อมะพร้าวแห้งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา 8 จังหวัดภาคใต้
ฝั่งตะวันออก

จังหวัด	ผลผลิตต่อไร่ต่อปี (กก./ไร่/ปี)	ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปี ณ %DRC เฉลี่ย
ชุมพร	532.75	259.77
สุราษฎร์ธานี	662.35	370.75
นครศรีธรรมราชเขต 1	401.45	281.02
นครศรีธรรมราชเขต 2	510.63	326.62
พัทลุง	742.81	238.74
สงขลาเขต 1	562.77	202.60
สงขลาเขต 2	384.30	181.75
นราธิวาส	1,069.03	384.85
ยะลา	355.00	133.42
ปัตตานี	505.80	304.04
รวมเฉลี่ย	572.70	268.36

หมายเหตุ คัดจากรูปแบบผลผลิตน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย
เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2557

จากตารางที่ 24 แสดงผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อมะพร้าวแห้งของเกษตรกรชาวสวนยางพารา 8 จังหวัด ภาคใต้ฝั่งตะวันออก จำนวน 375 ราย พบว่า ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อมะพร้าวแห้งรวม เท่ากับ 268.36 กก./ไร่/ปีของ%DRC โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดทั้ง 8 จังหวัด พบว่า ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปี ณ %DRC เฉลี่ยสูงที่สุดคือ จังหวัดนราธิวาสมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปี ณ %DRC เฉลี่ยเท่ากับ 384.85 กก./ไร่/ปีของ%DRC รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชเขต 2 ปัตตานี นครศรีธรรมราชเขต 1 ชุมพร พัทลุง สงขลาเขต 1 สงขลาเขต 2 และยะลา มีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปี ณ %DRC เฉลี่ยคือ 370.75, 326.62, 304.04, 281.02, 259.77, 238.74, 202.60, 181.75 และ 133.42 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการคาดการณ์ปริมาณผลผลิตต่อไร่ปี 2557 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557) ที่คาดการณ์ไว้ว่าผลผลิตต่อไร่ต่อปีในภาคใต้ และพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีแนวโน้มจะลดลงจากปีก่อนหน้า

ภาพรวมผลผลิตยางต่อไร่ต่อปีเน้อยางแห้งของเกษตรกรในภาคใต้ฝั่งตะวันออกของไทย ปี พ.ศ.2557

ภาพที่ 7 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเน้อยางแห้งของเกษตรกรชาวสวนยางใน 8 จังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออกของไทย

ที่มา : จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากเกษตรกรจำนวน 375 รายใน 8 จังหวัด ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของไทย ระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2557

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสมบูรณ์ จำนวน 375 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งในการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง โดยมีการกำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 : ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง และประสบการณ์ในการทำการเกษตรมีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

สมมติฐานข้อที่ 2 : ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำการเกษตร ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารามีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

สมมติฐานข้อที่ 3 : ปัจจัยระบบการผลิต ได้แก่ การกรีดยางพารา การปลูกยางพารา การจัดการสวนยางพารา และเทคโนโลยีมีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Linear Regression) โดยตัวแปรต้นที่ใช้ในการทดสอบมีทั้งหมด 15 ตัวแปร ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง ประสบการณ์ในการทำการเกษตร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำการเกษตร ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา การกรีดยางพารา การปลูกยางพารา การจัดการสวนยางพารา เทคโนโลยี และตัวแปรตามคือปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี ผลการวิจัยแสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเน้อย่างแห้ง

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ถดถอยไม่ ปรับมาตรฐาน		ค่า สัมประสิทธิ์ การถดถอย β	ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ Sig.
	ค่าสัม ประสิทธิ์ B	ค่า ผิดพลาด มาตรฐาน Std.Error		
	(Constant)	21.525		
อายุ	.012	.003	.190	.000***
เพศ	-1.962	.921	-.111	.034*
ระดับการศึกษา	-.400	.302	-.068	.187
สถานภาพ	-.774	.932	-.042	.407
อาชีพหลัก	-1.005	.338	-.153	.003**
อาชีพรอง	-.972	.692	-.073	.161
ประสบการณ์ในการทำ การเกษตร	.054	.012	.226	.000***
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	-.076	.073	-.054	.298
จำนวนแรงงานในครัวเรือน	1.038	2.039	.065	.611
จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ ทำการเกษตร	-.742	2.063	-.046	.719
ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา	.565	.179	.156	.002**
การกรีดยางพารา	-.818	.902	-.056	.365
การปลูกยางพารา	.219	.048	.238	.000***
การจัดการสวนยางพารา	-1.064	1.107	-.067	.337
เทคโนโลยี	.573	.396	.074	.148

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเน้อย่างแห้ง พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเน้อย่างแห้งในระดับต่ำ ($R = 0.279$) และสามารถอธิบายระดับความผันแปรปริมาณผลผลิตเน้อย่างแห้งต่อไร่ต่อปีได้ถึงร้อยละ 7.8 ($R^2 = 0.078$) ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากค่า R^2 ที่ยอมรับได้คือ ร้อยละ 85 ขึ้นไป ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

	Y	=	$a+b_1X_1+b_2X_2+\dots+b_nX_n$
เมื่อกำหนดให้	Y	=	ปริมาณผลผลิตเนื้อย่างแห้งต่อไร่ต่อปี
	a	=	ค่าคงที่
	b	=	สัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยแต่ละด้าน
	X ₁	=	อายุ
	X ₂	=	เพศ
	X ₃	=	ระดับการศึกษา
	X ₄	=	สถานภาพ
	X ₅	=	อาชีพหลัก
	X ₆	=	อาชีพรอง
	X ₇	=	ประสบการณ์ในการทำการเกษตร
	X ₈	=	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	X ₉	=	จำนวนแรงงานในครัวเรือน
	X ₁₀	=	จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำการเกษตร
	X ₁₁	=	ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา
	X ₁₂	=	การกรีดยางพารา
	X ₁₃	=	การปลูกยางพารา
	X ₁₄	=	การจัดการสวนยางพารา
	X ₁₅	=	เทคโนโลยี

ได้สมการในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณผลผลิตเนื้อย่างแห้งต่อไร่ต่อปี} = & 21.525 + 0.012X_1^{***} - 0.774 X_2^* - 1.005 X_3 - 0.972 X_4 \\ & - 1.005 X_5^{**} - 0.972 X_6 + 0.054 X_7^{***} - 0.076 X_8 + 1.038 X_9 - 0.742 X_{10} + 0.565 X_{11}^{**} - \\ & 0.818 X_{12} + 0.219X_{13}^{***} - 1.064 X_{14} + 0.573 X_{15} \end{aligned}$$

และได้สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณผลผลิตเนื้อย่างแห้งต่อไร่ต่อปี} = & 0.190X_1^{***} - 0.111 X_2^* - 0.068 X_3 - 0.042 X_4 - 0.153 \\ & X_5^{**} - 0.073 X_6 + 0.226 X_7^{***} - 0.054 X_8 + 0.065 X_9 - 0.046 X_{10} + 0.156 X_{11}^{**} - 0.056 X_{12} + \\ & 0.238X_{13}^{***} - 0.067 X_{14} + 0.074 X_{15} \end{aligned}$$

จากสมการอธิบายได้ว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อย่างแห้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาค่า Beta ของตัว

แปรพยากรณ์ปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปีของปัจจัยทั้ง 15 ตัวแปร พบว่า มีตัวแปรที่มีนัยสำคัญทั้งหมด 6 ตัวแปร โดยตัวแปรเพศมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรอาชีพหลักและขนาดพื้นที่ปลูกยางพารามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และตัวแปรอายุ ประสบการณ์ในการทำการเกษตร การปลูกยางพารามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยแต่ละตัวแปรสามารถอธิบายค่าได้ดังนี้

ค่า b ของตัวแปรอายุ เท่ากับ 0.012 หมายความว่า เมื่ออายุมีการเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือเมื่อมีอายุที่เพิ่มมากขึ้นการเก็บเกี่ยวยางพาราก็จะได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่เพิ่มขึ้น เมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่าพบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ($P < 0.001$) แสดงว่าอายุส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่า b ของตัวแปรเพศ เท่ากับ -1.962 หมายความว่า เมื่อเพศมีการเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่ลดลง กล่าวคือเมื่อเปลี่ยนจากเพศชายไปเป็นเพศหญิงการเก็บเกี่ยวยางพาราก็จะได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่ลดลง เมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่าพบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ($P < 0.05$) แสดงว่าเพศส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่า b ของตัวแปรอาชีพหลัก เท่ากับ -1.005 หมายความว่า เมื่ออาชีพหลักมีการเปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่ลดลง กล่าวคือเมื่อมีการเปลี่ยนอาชีพหลักจากการทำสวนยางพาราไปเป็นทำอาชีพอื่นก็จะส่งผลทำให้การเก็บเกี่ยวยางพาราก็จะได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่ลดลงตามไปด้วย เมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่าพบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ($P < 0.01$) แสดงว่าอาชีพหลักส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่า b ของตัวแปรประสบการณ์ในการทำการเกษตร เท่ากับ 0.054 หมายความว่า เมื่อมีประสบการณ์ในการทำการเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่เพิ่มขึ้นกล่าวคือเมื่อมีประสบการณ์ในการทำการเกษตรที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้การเก็บเกี่ยวยางพาราก็จะได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่ลดลงตามไปด้วย เมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่าพบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ($P < 0.001$) แสดงว่าประสบการณ์ในการทำการเกษตรส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่า b ของตัวแปรขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา เท่ากับ 0.565 หมายความว่า เมื่อมีขนาดพื้นที่ปลูกยางพารามีการเปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือเมื่อมีขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้การเก็บเกี่ยวยางพาราก็จะได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย เมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่าพบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ($P < 0.01$) แสดงว่าขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่า b ของตัวแปรขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา เท่ากับ 0.565 หมายความว่า เมื่อมีขนาดพื้นที่ปลูกยางพารามีการเปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือเมื่อมีขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้การเก็บเกี่ยวยางพาราก็จะได้ปริมาณ

ผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย เมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่าพบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ($P < 0.01$) แสดงว่าขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่า b ของตัวแปรการปลูกยางพารา เท่ากับ 0.219 หมายความว่า เมื่อการปลูกยางพารามีการเปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือเมื่อมีการปลูกยางพาราที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้การเก็บเกี่ยวยางพาราก็จะได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย เมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่าพบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ($P < 0.001$) แสดงว่า การปลูกยางพารา ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิเคราะห์ผลทางสถิติตัวแปรทั้งหมด 15 ตัวแปร ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพหลัก อาชีพรอง ประสบการณ์ในการทำการเกษตร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำการเกษตร ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา การกรีดยางพารา การปลูกยางพารา การจัดการสวนยางพารา เทคโนโลยี พบว่ามีเพียง 6 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

ปัจจัยทางด้านสังคม พบว่า ตัวแปรที่มี 4 ตัวที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย อายุ เพศ อาชีพหลัก และประสบการณ์ในการทำการเกษตร โดยตัวแปรเพศมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรอาชีพหลักมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตัวแปรอายุและประสบการณ์ในการทำการเกษตรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัจจัยทางด้านสังคมมีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า ตัวแปรที่มี 1 ตัวที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา โดยตัวแปรขนาดพื้นที่ปลูกยางพารามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

ปัจจัยทางด้านระบบการผลิต พบว่า ตัวแปรที่มี 1 ตัวที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การปลูกยางพารา โดยตัวแปรการปลูกยางพารามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัจจัยทางด้านระบบการผลิต มีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่ เป็นไปตามยุทธศาสตร์

ประเทศไทยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ยางพารา พ.ศ. 2552-2556 โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ 5 ส่วน ซึ่งหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในประเทศต่อหน่วยพื้นที่เป็น 306 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ภายในปี พ.ศ.2556 (มนต์ชัย พิณจิตรสมุท, 2557) แต่

ในความเป็นจริงนั้นปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยสามารถผลิตได้เพียงแค่ 300 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี (บุญส่ง นันทอง, 2556) เท่านั้น ในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ โดยแยกประเด็นปัญหาและอุปสรรคออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1 ด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนยาง 2 ด้านการกรีดยางพารา และ 3 ด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา ซึ่งสามารถพิจารณาเป็นประเด็นย่อยได้ดังนี้ (ตารางที่ 32)

1.ด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนยาง

1.1 พันธุ์ยางให้ผลผลิตน้อย

ปัจจัยพันธุ์ยางให้ผลผลิตน้อย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดสงขลาเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 อยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 อยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดสงขลาเขต 2 และจังหวัดพัทลุงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหบ้างแต่ไม่มาก จังหวัดปัตตานีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหบ้างแต่ไม่มาก และจังหวัดยะลามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก

1.2 ความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ปลูกต่ำ และไม่เหมาะสม

ปัจจัยความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ปลูกต่ำและไม่เหมาะสมน้อย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 อยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 จังหวัดสงขลาเขต 2 และจังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 อยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดสงขลาเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 และจังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดปัตตานีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย และจังหวัดยะลาที่อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80

1.3 ลักษณะพื้นที่ไม่เหมาะสมต่อการปลูกยาง

ปัจจัยลักษณะพื้นที่ไม่เหมาะสมต่อการปลูกยาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 จัดอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 จังหวัดสงขลาเขต 1 และเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 อยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 อยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 อยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 อยู่ในเกณฑ์มี

ปัญหาน้อย จังหวัดปัตตานีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย และจังหวัดยะลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 จัดอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก

1.4 ใช้สูตรปุ๋ยไม่ตรงกับทางวิชาการกำหนดในแต่ละช่วงอายุยาง

ปัจจัยใช้สูตรปุ๋ยไม่ตรงกับทางวิชาการกำหนดในแต่ละช่วงอายุยาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.64 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดสงขลาเขต 2 และจังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร และจังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา จังหวัดสงขลาเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดปัตตานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย และจังหวัดยะลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก

1.5 ขาดการใส่ปุ๋ยบำรุงให้เป็นไปตามกำหนด

ปัจจัยขาดการใส่ปุ๋ยบำรุงให้เป็นไปตามกำหนด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.11 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 จังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลาเขต 2 และจังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดสงขลา เขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา จังหวัดปัตตานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย และจังหวัดยะลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก

1.6 การป้องกันกำจัดโรคน้อย

ปัจจัยการป้องกันกำจัดโรคน้อย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดสงขลาเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา จังหวัดชุมพรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 โดยอยู่ในเกณฑ์มี

2.2 หน้ากรีดยางแห้งตาย และเสียหายเนื่องจากแรงงานกรีดขาดทักษะ

ปัจจัยหน้ากรีดยางแห้งตาย และเสียหายเนื่องจากแรงงานกรีดขาดทักษะ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดสงขลาเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 จังหวัดสงขลาเขต 2 และจังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดปัตตานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก และจังหวัดยะลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก

2.3 ใช้ระบบกรีดถี่จนเกินไปทำให้ผลผลิตต่ำ

ปัจจัยใช้ระบบกรีดถี่จนเกินไปทำให้ผลผลิตต่ำ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.65 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 และจังหวัดปัตตานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดชุมพร จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลาเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดสงขลาเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดยะลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย และจังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก

2.4 เร่งกรีดยางพาราในช่วงที่ไม่เหมาะสม

ปัจจัยเร่งกรีดยางพาราในช่วงที่ไม่เหมาะสม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.83 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 และจังหวัดจังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดสงขลาเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดปัตตานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดสงขลาเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย และจังหวัดยะลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหา

3. ด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา

3.1 จำนวนวันกริดที่ไม่แน่นอนและมีแนวโน้มน้อยวันในรอบปี

ปัจจัยจำนวนวันกริดที่ไม่แน่นอน และมีแนวโน้มน้อยวันในรอบปี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาบ้าง เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาบ้างแต่ไม่มาก จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดสงขลาเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก จังหวัดยะลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก จังหวัดปัตตานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก และจังหวัดสงขลาเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก

3.2 ภาพรวม%DRC ลดลงโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับปีก่อน

ปัจจัยภาพรวม%DRC ลดลงโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับปีก่อน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร และจังหวัดสงขลาเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา จังหวัดสงขลาเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก จังหวัดปัตตานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก และจังหวัดยะลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก

3.3 ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลงจากภูมิอากาศไม่แน่นอน

ปัจจัยปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลงจากภูมิอากาศไม่แน่นอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาบ้าง เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ จังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาบ้างแต่ไม่มาก จังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหบ้างแต่ไม่มาก จังหวัดสงขลาเขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก จังหวัดยะลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก จังหวัดนครศรีธรรมราชเขต 1

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก จังหวัดสงขลาเขต 2 และจังหวัดปัตตานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก

ตารางที่ 26 ปัจจัยปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

ปัจจัย	ชุมพร	สุราษฎร์ธานี	นครศรีธรรมราชเขต1	นครศรีธรรมราชเขต2	พัทลุง	สงขลาเขต1	สงขลาเขต2	นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	เฉลี่ย	เกณฑ์
1. ด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนยาง												
1.1 พันธุ์ยางให้ผลผลิตน้อย	2.00	2.00	2.00	2.25	2.60	1.00	1.80	1.60	2.80	3.60	2.17	ปัญหาน้อย
1.2 ความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ปลูกต่ำ และไม่เหมาะสม	2.00	1.60	1.00	2.00	2.00	1.60	1.00	1.00	2.20	3.80	1.82	ปัญหาน้อย
1.3 ลักษณะพื้นที่ไม่เหมาะสมต่อการปลูกยาง	1.60	1.60	1.00	1.75	1.60	1.00	1.00	2.00	2.20	3.80	1.76	ปัญหาน้อย
1.4 ใช้สูตรปุ๋ยไม่ตรงกับทางวิชาการกำหนดในแต่ละช่วงอายุยาง	1.40	1.80	1.67	1.50	1.40	1.60	1.00	1.00	2.00	3.00	1.64	ไม่มีปัญหา
1.5 ขาดการใส่ปุ๋ยบำรุงให้เป็นไปตามกำหนด	1.60	1.60	1.67	1.00	1.00	1.60	1.00	1.00	2.20	2.60	2.11	ปัญหาน้อย
1.6 การป้องกันกำจัดโรคน้อย	1.80	1.40	1.67	1.50	1.40	2.40	1.00	2.00	3.00	2.80	1.90	ปัญหาน้อย
1.7 มีการกำจัดวัชพืชน้อย	2.00	1.20	1.00	1.50	1.00	1.60	1.00	1.00	1.60	1.80	1.37	ไม่มีปัญหา
1.8 ไม่มีการตัดแต่งกิ่ง	1.00	1.40	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.60	2.40	1.24	ไม่มีปัญหา
เฉลี่ยรวม											1.75	ไม่มีปัญหา
2. ด้านการกรีดยางพารา												
2.1 เปิดกรีดยางพาราในขณะที่ต้นยางพาราไม่ได้ขนาด	1.20	1.80	1.00	1.00	1.40	1.40	2.00	1.00	1.40	3.60	1.58	ไม่มีปัญหา
2.2 หน้ากรีดยางแห้งตาย และเสียหายเนื่องจากแรงงานกรีดยางทักษะ	1.60	3.00	2.33	2.00	2.40	1.40	2.00	2.00	2.20	4.00	2.30	ปัญหาน้อย
2.3 ใช้ระบบกรีดยางจนเกินไปทำให้ผลผลิตต่ำ	1.60	1.40	2.67	1.00	1.60	1.60	2.00	1.20	1.00	2.40	1.65	ไม่มีปัญหา
2.3 ใช้ระบบกรีดยางจนเกินไปทำให้ผลผลิตต่ำ	1.20	1.80	1.33	1.00	1.00	2.40	2.00	1.80	2.20	3.60	1.83	ปัญหาน้อย

ตารางที่ 26 (ต่อ)

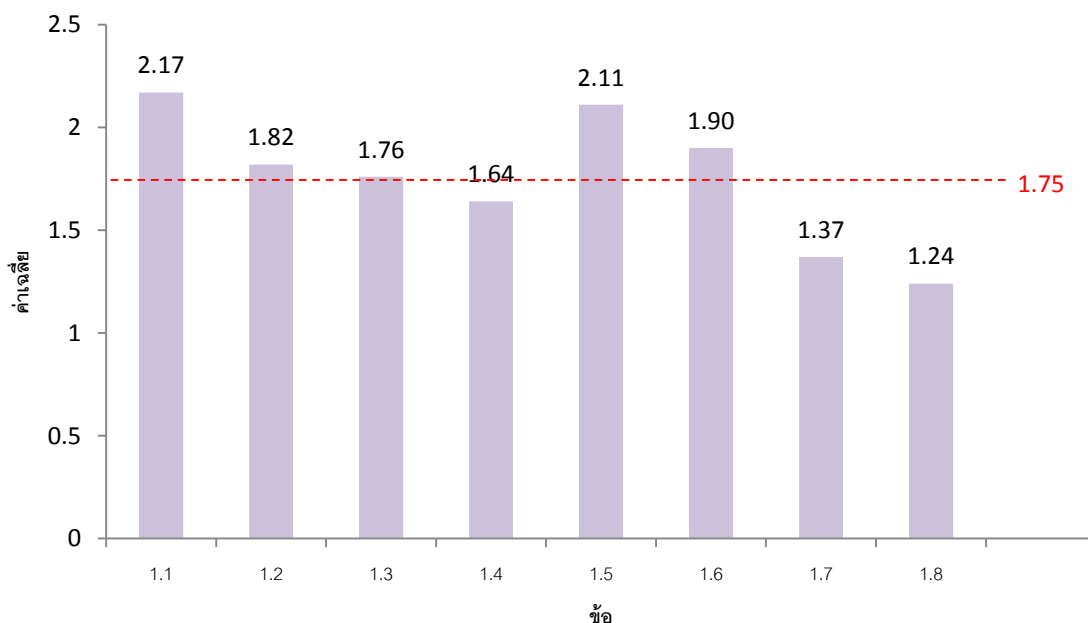
ปัจจัย	ชุมพร	สุราษฎร์ธานี	นครศรีธรรมราชเขต1	นครศรีธรรมราชเขต2	พัทลุง	สงขลาเขต1	สงขลาเขต2	นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	เฉลี่ย	เกณฑ์
2.4 เร่งกรีดยางพาราในช่วงที่ไม่เหมาะสม	1.20	1.80	1.33	1.00	1.00	2.40	2.00	1.80	2.20	3.60	1.83	ปัญหาน้อย
เฉลี่ยรวม											1.84	ปัญหาน้อย
3. ด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา												
3.1 จำนวนวันกรีดยางที่ไม่แน่นอนและมีแนวโน้มน้อยวันในรอบปี	2.00	3.40	3.33	2.25	3.20	3.40	4.00	1.80	3.80	3.60	3.08	ปัญหาบ้าง
3.2 ภาพรวม%DRC ลดลงโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับปีก่อน	1.60	2.20	3.33	2.25	2.20	1.60	2.00	1.40	3.40	3.80	2.22	ปัญหาน้อย
3.3 ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลงจากภูมิอากาศไม่แน่นอน	2.00	3.00	3.67	2.25	3.20	3.40	4.00	1.40	4.00	3.60	3.05	ปัญหาบ้าง
เฉลี่ยรวม											2.78	ปัญหาบ้าง

หมายเหตุ การแปลระดับของปัญหาใช้เกณฑ์ดังนี้

4 มีปัญหามาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26-4.00) 3 มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.25) 2 มีปัญหาน้อย(ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.50) 1 ไม่มีและไม่ใช้ปัญหา (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75)

สรุปปัจจัยปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ภาพรวมทั้ง 8 จังหวัด

1. ปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านเทคโนโลยีการผลิต และการจัดการสวนที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

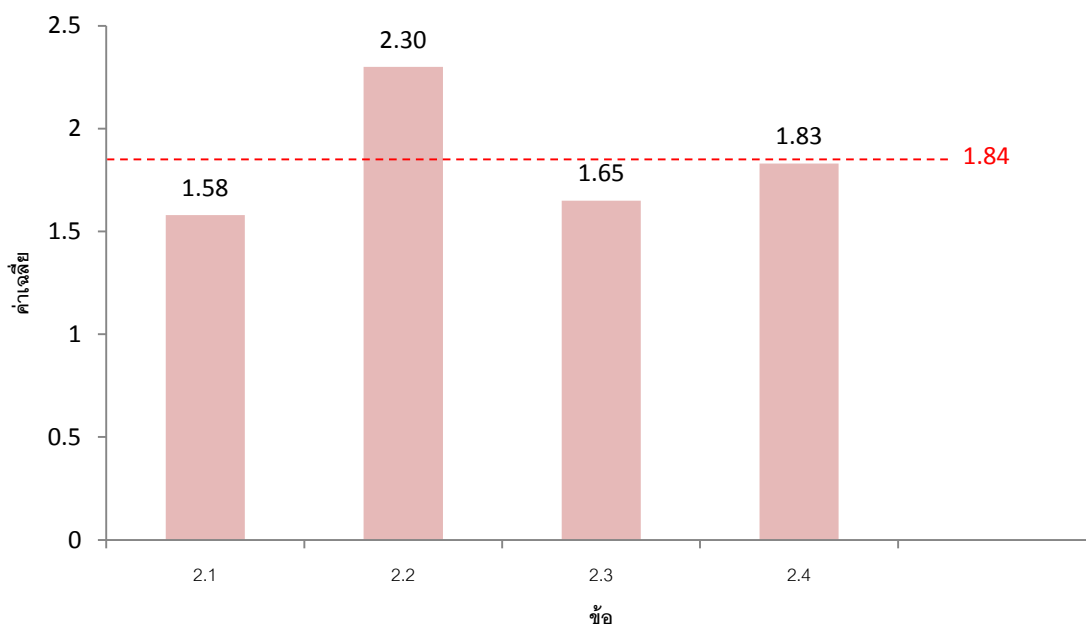

ภาพที่ 8 ค่าเฉลี่ยปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

หมายเหตุ	1.1 พันธุ์ยางให้ผลผลิตน้อย	1.2 ความอุดมสมบูรณ์ดินต่ำ/ไม่เหมาะสม
	1.3 ลักษณะพื้นที่ปลูกไม่เหมาะสม	1.4 ใช้ปุ๋ยไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
	1.5 ขาดการใส่ปุ๋ยตามกำหนด	1.6 การป้องกันและกำจัดโรคและศัตรูพืชน้อย
	1.7 การปราบวัชพืชน้อย	1.8 ไม่มีการตัดแต่งกิ่ง
เกณฑ์วัดค่าเฉลี่ย	ดังนั้น ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75	ไม่มีปัญหาและอุปสรรค
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.50	ปัญหาและอุปสรรคน้อย
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.25	ปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26-4.00	ปัญหาและอุปสรรคมาก

จากภาพที่ 8 พบว่า ปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านเทคโนโลยีการผลิตการจัดการสวนที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของทั้ง 8 จังหวัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.75 จัดอยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อย โดยประเด็นพันธุ์ยางให้ผลผลิตน้อยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 2.17 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาและอุปสรรคน้อย ในขณะที่ปัญหาการไม่ตัดแต่งกิ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1.24 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหาและอุปสรรค

2. ปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านดำเนินการเก็บเกี่ยวผลผลิต (กรีดยาง) ที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

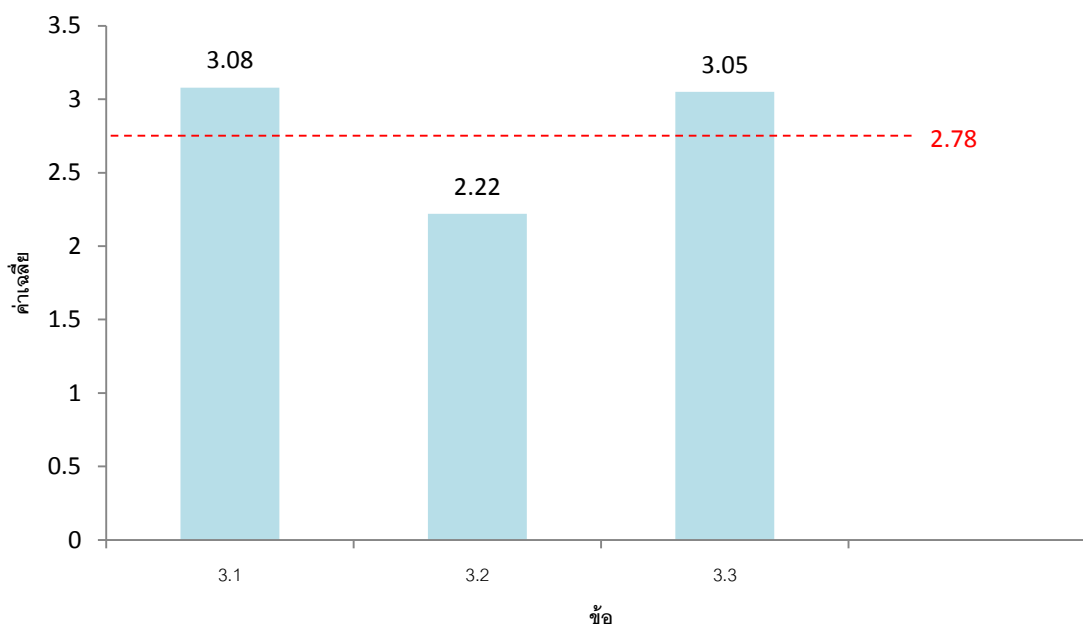

ภาพที่ 9 ค่าเฉลี่ยปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านดำเนินการเก็บเกี่ยวผลผลิต (กรีดยาง) ที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

หมายเหตุ	2.1 เปิดกรีดยางต้นเล็กและไม่ได้ขนาด	2.2 หน้ายางแห้งตายเนื่องจากขาดทักษะในการกรีด
	2.3 ใช้ระบบกรีดที่สูง	2.4 เร่งกรีดยางพาราในช่วงที่ไม่เหมาะสม
เกณฑ์วัดค่าเฉลี่ย	ดังนั้น ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75	ไม่มีปัญหาและอุปสรรค
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.50	ปัญหาและอุปสรรคน้อย
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.25	ปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26-4.00	ปัญหาและอุปสรรคมาก

จากภาพที่ 9 พบว่า ปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านดำเนินการเก็บเกี่ยวผลผลิต (กรีดยาง) ที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของทั้ง 8 จังหวัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.84 จัดอยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อย โดยประเด็นหน้ายางแห้งตายเนื่องจากขาดทักษะในการกรีดมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 2.30 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหาและอุปสรรคน้อย ในขณะที่ปัญหาการเปิดกรีดยางต้นเล็กและไม่ได้ขนาด มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1.58 อยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหาและอุปสรรค

3. ปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพาราที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

ภาพที่ 10 ค่าเฉลี่ยปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพาราที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

หมายเหตุ	3.1 จำนวนวันกรีตลดลงเนื่องจากฤดูกาลไม่แน่นอนในรอบปี	
	3.2 ภาพรวม%DRC ลดลงโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับปีก่อน	
	3.3 ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลงจากภูมิอากาศไม่แน่นอน	
เกณฑ์วัดค่าเฉลี่ย	ดังนี้ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75	ไม่มีปัญหาและอุปสรรค
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.50	ปัญหาและอุปสรรคน้อย
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.25	ปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26-4.00	ปัญหาและอุปสรรคมาก

จากภาพที่ 10 พบว่า ปัจจัยปัญหาและอุปสรรคด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา ที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของทั้ง 8 จังหวัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.78 จัดอยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาและอุปสรรคปานกลาง ค่าเฉลี่ยในประเด็นจำนวนวันกรีตลดลงเนื่องจากฤดูกาลไม่แน่นอนในรอบปีมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ที่ 3.08 อยู่ในเกณฑ์มีปัญหาและอุปสรรคปานกลาง ในขณะที่ปัญหาภาพรวม %DRC ลดลงโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับปีก่อน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2.22 จัดอยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1.สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย แบ่งผลการศึกษาดังกล่าวออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพารา มีผลดังนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่า

1.1 แรงงานครัวเรือน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ แรงงานทั้งหมด แรงงานในภาคเกษตร และแรงงานนอกภาคเกษตร โดยส่วนใหญ่แรงงานทั้งหมดอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 รองลงมาในช่วงมากกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดเฉลี่ย 2.94 คน แรงงานในภาคเกษตรอยู่ในช่วง 1-2 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.47 รองลงมา มากกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.53 มีจำนวนแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.08 คน แรงงานนอกภาคเกษตรส่วนใหญ่ไม่มีแรงงานออกไปทำงานนอกภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 55.73 รองลงมาอยู่ในช่วง 1-2 คน และมากกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20 และ 1.07 ตามลำดับ

1.2 ประเภทแรงงานจ้าง ส่วนใหญ่จะมีการจ้างแรงงานแบบแรงงานจ้างประจำ คิดเป็นร้อยละ 45.93 รองลงมาเป็นการจ้างแรงงานแบบจ้างชั่วคราว และจ้างแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 28.52 และ 25.55 ตามลำดับ

1.3 ประเภทแรงงานกรีดยางพารา ส่วนใหญ่ใช้แรงงานแบบจ้างกรีดยาง คิดเป็นร้อยละ 62.40 รองลงมาเป็นกลุ่มที่ไม่มีมีการจ้างแรงงานกรีดยางพารา และการจ้างแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 21.87 และ 15.73 ตามลำดับ

1.4 จำนวนแรงงานที่ไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือน ส่วนใหญ่ไม่มีจำนวนแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 80.53 รองลงมาในช่วง 1-2 และมากกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.93 และ 4.53 ตามลำดับ

1.5 จำนวนแรงงานที่ไปรับจ้างทำการเกษตรนอกครัวเรือน ส่วนใหญ่ไม่มี
 แรงงานที่ไปรับจ้างทำการเกษตรนอกครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.60 รองลงมา มีจำนวน 1- 2 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 10.40

1.6 การถือครองที่ดิน ทำการแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ พื้นที่ถือครอง
 ทั้งหมดส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดอยู่ในช่วง 26-45 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 52.53 รองลงมาช่วง 5-
 25 ไร่ และมากกว่า 45 ไร่ ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 26.67 และ 8.27 ตามลำดับ มีจำนวนพื้นที่ถือ
 ครองทั้งหมดเฉลี่ย 33.93 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงมากกว่า 25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ
 42.60 รองลงมาอยู่ในช่วง 5-15 ไร่ และน้อยกว่า 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.67 และ 13.87 ตามลำดับ
 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 28.71 ไร่ พื้นที่สวนยางพาราส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 16-25 ไร่ คิดเป็นร้อย
 ละ 37.60 รองลงมา มีพื้นที่สวนยางพาราในช่วง 5-15 ไร่ และน้อยกว่า 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.33
 และ 13.38 ตามลำดับ มีพื้นที่สวนยางพาราเฉลี่ย 20.22 ไร่

1.7 รายได้ แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ รายได้ของครัวเรือนทั้งหมด มี
 รายได้ของครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 267,196.04 บาท โดยส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 100,000-
 300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.60 รองลงมา มีรายได้ในช่วงน้อยกว่า 100,000 บาท และมากกว่า
 300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.87 และ 16.53 ตามลำดับ รายได้จากการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย
 289,892.37 บาท โดยส่วนใหญ่มีรายได้จากการเกษตรทั้งหมดอยู่ระหว่าง 100,000-300,000 บาท
 คิดเป็นร้อยละ 57.60 รองลงมาอยู่ในช่วงที่น้อยกว่า 100,000 บาท และมากกว่า 300,000 บาท คิด
 เป็นร้อยละ 31.20 และ 11.20 ตามลำดับ รายได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 181,490.52 บาท โดยส่วน
 ใหญ่มีรายได้จากสวนยางพาราอยู่ระหว่าง 100,000-300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.6 รองลงมาอยู่
 ในช่วงที่น้อยกว่า 100,000 บาท และมากกว่า 300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.00 และ 5.33
 ตามลำดับ

1.8 รายจ่าย แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ รายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย
 187,823.13 บาท ซึ่งโดยส่วนใหญ่มีรายจ่ายอยู่ระหว่าง 100,000-300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ
 67.73 รองลงมาในช่วงน้อยกว่า 100,000 บาท และมากกว่า 300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.73
 และ 4.53 ตามลำดับ รายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 70,097.38 บาท โดยส่วนใหญ่มีรายจ่าย
 อยู่ในช่วงน้อยกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 77.33 รองลงมาอยู่ระหว่าง 100,000-300,000
 บาท และมากกว่า 300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.87 และ 0.80 ตามลำดับ รายจ่ายจากสวน
 ยางพาราเฉลี่ย 48,120.96 บาท โดยส่วนใหญ่มีรายจ่ายอยู่ในช่วงน้อยกว่า 100,000 บาท คิดเป็น
 ร้อยละ 94.40 รองลงมาอยู่ระหว่าง 100,000-300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.60

2. สภาพทางสังคมของเกษตรกร พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็น
 ร้อยละ 34.67 มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 46.60 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.00
 ประสบการณ์การศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา รองลงมาได้รับการศึกษาใน
 ระดับมัธยมศึกษา ระดับปวช./ปวส. และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 48.00, 29.60, 17.60 และ
 4.80 ตามลำดับ อาชีพหลักคือ การทำสวนยางพารา คิดเป็นร้อยละ 91.73 ไม่มีการประกอบอาชีพอื่น
 เป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 49.33 ประสบการณ์ในการทำเกษตรส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 11-20 ปี คิด

เป็นร้อยละ 47.47 รองลงมาอยู่ระหว่าง 21-30 ปี และมากกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.20 และ 4.80 ตามลำดับ โดยมีประสบการณ์การทำงานเกษตรเฉลี่ย 19.16 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในครัวเรือนอยู่ในช่วง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 58.13 รองลงมาอยู่ในช่วงมากกว่า 4 คน และ 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.27 และ 13.60 ตามลำดับ โดยมีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเฉลี่ย 4.00 คน

3. การผลิตยางพาราของเกษตรกร

ช่วงที่ 1 กิจกรรมการปลูกยางพารา (0-1 ปี) พบว่า พื้นที่ปลูกยางที่ได้รับ การสงเคราะห์มีพื้นที่เฉลี่ย 11.31 ไร่ พันธุ์ยางส่วนใหญ่ใช้ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 เนื่องจากเป็น พันธุ์ที่ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง และสามารถหาซื้อต้นพันธุ์ได้ง่าย รองลงมาเป็นยางพาราพันธุ์ RRIT251 วัสดุปลูกส่วนใหญ่เลือกใช้ยางชำถุงเป็นวัสดุปลูก ระยะปลูกส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะใช้ระยะปลูกอยู่ ที่ 7x3 เมตร จำนวนต้นต่อไร่มีต้นยางพาราเฉลี่ย 74.35 ต้นต่อไร่ ซึ่งโดยปกติจำนวนต้นต่อไร่ของ ยางพาราจะอยู่ที่ประมาณ 70-80 ต้น ขึ้นอยู่กับระยะปลูกที่ใช้แต่ละสวน ชนิดของดินส่วนใหญ่มี ลักษณะเป็นดินร่วน และมีสวนของเกษตรกรบางสวนที่มีลักษณะเป็นดินร่วนปนเหนียว และดินเหนียว ตามลักษณะของสวนยางในแต่ละพื้นที่ ลักษณะพื้นที่สวนยางพาราส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ราบน้ำท่วมไม่ ชั่ง คิดเป็นร้อยละ 50.80 รองลงมามีลักษณะเป็นพื้นที่ดอนหรือที่ราบสูง ที่ราบลุ่มน้ำท่วมชั่ง และที่ ลาดชันหรือที่ภูเขา คิดเป็นร้อยละ 24.67, 14.84 และ 9.69 ตามลำดับ

ช่วงที่ 2 กิจกรรมการจัดการสวนยางพารา (2-เปิดกรีด ณ ปัจจุบัน)
พบว่า การจัดการปุ๋ยทั้ง 8 จังหวัด เลือกใช้ปุ๋ยเคมีโดยส่วนใหญ่เลือกใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-8-20 และ 15-15-15 เนื่องจากสามารถหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาด ปริมาณการใส่ปุ๋ยเฉลี่ยอยู่ที่ 53 กิโลกรัมต่อไร่ และความถี่ในการใส่ปุ๋ยเฉลี่ย 1.95 ครั้งต่อปี การจัดการโรคและแมลงศัตรู พบมี 2 โรค ได้แก่ โรคใบ ร่วง และโรคเปลือกแห้ง การจัดการวัชพืชทั้ง 8 จังหวัด ประสบกับปัญหาวัชพืชในสวนยางพารา ทั้งสิ้น โดยส่วนใหญ่เลือกจัดการกับวัชพืชด้วยวิธีกลคือ การถาก และการถอนด้วยมือบริเวณรอบโคน ต้น การตัดด้วยเครื่องตัดหญ้าและใช้สารเคมีร่วมด้วย อายุยางเมื่อเปิดกรีดมีอายุเฉลี่ย 7 ปี ซึ่งตรงกับ ที่กรมวิชาการเกษตรให้คำแนะนำ อายุต้นยางพาราในปัจจุบันมีอายุเฉลี่ย 14.48 ปี ระบบกรีด มีการ ใช้ระบบกรีด 3 แบบ ได้แก่ 1/2S d/3 (การกรีดครั้งละต้น 1 วัน เว้น 2 วัน) เป็นระบบกรีดที่กลุ่ม ตัวอย่างเกษตรกรนิยมใช้มากที่สุด 1/2S d/2 (การกรีดครั้งละต้น 1 วัน เว้น 1 วัน) และ 1/2S d/4 (การกรีดครั้งละต้น 1 วัน เว้น 3 วัน) จำนวนวันเฉลี่ยที่สามารถกรีดได้ใน 1 เดือน เฉลี่ยอยู่ที่ 19.42 วัน หรือประมาณ 15-20 วัน เปอร์เซ็นต์ของจำนวนต้นยางที่เปิดกรีดที่ได้ขนาดตามกรมวิชาการ กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 85.54 เนื่องจากเกษตรกรคิดว่าการเปิดกรีดต้นยางที่มีขนาดเหมาะสมจะทำให้ได้ น้ำยางในปริมาณมาก และต้นยางพาราจะสามารถให้ผลผลิตได้นานขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่จึงเลือกที่ จะรอให้ต้นยางพารามีขนาดที่เหมาะสมก่อน

ส่วนที่ 2 ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

ปริมาณผลผลิตน้ำยางสดเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (% DRC) ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 8 จังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออก พบว่า รูปแบบผลผลิตที่เกษตรกรผลิตมากที่สุดคือรูปแบบน้ำยางสด ในส่วนของปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (%DRC) ที่มากที่สุดคือ ผลผลิตยางแผ่นดิบ รองลงมาคือ ผลผลิตน้ำยางสด และผลผลิตยางก้อนถ้วย ตามลำดับ โดย

ปริมาณผลผลิตน้ำยางสดเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (% DRC) ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 8 จังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออกอยู่ที่ 234.08 กก./ไร่/ปีของ%DRC

ปริมาณผลผลิตยางแผ่นดิบเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (% DRC) ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 8 จังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออกอยู่ที่ 359.18 กก./ไร่/ปีของ%DRC

ปริมาณผลผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง (% DRC) ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 8 จังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออกอยู่ที่ 230.98 กก./ไร่/ปีของ%DRC

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งรวมของเกษตรกรชาวสวนยางพารา 8 จังหวัด ภาคใต้ฝั่งตะวันออกเท่ากับ 268.36 กก./ไร่/ปีของ%DRC

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาค่า Beta ของตัวแปรพยากรณ์ปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปีของปัจจัยทั้ง 15 ตัวแปร พบว่า มีตัวแปรที่มีนัยสำคัญทั้งหมด 6 ตัวแปร โดยตัวแปรเพศ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรอาชีพหลัก และขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และตัวแปรอายุ ประสบการณ์ในการทำการเกษตร การปลูกยางพารา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ปัจจัยทางด้านสังคม พบว่า ตัวแปรมี 4 ตัวที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย อายุ เพศ อาชีพหลัก และประสบการณ์ในการทำการเกษตร โดยตัวแปรเพศมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรอาชีพหลักมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตัวแปรอายุและประสบการณ์ในการทำการเกษตรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัจจัยทางด้านสังคมมีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า ตัวแปรมี 1 ตัวที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา โดยตัวแปรขนาดพื้นที่ปลูกยางพารามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

ปัจจัยทางด้านระบบการผลิต พบว่า ตัวแปรที่มี 1 ตัวที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การปลูกยางพารา โดยตัวแปรการปลูกยางพารามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัจจัยทางด้านระบบการผลิต มีผลต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคนั้นแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนยาง โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.74 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ไม่มีการตัดแต่งกิ่ง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.24 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา รองลงมา คือ มีการกำจัดวัชพืชน้อย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.37 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา รองลงมา คือ ใช้สูตรปุ๋ยไม่ตรงกับทางวิชาการกำหนดในแต่ละช่วงอายุยาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.64 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา รองลงมา คือ ปัจจัยลักษณะพื้นที่ไม่เหมาะสมต่อการปลูกยาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย รองลงมา คือ ความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ปลูกต่ำและไม่เหมาะสมน้อย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย รองลงมา คือ ปัจจัยการป้องกันกำจัดโรคน้อย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย รองลงมา คือ ปัจจัยขาดการใส่ปุ๋ยบำรุงให้เป็นไปตามกำหนด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.11 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย และมีปัญหามากที่สุด คือ ปัจจัยพันธุ์ยางให้ผลผลิตน้อย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย

2. ด้านการกรีดยางพารา โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ เปิดกรีดยางพาราในขณะที่ต้นยางพาราไม่ได้ขนาด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.58 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา รองลงมา คือ ใช้ระบบกรีดยางเกินเกินไปทำให้ผลผลิตต่ำ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.65 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา รองลงมา คือ เร่งกรีดยางพาราในช่วงที่ไม่เหมาะสม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.83 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย และมีปัญหามากที่สุด คือ หน้ากรีดยางแห้งตาย และเสียหายเนื่องจากแรงงานกรีดยางขาดทักษะ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย

3. ด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาบ้าง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ภาพรวม% DRC ลดลงโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับปีก่อน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย รองลงมา คือ ปัจจัยปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลงจากภูมิอากาศไม่แน่นอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาบ้าง และมีปัญหามากที่สุด คือ จำนวนวันกรีดยางที่ไม่แน่นอน และมีแนวโน้มน้อยวันในรอบปี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาบ้าง

2.อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย ผู้วิจัยมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1.ปัจจัยทางด้านสังคมต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี พบว่า ปัจจัยทางสังคมด้านสภาพาส่งผลทางลบต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี กล่าวคือ เมื่อสภาพลดลง (การไม่มีพันธะ) ปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปีก็จะมีระดับลดลงด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้จะเป็นเพราะเกษตรกรที่ทำสวนยางพาราทั้ง 8 จังหวัดในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันคือ เป็นเกษตรกรที่ทำอาชีพนี้มาตั้งแต่รุ่นพ่อแม่แล้ว และรุ่นลูกก็สานต่องานที่ทางครอบครัวทำอยู่แล้วเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ด้วยลักษณะของพื้นที่ภาคใต้ที่นิยมการทำสวนยางพาราอยู่แล้วทำให้ลักษณะการทำที่คล้ายคลึงกันทำให้ผลที่ได้ของปัจจัยทางสังคมในแต่ละที่ไม่มีความแตกต่างกันทั้งในแง่ของอายุ ประสบการณ์การศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง ประสบการณ์ในการทำการเกษตร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของเกษตรกรที่อยู่ในวัยทำงานมีการศึกษาน้อยคือ อยู่ในระดับประถมศึกษา มีอาชีพหลักคือ ทำสวนยางพารา เพียงอย่างเดียวโดยไม่มีอาชีพเสริมหรืออาชีพรองอาชีพอื่น และนอกจากนี้ก็มีประสบการณ์ในการทำการเกษตรอยู่ระหว่าง 11-20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาภรณ์ อุดมผล (2554) ศึกษาการสร้างแบบจำลองระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรในระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 42.93 และ 43.79 ปี ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในวัยแรงงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรณี นุกุลคาม และคณะ (2549) ศึกษาสภาพทั่วไปของการปลูกยางพาราในจังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนมากไม่เกิน 6 คน มีสมาชิกที่ช่วยงานเกษตรเพียง 3-4 คน เท่านั้น เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยก่อนทำสวนยาง 66,814.80 บาท รายได้เฉลี่ยต่อปีภายหลังทำสวนยางแล้ว 68,064.80 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.87 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบัวเพชร ประกายสิทธิ์ (2550) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเพิ่มผลผลิตยางพาราในตำบลชัยพร อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย การศึกษาพบว่า (เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่เป็นเพศชาย การศึกษาจบระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2-4 คน และมีจำนวนแรงงานการเกษตรเฉลี่ย 2-4 คน มีพื้นที่ในการเกษตรน้อยกว่า 50 ไร่ ที่ดินเป็นของตนเอง มีรายได้เฉลี่ย 200,000-300,000 บาท

2.ปัจจัยทางเศรษฐกิจต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจด้านขนาดพื้นที่ทั้งหมดส่งผลทางลบต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี กล่าวคือ เมื่อขนาดพื้นที่ทั้งหมดลดลงปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปีก็จะมีระดับลดลงด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ ในปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจนั้นประกอบไปด้วยแรงงานครัวเรือน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ แรงงานทั้งหมด แรงงานในภาคเกษตร และแรงงานนอกภาคเกษตร โดยส่วนใหญ่แรงงานทั้งหมดอยู่ในช่วง 1-2 คน แรงงานในภาคเกษตรอยู่ในช่วง 1-2 คน แรงงานนอกภาคเกษตรไม่มีแรงงานออกไปทำงานนอกภาคเกษตรเลย ใช้แรงงานจ้างกริตแบบจ้างประจำ การถือครองที่ดินมีพื้นที่ถือครองทั้งหมดอยู่ในช่วง 26-45 ไร่ พื้นที่สวนยางพาราส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 16-25 ไร่ มีรายได้

ของครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 267,196.04 บาท รายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 187,823.13 บาท ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ ขนาดของพื้นที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดของการถือครองพื้นที่ยิ่งมากย่อมส่งผลต่อการให้ปริมาณผลผลิตที่มากตามไปด้วย ในแต่ละพื้นที่ของทั้ง 8 จังหวัดนั้นมีความแตกต่างกัน ทางลักษณะภูมิศาสตร์ทำให้ขนาดพื้นที่ที่มีการปลูกยางพาราต่อไร่ย่อมแตกต่างกันออกไป ซึ่งความแตกต่างของพื้นที่ที่ทำการปลูกยางย่อมส่งผลต่อปริมาณผลผลิตนี้อย่างแท้จริงต่อไปตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของปรินทร์ โฆษิตกุลพร (2542) ศึกษาการวิเคราะห์การผลิตยางพารากรณีศึกษาโครงการนำร่อง อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม ทำการศึกษาในเรื่อง (1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิตและผลผลิตยางพารา (2) ประสิทธิภาพของการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด (3) วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิต ผลการศึกษาพบว่า แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตมากกว่าปัจจัยอื่น ประสิทธิภาพในการผลิตยางพาราของโครงการนำร่องเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพในการผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมดพบว่า ประสิทธิภาพในการผลิตของโครงการนำร่องดีกว่า สำหรับการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตพบว่า ผลตอบแทนจากการผลิตของโครงการนำร่องเท่ากับร้อยละ 10 ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพืชเศรษฐกิจอื่นแล้วยางพารายังให้ผลตอบแทนในเกณฑ์ที่สูงกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของพรณี นุกุลคาม และคณะ (2549) ศึกษาสภาพทั่วไปของการปลูกยางพาราในจังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยก่อนทำสวนยาง 66,814.80 บาท รายได้เฉลี่ยต่อปีภายหลังทำสวนยางแล้ว 68,064.80 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.87 สอดคล้องกับงานวิจัยของบัวเพชร ประกายสิทธิ์ (2550) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเพิ่มผลผลิตยางพาราในตำบลชัยพร อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปลูกยางพารา เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกยางน้อยกว่า 50 ไร่ ส่วนใหญ่มีจำนวนต้นยาง 1,000-3,000 ต้น ระยะเวลาการปลูกยาง 20-30 ปี พันธุ์ยางที่ปลูกคือ PRIM 600 ระยะห่างการปลูก 3x7 เมตร ส่วนใหญ่มีการใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 มีการใส่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อปี การกำจัดวัชพืชในสวนยางโดยการลากหญ้าที่โคนต้น โรคที่มีกระบาดคือ โรคราแป้ง วิธีการกรีดยางโดยการกรีดหน้าสูง กรีดสองวันเว้นหนึ่งวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกศิลป์ เรือนนันทชัย (2553) ศึกษาแนวทางการเพิ่มผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ช่วงที่ 2 สร้างแนวทางการเพิ่มผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า 1. การศึกษาปัญหาการผลิตยางพาราของเกษตรกรใน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2. นำเสนอแนวทางการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี จากการนำเข้าสู่ขบวนการเข้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการสนทนากลุ่มด้านพันธุ์ยางพาราต้องเลือกนำต้นพันธุ์ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดมาปลูกซ่อม และพันธุ์ยางพาราที่เพาะชำถุงที่ได้มาตรฐานเท่านั้น แต่ด้านสิ่งแวดล้อม ต้องสำรวจพื้นที่พร้อมกับปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันไฟไหม้สวนยางพารา และทำแนวกันไฟรอบ ๆ สวนยางพารา ส่วนด้านการบริหารจัดการต้องอบรมคนกรีดยาง ทำแผนยางให้ได้มาตรฐาน และโรงเรือนเก็บยางพาราระหว่างรอจำหน่ายต้องมีความปลอดภัย มั่นคง แข็งแรงตลอดจนสวนยางพาราต้องสะอาดหรือไม่มีวัชพืชขึ้น สามารถมองเห็นต้นยางได้ตลอดแนว สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทรทิพย์ เวียนมานะ และคณะ (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการผลิต 2554 โดยเลือกจังหวัดที่มี

พื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด 4 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดหนองคาย อุดรธานี ขอนแก่น และบุรีรัมย์ ซึ่งทำการศึกษาทั้งหมด 8 ปัจจัย ได้แก่ (1) พื้นที่ปลูก (2) อายุของเกษตรกร (3) จำนวนแรงงาน (4) ปุ๋ยบำรุงต้นยางพาราหลังกรีต (5) เงินลงทุนหลังการเปิดกรีต (6) ปริมาณสารปราบศัตรูพืช (7) ประสบการณ์การเข้าบรณการกรีต และ(8) โรคของต้นยาง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตยางพารามี 3 ปัจจัย ได้แก่ พื้นที่ปลูก อายุของเกษตรกร และจำนวนแรงงาน โดยอายุของเกษตรกรเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ คือถ้าเกษตรกรเป็นผู้สูงอายุ จะทำให้กำลังและคุณภาพในการกรีตยางลดลงตามสมรรถภาพของร่างกาย ซึ่งส่งผลต่อการลดลงของปริมาณน้ำยางส่วนพื้นที่ปลูกและจำนวนแรงงานเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก คือ เมื่อมีพื้นที่ปลูกหรือจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น

3. ปัจจัยระบบการผลิตต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี พบว่า ปัจจัยระบบการผลิตด้านการกรีตยางพาราส่งผลทางลบต่อปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี กล่าวคือ เมื่อการกรีตยางพาราลดลง ในที่นี้หมายถึงจำนวนวันกรีต ระบบที่ใช้กรีต และทักษะในการกรีตยางพารา จะส่งผลถึงปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปีก็จะมีระดับลดลงด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ในการกรีตยางเริ่มต้นในตอนเช้าประมาณตี 3 ถึงตี 5 เนื่องจากเป็นช่วงที่น้ำยางออกได้ดีที่อุณหภูมิต่ำ ระบบการกรีตที่พบมีหลายระบบ เช่น กรีต 1/3 ของลำต้น 5 วันเว้น 1 วัน (S/3,5d/6) กรีต 1/3 ของลำต้น 10 วันเว้น 1 วัน (S/3,10d/11) กรีต 1/3 ของลำต้นทุกวัน กรีต 1/3 ของลำต้น 3 วันเว้น 1 วัน (S/3,3d/4) และกรีต 1/2 ลำต้น 5 วันเว้น 1 วัน (S/2,5d/6) เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมินทร์ โฆษิตกุลพร (2542) ศึกษาการวิเคราะห์การผลิตยางพารากรณีศึกษาโครงการนำร่อง อำเภอหนอง จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตมากกว่าปัจจัยอื่น ประสิทธิภาพในการผลิตยางพาราของโครงการนำร่องเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพในการผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมดพบว่า ประสิทธิภาพในการผลิตของโครงการนำร่องดีกว่า สำหรับการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตพบว่า ผลตอบแทนจากการผลิตของโครงการนำร่องเท่ากับร้อยละ 10 ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพืชเศรษฐกิจอื่นแล้วยางพารายังให้ผลตอบแทนในเกณฑ์ที่สูงกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของบัวเพชร ประกายสิทธิ์ (2550) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเพิ่มผลผลิตยางพาราในตำบลชัยพร อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปลูกยางพารา เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกยางน้อยกว่า 50 ไร่ ส่วนใหญ่มีจำนวนต้นยาง 1,000-3,000 ต้น ระยะเวลาการปลูกยาง 20-30 ปี พันธุ์ยางที่ปลูกคือ PRIM 600 ระยะห่างการปลูก 3x7 เมตร ส่วนใหญ่มีการใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 มีการใส่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อปี การกำจัดวัชพืชในสวนยางโดยการถากหญ้าที่โคนต้น โรคที่มักกระบาดคือ โรคราแป้ง วิธีการกรีตยางโดยการกรีตหน้าสูง กรีตสองวันเว้นหนึ่งวัน (3) ปัญหาการปลูกยางคือ ขาดแคลนพันธุ์ยางและต้นยางแห้งตายในฤดูแล้ง ปัญหาด้านการดูแลรักษาคือ ปุ๋ยเคมีมีราคาแพง ปัญหาด้านการตลาดคือ การรับซื้อน้ำยางพารามีขั้นตอนและเงื่อนไขมาก ส่วนความต้องการความช่วยเหลือคือ ด้านความรู้และเทคนิคการดูแลสวนยางพารา (4) แนวทางในการเพิ่มผลผลิตคือ การใช้กรรมวิธี 3 แบบรวมกันคือ การกรีตยางหน้าสูง การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง และการทำเสื่อกันฝน สอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา สมบูรณ์สุข และคณะ (2552) ศึกษาการปรับตัวทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตของระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็กภายใต้การใช้ระบบกรีตที่

แตกต่างกัน ในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า มีระบบกรีตที่สำคัญในพื้นที่ศึกษา 5 ระบบ ได้แก่ ระบบกรีต $1/3S3d/4$, $1/3S2d/3$, $1/2S2d/3$, $1/2S3d/4$ และ $1/2Sd/2$ ซึ่งเงื่อนไขสำคัญในการเลือกใช้ระบบกรีตที่สำคัญได้แก่ ความยากง่ายต่อการทำงาน ปริมาณน้ำยางที่ได้รับ อายุต้นยางพารา ความสิ้นเปลืองเปลือก แรงงานกรีตและราคายางพารา และพบว่ารายได้สุทธิในระบบกรีต $1/3S3d/4$ สูงสุดเมื่อเทียบกับระบบกรีตอื่น รองลงมาได้แก่ระบบกรีต $1/2S2d/3$ ซึ่งเป็นระบบกรีตที่สถาบันวิจัยยางแนะนำ และเมื่อวัดประสิทธิภาพของระบบการผลิตภายใต้ระบบกรีตต่างๆพบว่า ระบบกรีต $1/3S3d/4$ และระบบกรีต $1/2S2d/3$ มีประสิทธิภาพทั้งทางกายภาพและทางการเงิน และเมื่อวิเคราะห์แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ ระยะเวลา 10 ปี (2009-2018) พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรที่เลือกระบบกรีต $1/3S3d/4$, $1/2S2d/3$ และ $1/3S2d/3$ ให้ผลตอบแทนสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลรัตน์ คงเหล่า (2551) ศึกษาการปรับปรุงระบบกรีตเพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำยางของยางพาราโดย ทำการทดลองกับยางพาราพันธุ์ BPM 24 (อายุ 8 ปี) ณ สถานีวิจัยและฝึกภาคสนามเทพา ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2549-กรกฎาคม 2550 วางแผนการทดลองแบบ CRD แบ่งเป็น 5 วิธีการทดลอง จำนวน 12 ซ้ำ คือ 1. ระบบกรีตครั้งลำต้น วันเว้นวัน ($1/2s d/2 : T1$) 2. ระบบกรีตครั้งลำต้น สองรอยกรีต สลับหน้ากรีต วันเว้นวัน ($DCA 2x1/2s d/4 : T2$) 3. ระบบกรีตหนึ่งในสามของลำต้น สามวันเว้นวัน ($1/3s 3d/4 : T3$) 4. ระบบกรีตหนึ่งในสามของลำต้นสองรอยกรีตสลับหน้ากรีต สามวันเว้นวัน ($DCA 2x1/3s d/2 \cdot d/3 : T4$) และ 5. ระบบกรีตครั้งลำต้น วันเว้นสองวันร่วมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง 2.5 เปอร์เซ็นต์ ($1/2s d/3 + ET.2.5\% : T5$) โดยศึกษาผลของระบบกรีตต่อผลผลิตครั้งกรีต (กรัม/ต้น/ครั้งกรีต) ผลผลิตรวม (กรัม/ต้น/ปี) เปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ แซ่ห่อ่ง (2552) ศึกษาผลของการปรับปรุงระบบกรีตต่อผลผลิตยางพารา (*Hevea brasiliensis* Muell. Arg.) และเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็ก: กรณีศึกษา บ้านหุแระตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยศึกษาระบบกรีตยางของเกษตรกรซึ่งนิยมใช้ระบบกรีตยางแบบถี่ คือ ระบบกรีต 1 ใน 3 ของลำต้น กรีต 3 วัน หยุด 1 วัน ($1/3S 3d/4$) และมีการทดลองใช้ระบบกรีตแบบ 2 รอยกรีต (Double Cut Alternative Tapping System: DCA) (T2)เปรียบเทียบกับระบบกรีตแบบ 1 รอยกรีตที่เกษตรกรใช้อยู่ทั่วไป (Conventional Tapping System) (T1) โดยแบ่งความยาวรอยกรีตเป็น 1 ใน 3 ของลำต้น กรีต 2 วัน หยุด 1 วัน ($1/3S 2d/3$) ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยของระบบกรีตDCA สูงกว่าระบบกรีตแบบ 1 รอยกรีต 22 เปอร์เซ็นต์ สำหรับคุณภาพของน้ำยางสดจากการวัดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง รวมทั้งอัตราการขยายเส้นรอบวงของลำต้นยางพารา พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างวิธีทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะ พงษ์ บุญสรรค์ และคณะ (2555) ศึกษาการเพิ่มผลผลิตของยางพาราพันธุ์ RRIM 600 และ RRIT 251 โดยใช้เทคนิคการกรีต การวิจัยประกอบด้วย T1 กรีตยางพาราครั้งต้นกรีตวันเว้นวัน ($1/2 S d/2$) T2 กรีตยางพาราครั้งต้นกรีตสองวันเว้นวัน ($1/2 S 2d/3$) T3 กรีตยางพาราครั้งต้นกรีตสามวันเว้นวัน ($1/2 S 3d/4$) T4 กรีต 2 รอยกรีตครั้งต้นหน้ากรีตที่ 1 กรีตที่ความสูง 80 ซม.และหน้ากรีตที่ 2 กรีตที่ความสูง 150 ซม. กรีตวันเว้นวัน (DCA at 80 cm and 150 cm $1/2 S d/2$) T5 กรีต 2 รอยกรีตครั้งต้นหน้ากรีตที่ 1 กรีตที่ความสูง 80 ซม.และหน้ากรีตที่ 2 กรีตที่ความสูง 150 ซม. กรีตสองวันเว้นวัน (DCA at 80 cm and 150 cm $1/2 S 2d/3$) ในกรณีของยางพาราสายพันธุ์ RRIT 251 จากผลการศึกษาเทคนิคการกรีตยางพาราทั้ง 5 กรรมวิธี มีผลทำให้เปอร์เซ็นต์เนื้อยางที่วิเคราะห์โดยวิธีเมโท

แลค และวิธีทางเคมีพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ การกรีดยางพาราครั้งต้นกรีดสองวันเว้นวัน มีผลทำให้ผลผลิตของยางพาราสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกรรมวิธีอื่น ๆ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคของการทำสวนยางพารานั้น มี 3 ด้านดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนยาง พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดในเรื่องของพันธุ์ยางให้ผลผลิตน้อย ดังนั้นควรมีการแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ยางที่เหมาะสมสำหรับการปลูกในแต่ละพื้นที่ ซึ่งพันธุ์ยางที่แนะนำให้ปลูกแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางสูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อยางสูงเป็นหลักมี 4 พันธุ์ คือ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 สถาบันวิจัยยาง 226 BPM 24 และพันธุ์ RRIM 600 ซึ่งในภาคใต้พันธุ์ยางที่นิยมปลูกได้แก่ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 และพันธุ์ RRIM 600

กลุ่มที่ 2 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อยางสูงและมีการเจริญเติบโตดี ลักษณะลำต้นตรงแลให้ปริมาตรเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง มี 4 พันธุ์ คือ พันธุ์ PB 235 PB255 PB260 และพันธุ์ RRIC 110

กลุ่มที่ 3 พันธุ์ยางผลผลิตเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูงเป็นหลัก มีการเจริญเติบโตดีมาก ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาตรเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูงเหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกเป็นสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้มี 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ชะเชิงเทรา 50 AVROS 2037 และพันธุ์ BPM 1

2. ด้านการกรีดยางพารา พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดในเรื่องของความเสียหายเนื่องจากแรงงานกรีดขาดทักษะ ดังนั้นเกษตรกรควรมีความเข้าใจในวิธี และระบบการกรีดยางพาราที่ถูกต้อง ซึ่งทั้งนี้หน่วยงานของรัฐบาลอาจช่วยอบรมให้ความรู้ในการเพิ่มทักษะการกรีดยางพาราที่ถูกต้องแก่เกษตรกร เพื่อลดความเสียหายจากแรงงานกรีดขาดทักษะได้อีกทางหนึ่ง

3. ด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดในเรื่องของจำนวนวันกรีดที่ไม่แน่นอนและมีแนวโน้มน้อยวันในรอบปี ปัญหาในด้านภูมิอากาศที่ไม่แน่นอนนั้นเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของเกษตรกร ดังนั้นเกษตรกรจึงควรที่จะมีการเตรียมพร้อมในการรับมือกับสภาพอากาศต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การให้ความรู้การทำสวนยางพารา การให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคกรีดเพื่อเพิ่มผลผลิตยางพารา หรือการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปลูกยางพาราเพื่อเพิ่มผลผลิต เป็นต้น

2. ควรมีการแนะนำจากหน่วยงานของรัฐบาลในการนำพืชพันธุ์อื่น ๆ มาทำการปลูก เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร เป็นการจัดทำแผนสำรองในการรับมือกับสภาพภูมิอากาศทำให้ไม่กระทบกับรายได้ของเกษตรกรที่จะลดลงจากการกรีดขางพาราไม่ได้ในหน้าฝน

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร ภาชีรัตน์ และปัญญา สมบูรณ์สุข. 2553. การเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีการทำสวนยางพาราขนาดเล็กระหว่างเขตนิเวศยางพาราที่สูง ที่ลูกคลื่นลาดลาด ละที่ราบในตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา. รายงานผลการวิจัย คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กนกศิลป์ เรือนนันทชัย. 2553. แนวทางการเพิ่มผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กมลรัตน์ คงเหล่า. 2551. การปรับปรุงระบบกรีตเพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำยางพารา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพืชศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กรมควบคุมมลพิษ. 2548. แนวปฏิบัติที่ดีด้านการป้องกันและลดมลพิษอุตสาหกรรมน้ำยางข้น. กรมควบคุมมลพิษ. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. หน้า 2-6.
- กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พืชไร่. 2548. ในยางพารา. เอกสารวิชาการ. สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน. กรมพัฒนาที่ดิน.
- ชนวน รัตนวราหะ. 2556. ระบบเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaipan.org/node/522> (สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2557).
- ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2557. ข่าวสินค้าโภคภัณฑ์. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/news/commodity/detail.php?id=6733> (สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2557).
- ทัศนีย์ เศรษฐ์บุญสร้าง. 2555. ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน. มูลนิธินิวซีวัน. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.nawachione.org/2012/10/29/sustainable-agriculture/> (12 มกราคม 2557).
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2556. สถานการณ์สินค้าเกษตรสำคัญปี 2556 และแนวโน้มปี 2557. ส่วนเศรษฐกิจภาค สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ธนาคารแห่งประเทศไทย. หน้า 7-10.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2557. สถานการณ์สินค้าเกษตรสำคัญปี 2557 และแนวโน้มปี 2558. ส่วนเศรษฐกิจภาค สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ธนาคารแห่งประเทศไทย. หน้า 7-10.
- เนตรนภา อินสุต. ม.ป.ป. ระบบการเกษตร. [Online] เข้าถึงได้จาก : [http://www.ap.mju.ac.th/ap101/all%20lessons/Lesson/Chapter%204/ระบบการเกษตร%20\(Agricultural%20System\).pdf](http://www.ap.mju.ac.th/ap101/all%20lessons/Lesson/Chapter%204/ระบบการเกษตร%20(Agricultural%20System).pdf) (สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2557).
- บุญส่ง นันททอง. 2556. รายงานการประชุมยางพาราอาเซียน. [Online] เข้าถึงได้จาก : http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1365654704 (สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2557)

- บัญชา สมบูรณ์สุข, ปริญญา เฉิดโฉม, ปรีตถ พรหมมี, วราวุธ ชูธรรมธัช, รจเรข หนูสังข์ และธวัชชัย เหลืองอร่าม. 2548. ใน การปรับตัวของระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็กที่มีไม่ผล ร่วมในภาคใต้ของประเทศไทย : กรณีศึกษา 3 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง และ สงขลา. รายงานการวิจัย คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บัญชา สมบูรณ์สุข, กนกพร ภาชีรัตน์, ไชยยะ คงมณี และBenedicte Chambon. 2552. ใน การปรับตัวทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตของระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็ก ภายใต้การใช้ระบบกริดที่แตกต่างกันในจังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยา เขตหาดใหญ่.
- บัญชา สมบูรณ์สุข, สมยศ ทุ่งหว้า, กนกพร ภาชีรัตน์, ไชยยะ คงมณี และBenedicte Chambon. 2554. ใน ผลของการปรับปรุงระบบกริดต่อเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรชาวสวนยาง ขนาดเล็ก. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บัวเพชร ประกายสิทธิ์. 2550. การพัฒนารูปแบบการเพิ่มผลผลิตยางพาราในตำบลชัยพร อำเภอเบ็ญจกาฬ จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเกษตรศาสตร์การ พัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยะพงษ์ บุญสุวรรค์, ไพรัตน์ เลื่อนไธสง, ชนิดา เจริญ และสมปอง มหาบัน. 2554. ใน อิทธิพลของ ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยเคมีร่วมกับซีโอไลท์ต่อผลผลิตยางพารา. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ปิยะพงษ์ บุญสุวรรค์, ไพรัตน์ เลื่อนไธสง, ชนิดา เจริญ และสมปอง มหาบัน. 2555. ใน การเพิ่ม ผลผลิต ของยางพาราพันธุ์ RRIM 600 และ RRIT 251 โดยใช้เทคนิคการกริด. คณะ เทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ประมินทร์ โฆษิตกุลพร. 2542. การวิเคราะห์การผลิตยางพารากรณีศึกษา : โครงการนำร่อง อำเภอ นาทม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรพรณี นุกุลคาม, ประไพพร ศิริคติธรรม, การต์ธีรา โพธิ์ปาน และนภาพร สอนองบุญ. 2549. ใน การศึกษาสภาพทั่วไปของการปลูกยางพาราในจังหวัดพิษณุโลก. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่พิษณุโลก.
- พรพรรณ แซ่ห่อวง. 2552. ผลของการปรับปรุงระบบกริดต่อผลผลิตยางพารา (*Hevea brasiliensis* Muell. Arg.) และเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็ก : กรณีศึกษาบ้านหุแระ ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหา บั ณ ฑี ต , สาขาวิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พวงผกา วรธนะปะกรณ์. 2556. ใน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในบริการของกอง นโยบายและแผน. รายงานการวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน.
- ภั ค ฎ ฑ ศ รี้ ค ล้ำ ย . 2558. น วัต ก ร ร ม ก า ร เก ช ต ร . [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://paccapon.blogspot.com/.2015/03/intensive-farming.html?m=1> (สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2557).

- ภัทรพล ทินรา. 2555. การทำไร่เลื่อนลอย. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://sites.google.com/site/s5210835347t3/kar-tha-ri-leuxnlxy> (สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2557).
- มนต์ชัย พินิจจิตรสมุทร. 2557. “ยุทธศาสตร์ยางพาราไทย”. *นิตยสารยางไทย* (9 กันยายน 2557). : 44.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยางไทย. 2558. เนื้อที่กรีดยาง ผลผลิตยาง และผลผลิตยางต่อไร่ของ ไทย ใน ระหว่างปี 2555-2557. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.rubbercenter.org/files/rtec/area-RTEC.pdf> (สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2558).
- ศูนย์วิจัยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์. 2557. บทวิเคราะห์สถานการณ์ราคาพืช/สัตว์เศรษฐกิจ. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.baac.or.th/file-upload/12845-3-27.วิเคราะห์%20ตค.คาดการณ์%20rp.57.pdf> (สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2557).
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. 2557. ยางพาราปี 2557. *วารสารการพยากรณ์การผลิตการเกษตร* 29(3), 31-34.
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. 2557. พื้นที่ปลูกยาง. [Online] เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/statistic/stst_index.htm (สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2557).
- ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11. 2557. พันธุ์ยางพาราในภาคใต้. กรมส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมยางและไม้ยางพารา. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. [Online] เข้าถึงได้จาก : http://www.southrubbercenter.com/pr?art_id=121 (สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2557).
- สุนทรทิพย์ เวียนมานะ, สุภาภรณ์ พวงชมพู และไพศาล กะกุลพิมพ์. 2557. ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารแก่นเกษตร* 42(1), 499-504.
- สถาบันวิจัยยาง. 2555. ใน *ข้อมูลวิชาการยางพารา 2555*. สถาบันวิจัยยาง. กรมวิชาการเกษตร. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. หน้า 13-26.
- สมจิตต์ ศิขรินมาศ และอาภัสสร สุขไสย. 2557. “บทวิเคราะห์ราคายางไทย”. *นิตยสารยางไทย* (10 ตุลาคม 2557) : 74.
- สมดุล พวกเกาะ. 2554. วิธีการผลิตยางก้อนถ้วย. [Online] เข้าถึงได้จาก : http://pnpandbest.com/pnp_book/pnp_book06.html (สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2557).
- สถาบันศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2557. เศรษฐกิจภูมิภาคภาคใต้. [Online] เข้าถึงได้จาก : www.apecthai.org/index.php/เศรษฐกิจ-76-จังหวัด/รายละเอียดข้อมูลทั้ง-76-จ-2/ภาคใต้.html (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2558).
- สมาคมยางพาราไทย. 2558. ปริมาณการส่งออกยางพารา (แยกประเภท) ปีพ.ศ. 2542-2558. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.thainr.com/uploadfile/20141002124327.pdf> (สืบค้นเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2559).

- สำนักงานการค้าภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2557. ราคาขางพาราปี2556. กรมการค้าภายใน. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.dit.go.th/suratthani/contentdet.asp?deptid=66&id=10554> (สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2557).
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน). 2555. ขางพารา : หลักในการเลือกใช้พันธุ์ขาง. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน). [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.arda.or.th/kasetinfo/south/para/controller/01-02.php> (สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2557).
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน). 2555. ขางพารา : การกรีดยาง. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน). [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.arda.or.th/kasetinfo/south/para/controller/01-08.php> (สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2557).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2557. เนื้อที่กรีดยาง ผลผลิตยาง และผลผลิตยางต่อไร่ของไทยในระหว่างปี 2555-2557. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.oae.go.th/download/prcai/farmcrop/rubber.pdf> (สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2558).
- สำนักงานสถิติจังหวัดชุมพร/สุราษฎร์ธานี/นครศรีธรรมราช/พัทลุง. 2557. รายงานวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย. [Online] เข้าถึงได้จาก : osthailand.nic.go.th/masterplan_area/userfiles/file%20Download/Report%20Analysis%20Province/รายงานวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2559).
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์. 2552. ใน การศึกษาความเป็นไปได้ของการแปรรูปขางพารา. สำนักบริหารยุทธศาสตร์. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. หน้า 39-42.
- อาแว มะแส, ศิริจิตร์ พุ่มหว่า และบัญชา พุททวาศรี. 2550. ใน การตัดสินใจทำการเกษตรระบบไร่นาสวนผสมตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง. รายงานการวิจัย ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุมาภรณ์ อุดมผล. 2554. การสร้างแบบจำลองระบบการทำฟาร์มสวนขางพาราและสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาการเกษตร, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ผลการศึกษาเพิ่มเติม

ตารางที่ 1 Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.890	62

ผลการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามจากโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS พบว่าค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.89

ตารางที่ 2 ผลผลิตน้ำยางสดต่อไร่ต่อปีของเกษตรกร

จังหวัด	ระบบกรีต	ลักษณะพื้นที่ตั้งสวน	อายุยางที่เปิดกรีต	อายุยางปัจจุบัน (เฉลี่ย) เปิดกรีต-11 ปี, 12-15, >15	พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	จำนวนต้นที่ให้ผลผลิต (ต้น/ไร่)	จำนวนวันกรีตต่อปี	จำนวน กิโลกรัมต่อไร่ต่อปีเฉลี่ย	จำนวน กิโลกรัมต่อไร่ต่อปีณ% DRCเฉลี่ย	% DRC	ราคาผลผลิต (บาท/กก.)
ชุมพร	1/2Sd/2	ที่ราบน้ำไม่ท่วมขัง	7.00	15.20	16.00	76.20	190.00	758.69	242.78	32	54.50
สุราษฎร์ธานี	1/2Sd/2	ที่ราบน้ำไม่ท่วมขัง	7.60	13.80	13.00	70.00	140.00	834.69	300.49	36	53.00
นครศรีธรรมราช เขต 2	1/2Sd/2	ที่ดอน	6.80	16.60	11.70	72.60	185.00	572.38	206.06	36	53.00
สงขลาเขต 1	1/2Sd/4 1/2S2d/3	ที่ราบน้ำไม่ท่วมขัง ที่ลาดชัน ที่ราบน้ำท่วมขัง	7.00	12.00	15.00	70.29	190.00	562.77	202.60	36	57.75
สงขลาเขต 2	1/2Sd/4	ที่ราบน้ำไม่ท่วมขัง ที่ลาดชัน ที่ราบน้ำท่วมขัง	7.42	13.63	15.00	75.00	200.00	616.50	209.61	34	56.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

จังหวัด	ระบบกริด	ลักษณะพื้นที่ตั้งสวน	อายุยางที่เปิดกริด	อายุยางปัจจุบัน (เฉลี่ย) เปิดกริด-11 ปี , 12-15, >15	พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	จำนวนต้นที่ให้ผลผลิต (ต้น/ไร่)	จำนวนวันกริดต่อปี	จำนวน กิโลกรัมต่อไร่ต่อปีเฉลี่ย	จำนวน กิโลกรัมต่อไร่ต่อปีณ% DRCเฉลี่ย	% DRC	ราคาผลผลิต (บาท/กก.)
พัทลุง	1/2Sd/4	ที่ดอนที่ราบน้ำท่วมไม่ถึงซึ่งที่ราบน้ำท่วมซึ่ง	7.00	10.83	9.72	75.20	188.57	742.81	238.74	32.14	56.57
นราธิวาส	1/2Sd/3	ที่ราบน้ำไม่ซึ่ง	7.61	15.20	13.80	76.27	215.00	1,069.03	384.85	36.00	49.33
ยะลา	1/2Sd/3	ที่ราบน้ำไม่ซึ่ง	7.40	19.20	9.80	76.25	200.00	250.00	87.50	35.00	50.00
ผลผลิตน้ำยางสดต่อไร่ต่อปีณ%DRCเฉลี่ย					234.08						

ตารางที่ 3 ผลผลิตยางพาราแผ่นดิบต่อไร่ต่อปีของเกษตรกร

จังหวัด	ระบบกรีต	ลักษณะพื้นที่ตั้งสวน	อายุยางเปิดกรีตปัจจุบัน	อายุยางปัจจุบัน (เฉลี่ย) เปิดกรีต-1, 12-15 ปี	พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	จำนวนต้นที่ให้ผลผลิต (ต้น/ไร่)	จำนวนวันกรีตต่อปี	จำนวนแผ่นต่อปี	จำนวนกิโลกรัมต่อไร่ต่อปีณ%DRCเฉลี่ย	จำนวนวันตากยางถึงขายยาง (วัน)	ราคาชั้นยาง
ชุมพร	1/2Sd/2	ที่ราบน้ำไม่ท่วมขัง	7.00	15.20	16.00	76.20	190.00	307.50	276.75	15.00	ชั้น3 54.00
สุราษฎร์ธานี	1/2Sd/2	ที่ราบน้ำไม่ท่วมขัง	7.60	13.80	13.00	70.00	140.00	490.00	441.00	15.00	ชั้น3 55.50
นครศรีธรรมราช เขต 2	1/2Sd/2	ที่ดอน	6.80	16.60	11.70	72.60	185.00	542.01	487.81	15.00	ชั้น3 54.00
สงขลาเขต 2	1/2Sd/4	ที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง	7.42	13.63	15.00	75.00	200.00	354.00	231.15	3.50	ชั้น3 48.50
ผลผลิตยางแผ่นดิบต่อไร่ต่อปีณ%DRCเฉลี่ย				359.18							

ตารางที่ 4 ผลผลิตยางก้อนถ้วยต่อไร่ต่อปีของเกษตรกร

จังหวัด	ระบบ กรีต	อายุยาง ที่เปิด กรีต	อายุยาง ปัจจุบัน (เฉลี่ย) เปิดกรีต-11 ปี, 12-15, >15	พื้นที่ ให้ผล ผลิต (ไร่)	จำนวน ตันที่ ให้ผล ผลิต (ตัน/ไร่)	จำนวนวัน กรีตต่อปี	จำนวน วันที่เก็บ ยางก้อน นับจาก วันเริ่ม กรีต (จำนวน เม็ด)เฉลี่ย เม็ด/ครั้ง เก็บ	ผลผลิต ต่อไร่ต่อ วันกรีต เฉลี่ย (กก/ไร่/ วัน)	ผลผลิต ต่อไร่ต่อปี เฉลี่ย (กก/ไร่/ ปี)	ผลผลิตต่อไร่ ต่อวันกรีต ณ %DRCเฉลี่ย (กก/ไร่/วัน ของ%DRC)*	ผลผลิตต่อไร่ ต่อปี ณ %DRCเฉลี่ย (กก/ไร่/ปี ของ%DRC)*	ราคา ผลผลิตที่ ขายได้ เฉลี่ย (บาท/ กิโลกรัม/ ปี)
นครศรีธรรมราช เขต1	1/2Sd/3	7.00	11.17	7.25	76.70	185.00	9.67	2.17	401.45	1.52	281.02	24.67
นครศรีธรรมราช เขต 2	1/2Sd/2	6.80	16.60	11.70	72.60	200.00	2.00	2.50	417.50	1.33	285.98	29.96
สงขลาเขต 2	1/2Sd/4	7.42	13.63	15.00	75.00	200.00	5.00	0.96	182.40	0.55	104.50	21.67
ยะลา	1/2Sd/3	7.40	19.20	9.80	76.25	200.00	3.50	2.30	460.00	1.28	179.34	48.00
ปัตตานี	1/2Sd/3	7.50	17.20	11.80	75.00	140.11	6.60	3.61	505.80	2.17	304.04	51.75
ผลผลิตยางก้อนถ้วยต่อไร่ต่อปีณ%DRCเฉลี่ย					230.98							

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

ปัจจัยที่มีผลต่อผลิตภาพยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

ลักษณะพื้นฐานทางสังคม

1. อายุ.....ปี
2. เพศ ชาย หญิง
3. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษาตอนต้น	☐ ประถมศึกษาตอนปลาย	☐ มัธยมต้น	☐ มัธยมปลาย
☐ ปวช / .ปวส.	☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี	☐ อื่นๆ
4. นับถือศาสนา พุทธ อิสลาม คริสต์ อื่นๆ
5. สถานภาพ โสด สมรส หย่า หม้าย
6. อาชีพหลัก ทำสวนยางพารา ทำสวน (ระบุ)..... ทำนา

☐ ทำไร่ (ระบุ).....	☐ เลี้ยงสัตว์ (ระบุ).....	☐ ค้าขาย
☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐ อื่นๆ (ระบุ).....	
7. อาชีพรอง ทำสวนปาล์มน้ำมัน ทำสวน (ระบุ)..... ทำนา

☐ ทำไร่ (ระบุ).....	☐ เลี้ยงสัตว์ (ระบุ).....	☐ ค้าขาย
☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐ อื่นๆ (ระบุ).....	
8. ประสบการณ์การทำเกษตร.....ปี
9. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

ชาย.....คน	อายุ.....ปี
หญิง.....คน	อายุ.....ปี

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

10. แรงงาน

10.1 แรงงานในครัวเรือน.....คน	ชาย.....คน	หญิง.....คน
10.1.1 ทำงานในภาคเกษตร.....คน	ชาย.....คน	หญิง.....คน
10.1.2 ทำงานนอกภาคเกษตร.....คน	ชาย.....คน	หญิง.....คน
10.2 แรงงานจ้าง.....คน	ชาย.....คน	หญิง.....คน
10.2.1 ประเภทของแรงงาน	☐ แรงงานจ้างประจำ อัตราค่าจ้าง.....บาท/.....	

กิจกรรมที่จ้างประจำ ได้แก่ 1..... 2..... 3.....

แรงงานจ้างชั่วคราว อัตราค่าจ้าง.....บาท/.....

กิจกรรมที่จ้างชั่วคราว ได้แก่ 1..... 2..... 3.....

แรงงานจ้างกรี๊ด การแบ่งสรรผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของสวน : ลูกจ้าง =:.....

10.3 คนในครอบครัวของท่านไปรับจ้างกรี๊ดยงให้กับคนอื่นหรือไม่ ไม่มี มี.....คน

10.4 คนในครอบครัวของท่านไปรับจ้างทำเกษตรอื่นๆให้กับคนอื่นหรือไม่ ไม่มี มี.....คน

10.5 ปัจจัยที่ตัดสินใจเลือกแรงงานจ้างกรี๊ด

ประเด็น	เหตุผล
☐ ฝีมือการกรี๊ดยง	
☐ เงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์	
☐ ความซื่อสัตย์และขยันทำงาน	
☐ จำนวนแรงงานกรี๊ด	
☐ เป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้อง	
☐ อายุต้นยาง	
☐ สภาพพื้นที่สวนยาง	
☐ อื่นๆ.....	

11. ลักษณะการถือครองที่ดิน

11.1 จำนวนพื้นที่ทั้งหมด.....ไร่

11.2 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร.....ไร่

สวนยางพารา.....ไร่ นา.....ไร่ สวนผลไม้ (ระบุ).....ไร่

สวนปาล์มน้ำมัน.....ไร่ เลี้ยงสัตว์ (ระบุ).....ไร่ อื่นๆ (ระบุ).....ไร่

11.3 พื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นเจ้าของ.....ไร่ เอกสารสิทธิ์.....

11.4 พื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่า.....ไร่ อัตราค่าเช่า.....

12. รายได้ของครัวเรือน.....บาท/ปี

12.1 รายได้จากฟาร์มทั้งหมด.....บาท/ปี รายได้จากสวนยางพารา.....บาท/ปี

12.2 รายได้นอกฟาร์ม.....บาท/ปี

13. รายจ่ายของครัวเรือน.....บาท/ปี

13.1 รายจ่ายในฟาร์มทั้งหมด.....บาท/ปี รายจ่ายในสวนยางพารา.....บาท/ปี

13.2 รายจ่ายนอกฟาร์ม.....บาท/ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลระบบการผลิต การจัดการผลิต

ระบบการผลิตและการจัดการทางการเกษตร

14. สวนยางพารา

รายการ	แปลงยาง
กิจกรรมการปลูกยาง	
1.พื้นที่ปลูกยางที่ได้รับการสงเคราะห์ (ไร่)	
2.ชื่อพันธุ์ยาง	
3.วัสดุปลูก (ให้ตอบ1ยางชำถุง 2ต้นติดตาเขียว 3ต้นกล้าปลูกด้วยเมล็ดและติดตาในแปลง)	
4.ระยะปลูกที่ใช้	
5.จำนวนต้นต่อไร่	
6.ชนิดของดิน (ให้ตอบ1ดินร่วน 2ดินเหนียว 3ดินร่วน 4ดินทราย 5ดินลูกรัง)	
7.ลักษณะพื้นที่สวนยางพารา (ให้ตอบ1ที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง 2ที่ราบน้ำท่วมไม่ขัง 3ที่ดอนหรือที่ราบสูง 4ที่ลาดชันหรือที่ภูเขา)	
กิจกรรมการกรีดยางพารา	
8.เปิดกรีดเมื่ออายุยาง (ปี)	
9.อายุต้นยางพาราในปัจจุบัน (ปี)	
10.ระบบกรีดที่ใช้	
11.โดยเฉลี่ยจำนวนวันที่ท่านสามารถกรีดได้ใน 1 เดือน (วัน)	
12.เปอร์เซ็นต์ของจำนวนต้นยางทั้งหมดที่เปิดกรีดที่มีขนาดตามมาตรฐานกรมวิชาการกำหนด	
กิจกรรมการจัดการสวนยางพารา	
13.ปุ๋ยที่ใช้	
13.1 ชนิดของปุ๋ยยางพาราที่ใช้ (สูตรNPK)	
13.2 ความถี่ของการใช้ (ครั้ง/ปี)	
13.3 ปริมาณการใช้ (กก./ไร่) หรือ กก/ต้น	

<p>14.โรคหรือแมลงศัตรูพืช (มี / ไม่มี)</p> <p>14.1 วิธีการจัดการ (ระบุ)</p> <p>14.2 ความถี่ในการจัดการ (ครั้ง /ปี)</p> <p>14.3 ปริมาณการใช้ (...../ไร่)</p>	
<p>15.วัชพืชในสวนยางพารา (มี / ไม่มี)</p> <p>15.1 วิธีการจัดการ (ระบุ)</p> <p>15.2 ความถี่ในการจัดการ (ครั้ง /ปี)</p> <p>15.3 ปริมาณการใช้ (...../ไร่)</p>	

ตอนที่ 3 รูปแบบของผลผลิตยางพารา

ผลผลิตยางและราคาผลผลิตที่เกษตรกรได้รับ

15. ระบบกรีตและสาเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ระบบกรีต

15.1 ระบบกรีตที่ท่านใช้ในปัจจุบัน.....

15.2 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้ท่านเลือกใช้ระบบกรีตนี้

ประเด็น (ตอบได้มากกว่า1)	เหตุผล
☐ ความยากง่ายต่อการทำงาน	
☐ ปริมาณน้ำยาง	
☐ อายุต้นยาง	
☐ ความสิ้นเปลืองเปลือก	
☐ สภาพพื้นที่สวนยาง	
☐ หน้ากรีตเกิดโรค/เปลือกแห้ง	
☐ ขนาดต้นยาง	
☐ อื่นๆ.....	

16. ผลผลิตยางพารา

16.1 รูปแบบผลผลิตที่ท่านผลิตได้

น้ำยางสด ยางแผ่น ยางก้อนถ้วย

16.2 สาเหตุที่ท่านเลือกรูปแบบผลผลิต

ใช้ระยะเวลาในการทำงานน้อย ภาวะขาดแคลนแรงงาน
 ราคาขายที่สูงขึ้น ขั้นตอนการผลิตง่าย
 ขาดแคลนอุปกรณ์ผลิตยางแผ่น ได้รับรายได้ที่เป็นเงินสดเร็วขึ้น
 แหล่งรับซื้อเป็นผู้กำหนด อื่นๆ.....

16.3 รายละเอียดเกี่ยวกับผลผลิตยางพาราและราคาที่ได้รับของท่าน

1.1 กรณียางแผ่นดิบ

ผลผลิตยางแผ่นดิบ.....แผ่นต่อวัน คิดเป็นกิโลกรัมทั้งหมด.....กิโลกรัมต่อวัน
 และใน1เดือนได้ จำนวน.....แผ่น คิดเป็นกิโลกรัมทั้งหมด.....กิโลกรัมต่อเดือน และใน
 1ปีการเพาะปลูกได้จำนวนแผ่นดิบรวม.....แผ่น คิดเป็นกิโลกรัมทั้งหมด.....กิโลกรัมต่อ
 ปี

โดยปกติยางแผ่นดิบที่ท่านขายท่านตากยางไว้ประมาณ.....วันนับตั้งแต่วันที่
 กรีต และระดับชั้นยางแผ่นที่ท่านขายอยู่ในชั้น.....

ราคาเฉลี่ยผลผลิตยางแผ่นดิบที่ท่านได้รับจากการขายยางแผ่นดิบ.....บาทต่อ
กิโลกรัม

1.2 กรณีน้ำยางสด

ผลผลิตน้ำยางสด..... กิโลกรัมต่อวัน ใน1เดือนได้น้ำยางสดจำนวน.....
กิโลกรัม และใน 1 ปีการเพาะปลูกได้น้ำยางสดจำนวน.....กิโลกรัม

เปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง (% DRC) ของท่านโดยเฉลี่ยที่ได้รับในการขายยาง ณ แหล่งที่
ท่านนำน้ำยางสดไปขาย.....%

ราคาเฉลี่ยผลผลิตน้ำยางสดที่ท่านได้รับจากการขาย.....บาทต่อกิโลกรัม

1.3 กรณียางก้อนถ้วย

จำนวนยางก้อนถ้วยที่ท่านขายโดยเฉลี่ยที่มีต่อก่อนเก็บมาขาย.....มีด (1 มีด
หมายถึง 1 วันกรีต) จำนวนผลผลิตยางก้อนถ้วยที่ท่านขายได้ต่อครั้งในการขาย.....กิโลกรัม

ราคาเฉลี่ยยางก้อนถ้วยที่ท่านได้รับหลังจากหักค่าขนส่ง ค่าปนเปื้อน และอื่นๆ ตามผู้
ซื้ออ้าง.....กิโลกรัม

ค่าใช้จ่ายที่ท่านต้องจ่ายหรือถูกหักขณะที่ขายยางเหล่านี้มีหรือไม่

หักความชื้นจำนวน.....% หรือจำนวน.....บาท

หักการปนเปื้อนจำนวน.....บาทหรือ.....บาทต่อกก

หักค่าขนส่งจำนวน.....บาทหรือ.....บาทต่อกก

อื่นๆ ระบุจำนวน.....บาทหรือ.....บาทต่อกก

16.4 แหล่งจำหน่ายผลผลิตของท่าน

โรงงาน

กลุ่มรับซื้อผลผลิตที่เป็นสมาชิก

พ่อค้าคนกลาง

ร้านรับซื้อในท้องถิ่น

จุดขายน้ำยาง

อื่นๆระบุ.....

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่
เป็นไปตามยุทธศาสตร์

คำชี้แจง การตอบให้ตอบเป็นหมายเลขดังนี้

4 มีปัญหามาก (มากกว่า75%) 3 มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก (51-74%)

2 มีปัญหาน้อย(25-50%)

1 ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา (0-24%)

ปัญหา	ระดับปัญหา (ใส่หมายเลข)
1.ด้านการใช้เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนยาง	
1.1 พันธุ์ยางที่ใช้ปลูกให้ผลผลิตน้อย	
1.2 สภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ปลูกต่ำและไม่เหมาะสม	
1.3 ลักษณะพื้นที่ปลูกไม่เหมาะสมต่อการปลูกยาง	
1.4 ใช้สูตรปุ๋ยไม่ตรงกับทางวิชาการกำหนดในช่วงอายุยางแต่ละช่วง	
1.5 ขาดการใส่ปุ๋ยบำรุงให้เป็นไปตามกำหนด	
1.6 การป้องกันกำจัดโรคน้อย	
1.7 มีการกำจัดวัชพืชน้อย	
1.8 ไม่มีการตัดแต่งกิ่ง	
2.ด้านการกรีดยางพารา	
2.1 เปิดกรีดยางพาราในขณะที่ต้นยางพาราไม่ได้ขนาด	
2.2 หน้ากรีดยางแห้งตาย และเสียหายอันเนื่องมาจากแรงงานกรีดขาดทักษะ	
2.3 ใช้ระบบกรีดถี่จนเกินไปทำให้ผลผลิตที่ต่ำ (มากกว่า 2 วัน กรีดติดต่อกัน)	
2.4 กรีดยางพาราในช่วงไม่เหมาะสม เช่น ฝนตก ยางผลัดใบ และช่วงแล้งจัด	
2.5 ปัญหาอื่นๆระบุ.....	
3.ด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา	
3.1 ฤดูกาลไม่แน่นอนทำให้จำนวนวันกรีดไม่แน่นอนและมีแนวโน้มน้อยวันในรอบปี	
3.2 ภาพรวมในปัจจุบันปัญหาเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง(% DRC) เฉลี่ยในแต่ละสวนลดลงเมื่อเทียบกับในอดีตเป็นผลมาจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง	
3.3 สภาพภูมิอากาศส่งผลต่อปัญหาปริมาณผลผลิตของเกษตรกรที่ลดลง	
3.4ปัญหาอื่นๆระบุ.....	

ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของ
ประเทศไทย

Factors Affecting to Rubber Production of Farmers on the Eastern Coast
of Southern Thailand

กุลธิดา ต้นสกุล¹ บัญชา สมบูรณ์สุข² และประวัตี เวทย์ประสิทธิ์³

Kuntida Tansakul Buncha Somboonsuke and Prawat Wettayaprasit

สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตยางพาราของเกษตรกร ศึกษาปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างแท้จริงในรูปแบบต่างๆของเกษตรกร เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างแท้จริงของเกษตรกร และเพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปี น้ำยางสดอยู่ที่ 241.24 กก./ไร่/ปี ยางแผ่นดิบอยู่ที่ 371.99 กก./ไร่/ปี ยางก้อนถ้วยอยู่ที่ 211.29 กก./ไร่/ปี และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีรวมของเกษตรกร เท่ากับ 272.09 กก./ไร่/ปี ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตมีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างแท้จริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังสมการปริมาณผลผลิตเนื่ออย่างแท้จริงต่อไร่ต่อปี = $21.525 + 0.012\text{อายุ} - 0.774\text{เพศ} - 1.005\text{อาชีพหลัก} + 0.054\text{ประสบการณ์ในการทำเกษตร} + 0.565\text{ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา} + 0.219\text{การปลูกยางพารา}$ ข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกร ควรใช้สูตรปุ๋ยให้ตรงกับทงกรมวิชาการกำหนดในแต่ละช่วงอายุยาง ไม่ควรเปิดกรีดยางพาราในขณะที่ต้นยางพาราไม่ได้ขนาด และไม่ควรรีบกรีดยางจนเกินไปจะทำให้ผลผลิตต่ำ

คำสำคัญ: ยางพารา, ผลผลิตเนื่ออย่างแท้จริง, เกษตรกรชาวสวนยางพารา

ABSTRACT

This study aimed to find out the economic, social, and production characteristics including the yield per rai per year in various types of dry rubber of rubber farmers. The study also tried to analyze the social and economic factors affecting the production yield per rai of rubber farmers to give recommendations to increase the yield of rubber production. A number of 375 rubber farmers were selected for data collecting in southern areas. The questionnaire was used as an

instrument for interviewing. Average, percentage, standard deviation, and regression analysis multiple correlations were used for statistical analysis. The study found that yields per rai per year of fresh latex were 241.24 kg/rai/year, raw rubber sheet were 371.99 kg/rai/year, and rubber cup lump were 211.29 kg/rai/year. The total of yields per year was 272.09 kg/rai/year. The study indicated that economic, social, and production factors affected the yield per rai per year of dry rubber with statistical significance at 0.05 level as defined by equation of yield dry rubber per rai per year = $21.525 + 0.012 \text{ age} - 0.774 \text{ gender} - 1.005 \text{ major career} + 0.054 + \text{experience in farming} + 0.565 \text{ size of rubber plantation} + 0.219 \text{ rubber planting}$. For recommendations to increase the yield per rai, farmers should use fertilizer formulas for different age ranges of rubber suggested by the Department of Agriculture. Farmers should not open tapping at the improper size of rubber stem and should not do frequently tapping that would cause low production yields of rubber.

Keywords: Rubber, Dry Rubber Content, Rubber Farmer

บทนำ

"ยางพารา" เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย และเป็นสินค้าส่งออกที่สร้างรายได้เข้าประเทศจำนวนมากปีละหลายล้านบาท จากการทำไทยเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกยางพาราเป็นอันดับ 1 ของโลกมากกว่า 20 ปี โดยในปี 2557 ประเทศไทยมีเนื้อที่กรีดยางได้ 17.40 ล้านไร่ ปริมาณการผลิต 4.57 ล้านตัน มีการคาดการณ์ปริมาณการส่งออกไว้ที่ประมาณ 3.70 ล้านตัน (สมาคมยางพาราไทย, 2557) การส่งออกยางธรรมชาติของไทยส่วนใหญ่ส่งออกในรูปของวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์ยาง ไม้ยางพารา แปรรูปและผลิตภัณฑ์ไม้ (สุจินต์ แม้นเหมือน, 2556) นอกจากนี้ยางพารายังมีความสำคัญในด้านอื่น ๆ อีกหลายด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรอยู่แล้ว ยางพาราจึงเป็นพืชที่ทำให้เกิดการสร้างงานและอาชีพในพื้นที่ ด้านสภาพแวดล้อม ภายในสวนยางพาราสามารถปลูกพืชร่วมยางได้หลายชนิดจึงทำให้เกิดความหลากหลายทางด้านชีวภาพมากขึ้น ด้านอุตสาหกรรม เนื่องจากยางพาราสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้หลายชนิด เช่น ยางรถยนต์ เครื่องมือทางการแพทย์ ถุงมือยาง (สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร(องค์การมหาชน), 2554) ซึ่งอุตสาหกรรมยางพาราของไทยมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง ตามทิศทางราคายางและความต้องการใช้ยางทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการจากตลาดจีนและอินเดียที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว (วิษุตา ชุ่มมี, 2555)

ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2545 สถานการณ์ราคายางพาราได้มีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้ยางธรรมชาติของโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี คิดเป็นร้อยละ 4.9 ส่งผลให้สต็อกซึ่งเคยอยู่ที่มากกว่าร้อยละ 35 ของปริมาณการผลิตของโลกในช่วงก่อนหน้านี้อันปรับตัวลดลงเหลือเพียงประมาณร้อยละ 26 ของปริมาณการผลิตของโลก ทำให้ราคายางของโลกมีการปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งในตลาดสิงคโปร์ ตลาดโตเกียว รวมถึงตลาดกรุงเทพฯ (ราคาส่งออก FOB) การปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคายางในตลาดสำคัญ ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อเนื่องให้ราคายางธรรมชาติชนิดต่าง ๆ ของเกษตรกร และราคาของตลาดกลางยางพาราของไทยได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

เช่นเดียวกัน จากสถานการณ์ราคายางพาราที่เพิ่มสูงขึ้น รวมไปถึงผลจากการเพิ่มของราคาน้ำมันซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตยางสังเคราะห์ ทำให้ต้นทุนยางสังเคราะห์เพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้ความต้องการใช้ยางธรรมชาติทดแทนยางสังเคราะห์เพิ่มสูงขึ้น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549) นอกจากนี้การสนับสนุนจากทางภาครัฐที่ส่งเสริมให้มีการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ เป็นโครงการที่ภาครัฐต้องการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาความยากจน และเพื่อให้มีผลผลิตยางสอดคล้องกับความต้องการของโลก เป็นเหตุให้เกษตรกรในหลายพื้นที่เปลี่ยนมาปลูกยางพารา จากเดิมที่ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพาราเดิมจำนวน 15,676,691 ไร่ ประกอบด้วยภาคใต้ 14 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร กระบี่ นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ระนอง สตูล สงขลา สุราษฎร์ธานี ตรัง ยะลา และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จังหวัด ได้แก่ ระยอง จันทบุรี ตราด ต่อมาประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพาราใหม่จำนวน 6,509,625 ไร่ ประกอบด้วยภาคเหนือ 17 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ ตาก พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด ได้แก่ หนองคาย นครพนม เลย หนองบัวลำภู สกลนคร มุกดาหาร อุบลราชธานี อุดรธานี อำนาจเจริญ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ สурินทร์ ศรีสะเกษ ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม บุรีรัมย์ ชัยภูมิ นครราชสีมา บึงกาฬ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราจีนบุรี ราชบุรี สระแก้ว ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สุพรรณบุรี สระบุรี ลพบุรี จนทำให้ในปีพ.ศ. 2556 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารารวมทั้งสิ้น 22,186,316 ไร่ (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2557)

ภาคใต้ เป็นแหล่งปลูกยางพาราที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากมีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่ราบและทิวเขา ประกอบกับมีลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้น จึงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกยางพาราเป็นอย่างมาก ในปี พ.ศ. 2555 ภาคใต้มีเนื้อที่กรีดยางทั้งหมด 9.9 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 72 ของเนื้อที่กรีดยางทั้งหมด มีผลผลิตยางพาราทั้งสิ้น 2.7 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 75 ของผลผลิตทั้งหมด สำหรับในพื้นที่ภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่การปลูกยางพารามากที่สุดจะอยู่ทางฝั่งภาคตะวันออก ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ยะลา นราธิวาส ปัตตานี โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสัดส่วนพื้นที่การปลูกยางพาราที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นจังหวัดสงขลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามลำดับ (ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย, 2556)

จากการที่ประเทศไทยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ยางพารา พ.ศ. 2552-2556 โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ 5 ส่วน ซึ่งหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในประเทศต่อหน่วยพื้นที่เป็น 306 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ภายในปี พ.ศ.2556 (มนต์ชัย พินิจจิตรสมุทร, 2557) แต่ในความเป็นจริงในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยสามารถผลิตได้เพียงแค่ 300 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี (บุญส่ง นันทอง, 2556) เท่านั้น ซึ่งไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ยางพาราของประเทศไทยที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนการผลิตยางพาราสูงสุดในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อให้เกษตรกรมีแนวทางในการเพิ่มปริมาณผลผลิตยางพาราของเกษตรกรให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพารา
2. เพื่อศึกษาปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างแท้จริงในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนยางพารา
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื่ออย่างแท้จริงของเกษตรกรชาวสวนยางพารา
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

การทบทวนวรรณกรรม

ระบบการทำฟาร์มสวนยางพารา

ในมุมมองเชิงระบบ (System Approach) พบว่า ระบบการทำสวนยางพาราไทยมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคม เป็นองค์ประกอบภายนอก (Exogenous Component) และองค์ประกอบภายใน (Endogenous Component) ที่มีความสัมพันธ์กันและส่งผลกระทบต่อความสามารถในการผลิตของระบบ และการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพารา (กนกพร ภาชีรัตน์, 2553)

การแบ่งสภาพสวนยางพาราของไทย ตามขนาดของสวนยางได้เป็น 3 ขนาด คือ (1) สวนยางขนาดเล็ก เป็นสวนยางที่มีพื้นที่ระหว่าง 2-50 ไร่ (2) สวนยางขนาดกลาง เป็นสวนยางที่มีพื้นที่ระหว่าง 51-250 ไร่ (3) สวนยางขนาดใหญ่ เป็นสวนยางที่มีพื้นที่มากกว่า 250 ไร่ โดยในประเทศไทยร้อยละ 95 จะเป็นสวนยางขนาดเล็ก กระจายอยู่ในภาคใต้ประมาณร้อยละ 90 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ของไทยเป็นเกษตรกรรายย่อยแทบทั้งสิ้น การทำสวนยางขนาดเล็กจะมีความสัมพันธ์ต่อกันสิ่งสำคัญของระบบการทำสวนยางขนาดเล็กอยู่ที่ตัวของเกษตรกร ในกระบวนการตัดสินใจ รับและเรียนรู้ข่าวสารต่าง ๆ ในระบบการผลิต ควบคุม และกำหนดการผลิตของตนเอง

การทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็กสามารถจำแนกตามเกณฑ์ประเภทกิจกรรมของครัวเรือน ระบบเกษตร และสังคม เศรษฐกิจมาเป็นตัวแบ่งระบบการทำสวนยางพาราได้ 6 ระบบ คือ (1) ระบบการทำสวนยางเชิงเดี่ยว (2) ระบบการทำสวนยางร่วมกับปลูกพืชแซม (3) ระบบการทำสวนยางร่วมกับการทำนา (4) ระบบการทำสวนยางร่วมกับไม้ผล (5) ระบบการทำสวนยางร่วมกับการเลี้ยงสัตว์ และ (6) ระบบการทำสวนยางร่วมกับกิจกรรมผสมผสาน

นอกจากนี้ Nissapa และคณะ (1994) อ้างโดยบัญชา สมบูรณ์สุข (2554) ได้จำแนกรูปแบบของระบบการทำฟาร์มสวนยาง และการจำแนกตามวิวัฒนาการการพัฒนาตามรูปแบบสวนยางพาราในภาคใต้ ดังนี้

การจำแนกรูปแบบของระบบการทำฟาร์มสวนยาง

(1) รูปแบบป่าชายชุมชน ป่าชายชุมชนตั้งอยู่ในเขตต้นน้ำลำธารติดกับป่าสงวน โดยป่าชายจะปลูกล้อมรอบป่าอนุรักษ์ดั้งเดิมหรืออาจจะเรียกว่าป่าชุมชนที่ชาวบ้านเข้าไปใช้ประโยชน์ เช่น หาของป่า สมุนไพร เป็นต้น ป่าชายรอบ ๆ ป่าชุมชนนี้เป็นที่มีกรรมสิทธิ์ โดยการยอมรับของชุมชน ฉะนั้นกรรมสิทธิ์ในที่ดินจึงไม่ถูกต้องตามกฎหมายที่ดินเพราะยังคงอยู่ในเขตอนุรักษ์ เปรียบเสมือนป่ากันชนซึ่งชาวบ้านในท้องถิ่นต่างตกลงร่วมกันที่จะรักษาสภาพดั้งเดิมไว้ ลักษณะการปลูกพืชในป่าชายชุมชน

จะมีพืชหลายชนิด โดยมียางพาราเป็นพืชหลักอาจจะเป็นยางพันธุ์พื้นเมืองหรือยางพันธุ์ดี พืชที่ปลูกร่วมเป็นพืชที่มีทรงพุ่มระดับสูง ได้แก่ เงาะ มะเดื่อข้าว เนียง เป็นต้น

(2) รูปแบบป่ายางดั้งเดิม รูปแบบนี้เป็นการทำสวนผสมผสานปลูกร่วมกับยางพันธุ์เก่า Tjit 1 ซึ่งชาวบ้านทางใต้เรียกสวนชนิดนี้ว่า "สวนผสม" ที่ตั้งของสวนแบบนี้อยู่ใกล้บ้าน มีการปลูกพืชผสมผสานหลายชนิดเพื่อใช้ในการบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก อาจจะมีเหลือไว้เพื่อขายบ้าง ปลูกเพื่อเป็นหัตถกรรมในครัวเรือน เมื่อเกษตรกรเห็นว่าพืชเหล่านี้สามารถจะขึ้นภายใต้ร่มเงาของสวนยางได้ และมีประโยชน์ต่อครอบครัว จึงได้มีการปลูกเสริมลงไป พืชที่มีอยู่ในแปลงประเภทนี้สามารถใช้ประโยชน์ได้มากกว่า 90% และเป็นพืชหลายระดับอยู่ร่วม ในการจัดการป่ายางดั้งเดิมจะจัดการตามความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว ป่ายางในรูปแบบนี้ใช้แรงงานน้อย การใช้ปัจจัยการผลิตอื่น ๆ เช่น ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชก็จะมีการใช้ในปริมาณที่น้อยตามไปด้วย รูปแบบป่ายางดั้งเดิมในลักษณะนี้จะมีการพึ่งตัวเองสูง

(3) รูปแบบสวนยางเศรษฐกิจ อาจจะเรียกได้ว่าเกิดมาจากปัญหาราคาคาดต่ำ เนื่องจากพื้นที่ระหว่างร่องยางนั้นกว้างพอสมควรที่จะสามารถปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นร่วมกับยางพาราเพื่อเสริมรายได้ อีกทางหนึ่ง ที่ตั้งของสวนยางเศรษฐกิจจึงมักเป็นพื้นที่ที่ได้ผ่านการปลูกยางพันธุ์ใหม่ทดแทนยางพันธุ์เดิมมาแล้ว 1 รุ่น ความหลากหลายของพืชจึงมีน้อย เนื่องจากเป็นการเน้นพืชที่ปลูกเพื่อประโยชน์ทางการเสริมรายได้ จึงมีการปลูกไม้ผลที่ขึ้นได้ร่มเงายางได้ จึงนิยมปลูกเนื่องจากมีตลาดรองรับ การจัดการภายในสวนยางเศรษฐกิจไม่แตกต่างไปจากสวนยางเชิงเดี่ยวมากนัก มีการใช้ปัจจัยการผลิตสูง

(4) สวนยางเชิงเดี่ยว สวนยางลักษณะนี้มักพบเห็นได้ทั่วไปในภาคใต้ เป็นสวนยางที่มียางพาราเป็นพืชหลักอย่างเดียวยังในแง่ของชนิดพืชและรายได้ มีการใช้ปัจจัยการผลิตตามระบบการทำเกษตรกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง พันธุ์ยางที่ใช้เป็นพันธุ์ยางที่ได้รับคำแนะนำจากสถาบันที่เกี่ยวข้องกับยางพารา ในภาคใต้ยางพันธุ์ RRIM600, BPM24, สงขลา36 เป็นต้น การจัดการของสวนยางพาราเชิงเดี่ยว จะมีระบบที่แน่นอนตามหลักวิชาการตั้งแต่การเริ่มปลูกพืชคลุมดิน พืชเสริมรายได้ การเปิดกรีด และการขายยาง ความหลากหลายของการจัดการในสวนยางมีน้อย เพราะมีหลักวิชาการที่เป็นระบบอยู่แล้ว สวนยางในลักษณะนี้มักจะประสบปัญหาแรงงานในท้องถิ่นที่ขานาญการจะเหลือน้อยลง ความเสี่ยงต่อราคาจะมีมากเนื่องจากเป็นสวนพืชชนิดเดียว

การจำแนกตามวิวัฒนาการการพัฒนาารูปแบบสวนยางพาราในภาคใต้

(1) ป่ายาง : เป็นการพัฒนารูปแบบแรกเมื่อนายางพาราเข้ามาปลูกในประเทศไทย ปลูกโดยใช้เมล็ด ส่วนมากเป็นพันธุ์ Tjit 1 ซึ่งมีต้นกำเนิดจากประเทศอินโดนีเซีย การปลูกยางในรูปแบบนี้คือ จะทำการปลูกยางแทนป่าไม้โดยเฉพาะป่าบก โดยการโค่นล้มพืชพันธุ์เก่ารวมทั้งไม้ยืนต้นที่บังร่มเงาแล้วทำการปลูกยางโดยเมล็ด หรือต้นกล้าเพาะจากเมล็ด ปลูกไปตามจุดต่าง ๆ ภายในพื้นที่แบบไม่เป็นแถวเป็นแนว แล้วปล่อยให้ยางเจริญเติบโตแข่งกับพืชชนิดอื่น ๆ ที่ปลูกไว้เพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน เช่น มันเทศ ข้าว เป็นต้น เมื่อต้นยางโตขึ้นพืชยืนต้นชนิดอื่นก็โตตาม และเมื่อเกษตรกรเห็นว่ายางสามารถกรีดได้ก็จะทำการกรีด ขณะเดียวกันไม้ยืนต้นที่เห็นว่าสามารถใช้ประโยชน์ด้านที่อยู่อาศัยได้ก็ตัดไปทำที่อยู่อาศัย ไม้ยืนต้นที่เหลือก็เก็บไปใช้ประโยชน์ด้านการบริโภค ชาวบ้านเรียกรูปแบบการปลูกยางแบบนี้ว่า "ป่ายาง" ซึ่งเป็นการปลูกยางในระยะเริ่มแรกพร้อม ๆ กับแสดงความเป็นเจ้าของหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวซึ่งแต่เดิมเป็นป่าธรรมชาติ

(2) สวนยางพันธุ์ดี : เมื่อการจัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ สามารถให้ผลตอบแทนในทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรมแก่เกษตรกร ประกอบกับมีการพัฒนาวิทยาการเกษตรแผนใหม่ให้ประชากรยางต่อพื้นที่มากขึ้น เริ่มมีการปราบวัชพืชเกิดขึ้น ไม่ยืนต้นที่แข่งขันการเจริญเติบโตกับยางก็ ต้องโค่นทิ้ง พันธุ์ยางส่วนมากก็ยังเป็นพันธุ์ Tjit 1 มีการใส่ปุ๋ยบ้างเป็นครั้งคราว เกษตรกรเรียกการทำสวนยางรูปแบบนี้ว่า "สวนยางพันธุ์ดี"

(3) สวนยางสงเคราะห์ : เริ่มมีวิชาการด้านการปรับปรุงพันธุ์ยางซึ่งให้ผลผลิตสูง และการขยายพันธุ์เพื่อป้องกันการกลายพันธุ์โดยการติดตามเกิดขึ้น ได้มีการดำเนินการส่งเสริมการปลูกและสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง โดยทำการปลูกทดแทนยางเก่าด้วยยางพันธุ์ดี จึงเกิดการโค่นล้มป่ายางและระบบสวนยางพันธุ์ดีแบบเดิม หันมาปลูกยางพันธุ์ดีโดยการติดตามมีการอาศัยวิชาการแผนใหม่มาดูแลรักษาอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการกำจัดวัชพืชโดยสารเคมีหรือแรงงานคน มีการใส่ปุ๋ยเป็นระบบ พื้นที่ปลูกยางจะต้องไม่มีไม้ยืนต้นปะปนเลย เกษตรกรเรียกว่า "สวนยางสงเคราะห์"

(4) พัฒนาการระบบปัจจุบัน จากการพัฒนาจากรูปแบบที่ 1 ถึงรูปแบบที่ 3 : ส่วนมากจะเป็นสวนยางสงเคราะห์ แต่ก็ยังมีระบบป่ายาง และสวนยางพันธุ์ดีเหลืออยู่บ้างแม้สัดส่วนจะน้อยลงตามลำดับ แม้จะมีการผ่อนผันกฎระเบียบของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางให้มีการนำพืชยืนต้นหลายชนิดเข้าไปปลูกร่วมกับยาง แต่ในทางปฏิบัติยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร เกษตรกรไม่มีความชัดเจนในผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ซึ่งเกษตรกรจะคำนึงถึงเป็นอันดับแรก มากกว่าเรื่องระบบนิเวศน์หรือสภาพแวดล้อมในภาพรวม จากการพัฒนารูปแบบสวนยางที่กล่าวถึง ก่อให้เกิดความหลากหลายของการปลูกพืชร่วมยางในภาคใต้ ซึ่งความหลากหลายดังกล่าวที่เกิดขึ้นแปรเปลี่ยนไปตามลักษณะการจัดการของเกษตรกร สภาพภูมิประเทศ ตลอดจนการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ จึงทำให้รูปแบบและระบบการปลูกยางพาราในภาคใต้มีความหลากหลาย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 8 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 5,935 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณตามสูตรของ Taro Yamane ได้จำนวนตัวอย่าง 375 ราย การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ เท่ากับ 0.89

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีการใช้สถิติ 2 ประเภท คือ

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) เพื่อใช้อธิบายค่าข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน จะใช้การวิเคราะห์ Factor analysis เพื่อลดจำนวนตัวแปรและได้ตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงในปัจจัยร่วมเพียงปัจจัยเดียว และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ต่ำมากหรือใกล้ๆ ศูนย์ในปัจจัยร่วมอื่น โดยเลือกวิธีการสกัดปัจจัย

แบบตั้งฉาก (Orthogonal rotation) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax) เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เป็นอิสระ จากนั้นทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เหลือโดยวิธีการ Multiple Linear Regression

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพารา มีผลดังนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่า แรงงานครัวเรือน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ แรงงานทั้งหมด แรงงานในภาคเกษตร และแรงงานนอกภาคเกษตร โดยส่วนใหญ่แรงงานทั้งหมดอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 แรงงานในภาคเกษตรอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 59.47 และส่วนใหญ่ไม่มีแรงงานออกไปทำงานนอกภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 55.73 การจ้างแรงงานมีการจ้างแรงงานแบบแรงงานจ้างประจำ คิดเป็นร้อยละ 45.93 เพื่อเป็นแรงงานจ้างกรีดยางพารา คิดเป็นร้อยละ 62.40 ทั้งนี้ไม่มีแรงงานที่ออกไปรับจ้างกรีดยางพารานอกครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 80.53 และไม่มีแรงงานที่ไปรับจ้างทำเกษตรนอกครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.60 ด้านพื้นที่ถือครองทั้งหมดส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดอยู่ในช่วง 26-45 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 52.53 พื้นที่ทำเกษตรทั้งหมดอยู่ในช่วงมากกว่า 25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.60 พื้นที่สวนยางพาราส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 16-25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.60 รายได้ของครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 267,196.04 บาท รายได้จากการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 289,892.37 บาท รายได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 181,490.52 บาท รายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 187,823.13 บาท รายจ่ายจากการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 70,097.38 บาท รายจ่ายจากสวนยางพาราเฉลี่ย 48,120.96 บาท สอดคล้องกับงานวิจัยของบัวเพชร ประกายสิทธิ์ (2550) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเพิ่มผลผลิตยางพาราในตำบลชัยพร อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย การศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย การศึกษาจบระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2-4 คน และมีจำนวนแรงงานการเกษตรเฉลี่ย 2-4 คน มีพื้นที่ในการเกษตรน้อยกว่า 50 ไร่ ที่ดินเป็นของตนเอง มีรายได้เฉลี่ย 200,000-300,000 บาท

2. สภาพทางสังคมของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.67 มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 46.60 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.00 ได้รับความศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.00 อาชีพหลักคือ การทำสวนยางพารา คิดเป็นร้อยละ 91.73 ประสบการณ์ในการทำเกษตรส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.47 โดยมีประสบการณ์การทำเกษตรเฉลี่ย 19.16 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในช่วง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 58.13 สอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาภรณ์ อุดมผล (2554) ศึกษาการสร้างแบบจำลองระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 42.93 และ 43.79 ปี ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในวัยแรงงาน

3. การผลิตยางพาราของเกษตรกร พบว่า ช่วงที่ 1 กิจกรรมการปลูกยางพารา (0-1 ปี) พื้นที่ปลูกยางที่ได้รับการสงเคราะห์มีพื้นที่เฉลี่ย 11.31 ไร่ พันธุ์ยางส่วนใหญ่ใช้ยางพาราพันธุ์ RRIM600 วัสดุปลูกส่วนใหญ่เลือกใช้อย่างชำถุงเป็นวัสดุปลูก ระยะปลูกส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะ

ใช้ระยะปลูกอยู่ที่ 7x3 เมตร จำนวนต้นต่อไร่เฉลี่ย 74.35 ต้นต่อไร่ ซึ่งโดยปกติจำนวนต้นต่อไร่ของยางพาราจะอยู่ที่ประมาณ 70-80 ต้น ขึ้นอยู่กับระยะปลูกที่ใช้แต่ละสวน ชนิดของดินส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นดินร่วน และมีสวนของเกษตรกรบางส่วนที่มีลักษณะเป็นดินร่วนปนเหนียว และดินเหนียว ตามลักษณะพื้นที่ของสวนยางแต่ละแห่ง ลักษณะพื้นที่สวนยางพาราส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบน้ำท่วมไม่ซัง คิดเป็นร้อยละ 50.80 ช่วงที่ 2 กิจกรรมการจัดการสวนยางพารา (2 ปี-เปิดกรีต ณ ปัจจุบัน) พบว่า การจัดการปุ๋ยทั้ง 8 จังหวัด เลือกใช้ปุ๋ยเคมีโดยส่วนใหญ่เลือกใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-8-20 และ 15-15-15 เนื่องจากสามารถหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาด ปริมาณการใส่ปุ๋ยเฉลี่ยอยู่ที่ 53 กิโลกรัมต่อไร่ และความถี่ในการใส่ปุ๋ยเฉลี่ย 1.95 ครั้งต่อปี การจัดการโรคและแมลงศัตรู พบมี 2 โรคที่เป็นปัญหา ได้แก่ โรคใบร่วง และโรคเปลือกแห้ง การจัดการวัชพืชทั้ง 8 จังหวัด ประสบกับปัญหาวัชพืชในสวนยางพาราทั้งสิ้น โดยส่วนใหญ่เลือกจัดการกับวัชพืชด้วยวิธีการคือ การถาก และการถอนด้วยมือ บริเวณรอบโคนต้น การตัดด้วยเครื่องตัดหญ้าและใช้สารเคมีร่วมด้วย อายุยางเมื่อเปิดกรีตมีอายุเฉลี่ย 7 ปี ซึ่งตรงกับที่กรมวิชาการเกษตรให้คำแนะนำ อายุต้นยางพาราในปัจจุบันมีอายุเฉลี่ย 14.48 ปี ระบบกรีต มีการใช้ระบบกรีต 3 แบบ ได้แก่ 1/2S d/3 (การกรีตครั้งละต้น 1 วัน เว้น 2 วัน) เป็นระบบกรีตที่กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรนิยมใช้มากที่สุด 1/2S d/2 (การกรีตครั้งละต้น 1 วัน เว้น 1 วัน) และ 1/2S d/4 (การกรีตครั้งละต้น 1 วัน เว้น 3 วัน) จำนวนวันเฉลี่ยที่สามารถกรีตได้ใน 1 เดือนเฉลี่ยประมาณ 15-20 วัน หรืออยู่ที่ 19.42 วัน เปอร์เซ็นต์ของจำนวนต้นยางที่เปิดกรีตที่ได้ขนาดตามกรมวิชาการกำหนด กรมวิชาการกำหนดอยู่ที่ร้อยละ 85.54 เนื่องจากเกษตรกรคิดว่าการเปิดกรีตต้นยางที่มีขนาดเหมาะสมจะทำให้ได้น้ำยางในปริมาณมาก และต้นยางพาราจะสามารถให้ผลผลิตได้นานขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะรอให้ต้นยางพารามีขนาดที่เหมาะสมก่อน

ส่วนที่ 2 ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนือยางแห้งในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนยางพารา พบว่า ผลผลิตน้ำยางสดเฉลี่ยอยู่ที่ 241.24 ผลผลิตยางแผ่นดิบเฉลี่ยอยู่ที่ 371.99 ผลผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ยอยู่ที่ 211.29 โดยปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเนือยางแห้งรวม เท่ากับ 272.09 สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะพงษ์ บุญสรรค์ และคณะ (2555) ศึกษาการเพิ่มผลผลิตของยางพาราพันธุ์ RRIM 600 และ RRIT 251 โดยใช้เทคนิคการกรีต การวิจัยประกอบด้วย T1 กรีตยางพาราครั้งต้นกรีตวันเว้นวัน (1/2 S d/2) T2 กรีตยางพาราครั้งต้นกรีตสองวันเว้นวัน (1/2 S 2d/3) T3 กรีตยางพาราครั้งต้นกรีตสามวันเว้นวัน (1/2 S 3d/4) T4 กรีต 2 รอยกรีตครั้งต้นหน้ากรีตที่ 1 กรีตที่ความสูง 80 ซม.และหน้ากรีตที่ 2 กรีตที่ความสูง150 ซม. กรีตวันเว้นวัน (DCA at 80 cm and 150 cm 1/2 S d/2) T5 กรีต 2 รอยกรีตครั้งต้น หน้ากรีตที่ 1 กรีตที่ความสูง 80 ซม.และหน้ากรีตที่ 2 กรีตที่ความสูง 150 ซม. กรีตสองวันเว้นวัน (DCA at 80 cm and 150 cm 1/2 S 2d/3) ในยางพาราสายพันธุ์ RRIM 600 พบว่า เทคนิคการกรีตยางพาราทั้ง 5 กรรมวิธี มีผลทำให้เปอร์เซ็นต์เนือยางที่วิเคราะห์โดยวิธีเมโทแลค และวิธีทางเคมี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ การกรีตยางพาราครั้งต้นกรีตวันเว้นวัน มีผลทำให้ผลผลิตของยางพาราสูงสุดเมื่อเทียบกับกรรมวิธีอื่นๆ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนือยางแห้ง พบว่า

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนือยางแห้งในระดับต่ำ (R = 0.279) และสามารถอธิบายระดับความผันแปรปริมาณผลผลิตเนือยางแห้งต่อไร่

ต่อปีได้ถึงร้อยละ 7.8 ($R^2 = 0.078$) ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากค่า R^2 ที่ยอมรับได้คือ ร้อยละ 85 ขึ้นไป ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

ปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปี = $21.525 + 0.012$ อายุ - 0.774 เพศ - 1.005 อาชีพหลัก + 0.054 ประสบการณ์ในการทำกรเกษตร + 0.565 ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา + 0.219 การปลูกยางพารา

จากสมการอธิบายได้ว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาค่า Beta ของตัวแปรพยากรณ์ปริมาณผลผลิตเนื้อยางแห้งต่อไร่ต่อปีของปัจจัยทั้ง 15 ตัวแปร พบว่า มีตัวแปรที่มีนัยสำคัญทั้งหมด 6 ตัวแปร โดยตัวแปรเพศมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรอาชีพหลักและขนาดพื้นที่ปลูกยางพารามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และตัวแปรอายุ ประสบการณ์ในการทำกรเกษตร การปลูกยางพารามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ดังนั้นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งคือตัวแปรขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา ปัจจัยทางด้านสังคมที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งคือตัวแปรอายุ เพศ อาชีพหลักและประสบการณ์ในการทำกรเกษตร ปัจจัยทางด้านระบบการผลิตที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีเนื้อยางแห้งคือตัวแปรการปลูกยางพารา สอดคล้องกับงานวิจัยของสุคนธ์ทิพย์ เวียนมานะ และคณะ (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการผลิต 2554 โดยเลือกจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด 4 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดหนองคาย อุดรธานี ขอนแก่น และบุรีรัมย์ ซึ่งทำการศึกษทั้งหมด 8 ปัจจัย ได้แก่ (1) พื้นที่ปลูก (2) อายุของเกษตรกร (3) จำนวนแรงงาน (4) บำรุงต้นยางพาราหลังกรีต (5) เงินลงทุนหลังการเปิดกรีต (6) ปริมาณสารปราบศัตรูพืช (7) ประสบการณ์การเข้าอบรมการกรีต และ(8) โรคของต้นยาง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตยางพารามี 3 ปัจจัย ได้แก่ พื้นที่ปลูก อายุของเกษตรกร และจำนวนแรงงาน โดยอายุของเกษตรกรเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ คือถ้าเกษตรกรเป็นผู้สูงอายุ จะทำให้กำลังและคุณภาพในการกรีตยางลดลงตามสมรรถภาพของร่างกาย ซึ่งส่งผลต่อการลดลงของปริมาณน้ำยางส่วนพื้นที่ปลูกและจำนวนแรงงานเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก คือ เมื่อมีพื้นที่ปลูกหรือจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ พบว่า

1. ด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนยาง โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.74 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ไม่มีการตัดแต่งกิ่ง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.24 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา รองลงมา คือ มีการกำจัดวัชพืชน้อย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.37 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา และมีปัญหามากที่สุด คือ ปัจจัยพันธุ์ยางให้ผลผลิตน้อย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย

2. ด้านการกรีตยางพารา โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ เปิดกรีตยางพาราในขณะที่ต้นยางพาราไม่ได้ขนาด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.58 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา รองลงมา คือ ใช้ระบบกรีตถึงจนเกินไปทำให้ผลผลิตต่ำ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.65 โดยอยู่ในเกณฑ์ไม่มีปัญหา

และมีปัญหามากที่สุด คือ หน้ากรีดยางแห้งตาย และเสียหายเนื่องจากแรงงานกรีดขาดทักษะ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย

3. ด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 โดยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาบ้าง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ภาพรวม%DRC ลดลงโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับปีก่อน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย รองลงมา คือ ปัจจัยปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลงจากภูมิอากาศไม่แน่นอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาบ้าง และมีปัญหามากที่สุด คือ จำนวนวันกรีดที่ไม่แน่นอนและมีแนวโน้มน้อยวันในรอบปี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 โดยอยู่ในเกณฑ์ปัญหาบ้าง

การสรุปผลการวิจัย ประโยชน์ และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยระบบการผลิตมีต่อปริมาณผลผลิตเน้อย่างแท้จริงต่อไร่ต่อปี ดังนั้นหากต้องการให้ปริมาณผลผลิตเน้อย่างแท้จริงต่อไร่ต่อปีเพิ่มขึ้นควรมีการแก้ปัญหาและเตรียมรับมืออุปสรรคต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนยาง พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดในเรื่องของพันธุ์ยางให้ผลผลิตน้อย ดังนั้นควรมีการแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ยาง ซึ่งพันธุ์ยางที่แนะนำให้ปลูกแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางสูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเน้อย่างสูงเป็นหลักมี 4 พันธุ์ คือ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 สถาบันวิจัยยาง 226 BPM 24 และพันธุ์ RRIM 600 ซึ่งในภาคใต้พันธุ์ยางที่นิยมปลูกและเหมาะสมได้แก่ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 และพันธุ์ RRIM 600 กลุ่มที่ 2 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเน้อย่างสูงและมีการเจริญเติบโตดี ลักษณะลำต้นตรงแลให้ปริมาตรเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง มี 4 พันธุ์ คือ พันธุ์ PB 235 PB255 PB260 และพันธุ์ RRIC 110 และกลุ่มที่ 3 พันธุ์ยางผลผลิตเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเน้อย่างสูงเป็นหลัก มีการเจริญเติบโตมาก ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาตรเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูงเหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกเป็นสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้มี 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ชะเชิงเทรา 50 AVROS 2037 และพันธุ์ BPM 1 ด้านการกรีดยางพารา เกษตรกรควรมีความเข้าใจและได้รับการอบรมจากหน่วยงานของรัฐบาลในการเพิ่มทักษะการกรีดยาง เพื่อลดความเสียหายจากแรงงานกรีดขาดทักษะ ด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดในเรื่องของจำนวนวันกรีดที่ไม่แน่นอนและมีแนวโน้มน้อยวันในรอบปี ปัญหาในด้านภูมิอากาศที่ไม่แน่นอนนั้นเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของเกษตรกร ดังนั้นจึงควรที่จะมีการเตรียมพร้อมในการรับมือกับสภาพอากาศต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนกพร ภาชีรัตน์, และบัญชา สมบูรณ์สุข. (2553). *การเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีการทำสวนยางพาราขนาดเล็กระหว่างเขตนิเวศยางพาราที่สูง ที่ลูกคลื่นลาดลาด และที่ราบในตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา*. รายงานผลการวิจัย คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- บัญชา สมบูรณ์สุข, สมยศ พุ่มหว่า, กนกพร ภาชีรัตน์, ไชยยะ คงมณี, และBenedicte Chambon. (2554). *ผลของการปรับปรุงระบบกรีดต่อเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็ก*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปิยะพงษ์ บุญสรรค์, ไพรัตน์ เลื่อนไธสง, ชนิตา เจริญ, และสมปอง มหائبัน. (2555). *การเพิ่มผลผลิตของยางพาราพันธุ์RRIM 600 และ RRIT 251 โดยใช้เทคนิคการกรีด*. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- บัวเพชร ประกายสิทธิ์. (2550). *การพัฒนารูปแบบการเพิ่มผลผลิตยางพาราไรต์บาลชัยพร อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญส่ง นันทอง. (2556). *รายงานการประชุมยางพาราอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2557 จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1365654704
- มนต์ชัย พิณจิตรสมุทร. (2557). *"ยุทธศาสตร์ยางพาราไทย"*. นิตยสารยางไทย (9 กันยายน 2557): 44
- วิชชุดา ชุ่มมี. (2555). *สภาพเศรษฐกิจยางพาราไทย* สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2556 จาก <http://paggy-paggy.blogspot.com/2013/09/11-2555-10-6-40-2.html>
- ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย. (2556). *AEC Data KASIKORNRESEARCH : ยางพารา ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากยาง การส่งออก การนำเข้า ราคา*. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2558 <https://www.kasikornresearch.com/th/k-econanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid=31086>
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. (2557). *พื้นที่ปลูกยาง*. สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2557 จาก http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm
- สุจินต์ แม้นเหมือน. (2556). *อนาคตยางพารากับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. *วารสารยางพารา* 34, 1 (ม.ค.-มี.ค. 2556) : 9-21.
- สุคนธ์ทิพย์ เวียนมานะ สุภาภรณ์ พวงชมพู และไพศาล กะกุลพิมพ์. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตยางพาราในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ*. *วารสารแก่นเกษตร*. 42 (1) : 499-504.
- สมาคมยางพาราไทย. (2557) *ปริมาณการส่งออกยางพารา (แยกประเภท) ปี พ.ศ. 2542-2557* สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2557 จาก <http://www.thainr.com/uploadfile/20141002124327.pdf>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน). (2554). *รายงานประจำปี*. กรุงเทพฯ : สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน).
- อุมาภรณ์ อุดมผล. (2554). *การสร้างแบบจำลองระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราและสวนปาล์ม น้ำมันในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่* : วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกุลธิดา ตันสกุล	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5610620011	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2555

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

กุลธิดา ตันสกุล, บัญชา สมบูรณ์สุข และประวัติ เวทย์ประสิทธิ์. ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติมหาวิทยาลัยพายัพ พ.ศ.2560, วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2560 ณ ศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้สิรินธร มหาวิทยาลัยพายัพ เขตแม่คาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่